

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

บทเรียนสำเร็จรูป ชุด กรงรัตนโกสินทร์ตอนต้น
และแผนการจัดการเรียนรู้

บทเรียนสำเร็จรูปชุดกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น
วิชาประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่องที่ 1 การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี
เวลา 2 ชั่วโมง

การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์

เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชองค์ดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก ได้ปราบปรามการจลาจลที่เกิดขึ้นในปลายรัชกาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจนบ้านเมืองอยู่ในความสงบเรียบร้อยพวขุนนาง ข้าราชการ และราษฎรทั้งหลายจึงเห็นพ้องต้องกันในการอัญเชิญสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึกปราบดาภิเษกขึ้นครองราชย์สมบัติในวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. 2325 พระนามที่ปรากฏในพระสุพรรณบัฏ คือ สมเด็จพระบรมราชาธิราชวราธิบดี ส่วนพระนามพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชนั้น เป็นพระนามสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ทรงถวาย นับว่าพระองค์ทรงเป็นปฐมกษัตริย์ในบรมราชจักรีวงศ์

คำถาม

ตรวจคำตอบหน้าต่อไป

นะครับ..

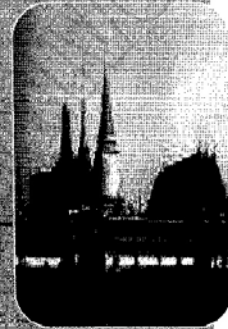
ราชวงศ์และกษัตริย์องค์แรกแห่งกรุงรัตนโกสินทร์คือ

- ก. ราชวงศ์จักรี พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
- ข. ราชวงศ์จักรี พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ค. ราชวงศ์จักรี พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ง. ราชวงศ์จักรี พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ทรงประกอบพิธีราชาภิเษกขึ้นเป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี

ในเวลาที่ชาวตะวันตกสถาปนาเจ้าพระยาสุรสีห์ พระอนุชาขึ้นเป็นกรมพระราชมังคลาภิเษก หรือที่เรียกว่า 'วังหน้า' ใช้พระนามเฉพาะพระองค์ว่า กรมพระราชมังคลาภิเษก ครั้นถึงสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี พระองค์มีพระเจ้าน้องนางเธอ 3 องค์ ได้แก่ กรมหลวงอนุรักษ์เทเวศร์ ในภายหลังโปรดเกล้าให้เลื่อนตำแหน่งเป็นกรมพระราชมังคลาภิเษก หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า 'วังหน้า' และทรงสถาปนาพระเจ้าน้องนางเธอองค์ใหญ่เป็นสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงอนุรักษ์เทเวศร์

คำถาม

“วังหน้า” ปัจจุบันคือสถานที่ใด

- สนามหลวงบริเวณด้านทิศเหนือ
- โรงละครแห่งชาติ วิทยาลัยนาฏศิลป์
- บริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ตามแนวกำแพงที่มีโบสถ์ริมถนนพระจันทร์)
- ถูก ทั้ง ก ข ค

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

ทรงมีพระราชดำริว่าที่ตั้งของพระราชวังเดิมหรือกรุงธนบุรี มีวัดหนาบทึ่สองข้าง ไม่อาจขยายให้กว้างขวางออกไปอีกได้ ไม่เหมาะที่จะเป็นราชธานีสืบต่อไป จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระราชวังขึ้นใหม่ ณ บริเวณบ้าน พระยาราชานครฐีและชุมชนชาวจีน ตำบลบางกอกซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามของแม่น้ำเจ้าพระยา และโปรดให้พระยาราชานครฐีกับชาวจีนเหล่านั้นย้ายไปตั้งบ้านเรือน ที่บริเวณสวนตั้งแคตคลองใต้วัดสามปลื้ม ลงไปจนถึงคลองเหนือวัดสามเพ็ง(ลำเพ็ง)

คำถาม

เพราะเหตุใดพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก จึงย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรีไปอยู่ฝั่งตรงข้าม แม่น้ำเจ้าพระยา

- ก. กรุงธนบุรีสถานมีบริเวณที่กว้างขวาง
- ข. ราชธานีใหม่ที่กว้างขวางสามารถขยายได้
- ค. ราชธานีใหม่มีประชาชนจำนวนมาก
- ง. ราชธานีใหม่มีวัดหนาบทึ่สองข้าง

เหตุผลในการย้ายราชธานี

หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงปราบดาภิเษกภายในกรุงธนบุรีและสร้างความมั่นคงภายในประเทศแล้ว พระองค์ทรงย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรีซึ่งอยู่ทางฝั่งตะวันตกมายังฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาและตั้งชื่อใหม่ว่ากรุงเทพฯ ทั้งนี้เนื่องด้วยสาเหตุหลายประการ คือ

1. พระราชวังเดิมของกรุงธนบุรีคับแคบ มีวัดขนานอยู่ทั้ง 2 ด้าน คือ วัดแจ้ง (วัดอรุณราชวราราม) และวัดท้ายตลาด (วัด โมลีโลกยาราม) ทำให้ไม่สามารถขยายอาณาเขตของพระราชวังให้กว้างขวางขึ้นได้
2. พระองค์ไม่ทรงเห็นด้วยที่จะให้พระนครแบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยมิแม่น้ำเจ้าพระยาผ่ากลางเป็นเสมือนเมืองนอกแคว่ ดังเช่น เมืองพิษณุโลก สุพรรณบุรี เพราะหากข้าศึกยกทัพมาตามลำน้ำ ก็สามารถบุกตีใจกลางเมืองหลวงได้ ทำให้ยากแก่การป้องกันพระนคร ครั้นจะสร้างป้อมปราการทั้ง 2 ฝั่งแม่น้ำ ก็จะเป็น การสิ้นเปลืองเงินทองมาก ทำให้ยากแก่การเคลื่อนพลจากฝั่งหนึ่งไปยังอีกฝั่งหนึ่ง ซึ่งเป็นการชวกลำบากมาก ดังนั้นพระองค์จึงย้ายพระนครมาอยู่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาเพียงแห่งเดียว โดยมีแม่น้ำเป็นคูเมืองทางด้านตะวันตก และได้ส่วนทางด้านตะวันออกและทางด้านเหนือ ไปรุดเกล้าฯ ให้ขุดคลองขึ้นเพื่อเป็นคูเมืองป้องกันพระนคร

คำถาม

พระองค์ไม่ทรงเห็นด้วยกับการแบ่งพระนครออกเป็น 2 ส่วน เพราะสาเหตุใด

- ก. สิ้นเปลืองเงินทอง
- ข. เพราะในฤดูน้ำหลากน้ำท่วมถึง
- ค. เพราะมีแม่น้ำเจ้าพระยาผ่ากลางเป็นเสมือนเมืองนอกแคว่
- ง. เพราะข้าศึกจะยกทัพมาลำบาก

เราไปดูเหตุผลในการย้ายราชธานี...
ในข้อต่อไป...นะครับ

3. พื้นที่ทางฝั่งตะวันออกเป็นที่ราบลุ่ม สามารถขยายเมืองให้กว้างขวางออกไปได้เรื่อยๆ ตรงบริเวณที่ตั้งพระนครพื้นที่เป็นแหลม โคยมีแม่น้ำเป็นกำแพงกั้นอยู่เกือบครึ่งเมือง

4. ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา พื้นที่เป็นที่สูงค้ำ น้ำกัดเซาะตลิ่งพังทลายอยู่เสมอ จึงไม่เหมาะแก่การสร้างอาคารหรือถาวรวัตถุใดๆ ไร่ริมฝั่งแม่น้ำ

5. พื้นที่ของบางกอกมีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การทำนาเหมือนอยุธยา และน้ำ จะท่วมเพราะเป็นที่ลุ่มเหมาะแก่การป้องกันมิให้ข้าศึกล้อม พระนครได้นาน

คำถาม

ปัจจัยสำคัญที่สุดในการตั้งราชธานีใหม่ คือปัจจัยใด

- ก. ด่านตะวันออกมีด่านป้องกันข้าศึก
- ข. พระราชวังเดิมคับแคบ
- ค. พื้นที่ของบางกอกมีความอุดมสมบูรณ์
- ง. สำคัญทุกข้อ

การสร้างพระบรมหาราชวัง

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก จึงโปรดให้สร้างพระราชวังทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่บริเวณหัวโค้งแม่น้ำเจ้าพระยา คือ บริเวณพระบรมหาราชวังในปัจจุบัน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2325 พระราชทานนามว่า

"กรุงเทพมหานคร บวรรัตนโกสินทร์ มหินทรายุธยามหาดิลกภพนพรัตนราชธานีบุรีรมย์อุดมราชนิเวศน์มหาสถานอมรพิมานอวตารสถิตสภกษัตริย์วิษณุกรรมประสิทธิ์"
ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 4 ทรงทรงเปลี่ยนจากคำว่า

ในการสร้างพระมหามหาราชวัง โปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดขึ้นภายในด้วย คือ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม หรือวัดพระแก้ว แล้วให้อัญเชิญพระแก้วมรกตขึ้นประดิษฐาน ทรงพระราชทานนามใหม่ว่า...

"พระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร" เพื่อเป็นสิริมงคลแก่กรุงเทพฯ

คำถาม

วัดที่สร้างขึ้นในพระบรมหาราชวัง คือ วัดอะไร

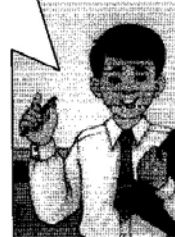
- วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
- วัดสุทัศน์เทพวราราม
- วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
- วัดอรุณราชวราราม

พื้นที่ของราชธานีใหม่

ราชธานีใหม่ สามารถแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. อาณาบริเวณพระบรมมหาราชวัง ประกอบด้วยวังหลวงอันเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ระยะแรกทรงสร้างด้วยเครื่องไม้ รายล้อมด้วยปราการพระเมียด แล้วจึงสร้างพระนครชนิดดาวในสมัยต่อมา โปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดในพระบรมมหาราชวัง คือ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม อัญเชิญพระพุทธรูปมหาอมรินทร์นปฏิมากร จากวัดแจ้งที่กรุงธนบุรีมาประดิษฐานภายในพระบรมมหาราชวัง สร้างวังหน้า(บริเวณพื้นที่ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) อันเป็นที่ประทับของกรมพระราชวังบวรสถานมงคล (วังหน้า) ทွ่งพระเมรุ(บริเวณพื้นที่สนามหลวงในปัจจุบัน) และสถานที่สำคัญอื่นๆมีอาณาบริเวณตั้งแต่แม่น้ำเจ้าพระยา จนถึงคลองคูเมือง

ไปดูพื้นที่ราชธานีข้อต่อไป ในกรอบที่ 8 ...นะครับ

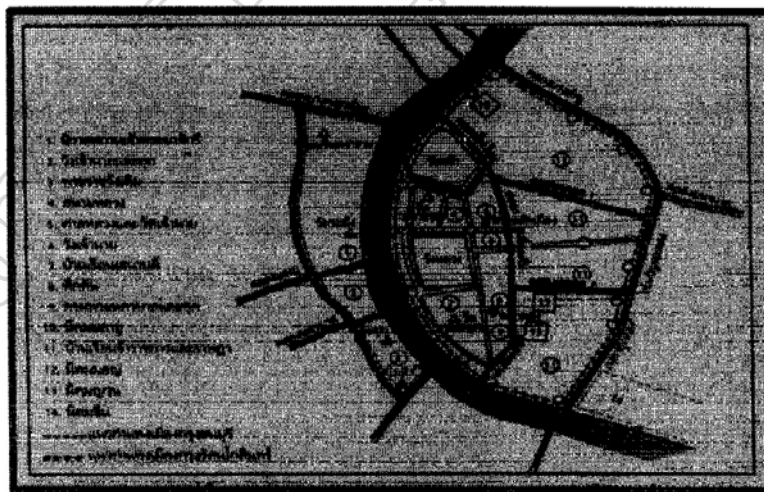
คำถาม

ได้อัญเชิญพระพุทธรูปมหาอมรินทร์นปฏิมากร มาจากที่ใด

- ก. วัดแจ้ง กรุงเทพมหานคร
- ข. วัดโพธิ์ กรุงเทพมหานคร
- ค. วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
- ง. วัดอรุณราชวราราม

2. บริเวณที่อยู่อาศัยภายในกำแพงเมือง ทรงโปรดเกล้าฯ ให้งานช่างและป้อมปราการเพื่อป้องกันพระนคร ให้หรือจากป้อมข้างนอกเดิมกับกำแพงเมืองกรุงธนบุรีลง เพื่อขยายกำแพงพระนคร และขยายคูเมืองใหม่ให้กว้างออกไป โดยขุดขนานไปกับแนวคูเมืองเดิม เริ่มจากปากคลองบางลำพูออกไปออกปากคลองแม่น้ำบริเวณเหนือวัดสามปลื้ม (วัดจักรวรรดิราชาวาส) พระราชทานนามว่า คลองรอบกรุง ส่วนที่ผ่านบางลำพู เรียกว่าคลองบางลำพู และส่วนที่ผ่านวัดสามปลื้ม เรียกว่า คลองโง่งอ้าง นอกจากนี้ยังโปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองเล็ก 2 สาย เพื่อเชื่อมคลองคูเมืองเดิมและคลองรอบกรุง คือ คลองหลอดวัดเทพศิรินทราวาส และ คลองหลอดวัดราชบพิธ รวมถึงการสร้างถนน สะพาน และสถานที่อื่นๆ ที่จำเป็น ราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นี้ประกอบอาชีพค้าขายเป็นหลัก

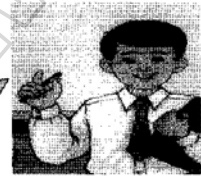
คำถาม

บริเวณภายในกำแพงเมือง ได้มีการขุดคลองต่างๆ ขนานไปกับแนวคูเมืองเดิมส่วนที่ผ่าน วัดสามปลื้ม เรียกว่าคลองอะไร

ก. คลองหลอด	ข. คลองรอบกรุง
ค. คลองโง่งอ้าง	ง. คลองบางลำพู

3. บริเวณที่อยู่อาศัยภายในตัวเมือง มีบ้านเรือนตั้งอยู่ริมคลองรอบกรุงเป็นห้อมๆกระจายออกไป บริเวณนอกเขตกำแพงเมืองใกล้วัดสระเกศ (วัดสระเกศ) ไประคนบ้างให้จุดคลองมหานาคทอดออกไปเป็นเส้นทางติดต่อกับชนบทด้านตะวันออกของพระนคร เพื่อให้ประชาชนมีการละเล่นทางน้ำ เช่นเดียวกับสมัยอยุธยา ราษฎรในสมัยนี้ประกอบอาชีพเกษตร และงานช่างต่างๆ ปัจจุบันยังมีหมู่บ้านปรากฏ เช่น บ้านบาตร บ้านพานถม บ้านดอกไม้ไฟ เป็นต้น

เก่งมากๆ นะคะ ตอนนี่คงเข้าใจ การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ เป็นราชธานีแล้วใช่ไหมคะ ไปทำแบบทดสอบหลังเรียนต่อเลยคะ

คำถาม

สถานที่ใด **ไม่อยู่** ในบริเวณพระบรมมหาราชวัง

- ก. วังหน้า
- ข. วังหลวง
- ค. ท้องพระเมรุ
- ง. วังหลัง

สรุปเหตุการณ์ย้ายราชธานีใหม่

เมื่อสมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกปราบดาภิเษกเป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 1 ของราชวงศ์จักรีเมื่อวันที่ 6 เมษายน 2325 ทรงย้ายเมืองหลวงไปที่กรุงเทพมหานคร มีพิธีบรมราชาภิเษกเป็นสมเด็จพระพุทธยอดจุฬาโลกมหาราชสถาปนาเจ้าพระยาสุรสีห์ (บุญมา) เป็นพระมหาอุปราชกรมพระราชวังบวรสถานมงคล ต่อมาเปลี่ยนเป็นกรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาทและสถาปนาพระยาสุรโยภย์เป็นกรมพระราชวังบวรสถานพิมุข หรือวังหลังสาเหตุที่พระองค์ย้ายเมืองหลวงจากธนบุรีไปที่กรุงเทพมหานคร เพราะ

1. ธนบุรีคับแคบมีวัดขนานสองด้าน ขยายไม่ได้
2. ตั้งบนฝั่งคดของแม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้ตั้งสิ่งพังง่าย
3. ธนบุรีเป็นเมืองนอกแต่มีแม่น้ำผ่านกลางเมือง ทำให้ข้าศึกโจมตีง่าย
4. ส่วนเมืองหลวงใหม่นั้น มีแม่น้ำเป็นคูเมืองป้องกันข้าศึกได้และเป็นชุมชนใหญ่ และมีความอุดมสมบูรณ์

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก จึงโปรดให้สร้างพระราชวังคู่กับการสร้างวัดพระศรีรัตนศาสดารามหรือวัดพระแก้ว ตั้งแต่ปี พ.ศ.2325 – 2328 ทรงพระราชทานนามว่า กรุงเทพมหานคร บวรรัตน โกสินทร์ มหินทรายุธยาหมหาดิลกภพนพรัตนราชธานีบุรีรมย์อุดมราชธานีเวศน์มไหศวรรย์มานอวตารสถิตสีกะษัตริย์วิษณุกรรมประสิทธิ์ “คำว่า บวร ในสมัยรัชกาลที่ 4 เปลี่ยนเป็นอมร ...เพื่อนๆ จำให้ได้นะคะ”

สรุป การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี

ชี้แจง ศึกษาเกี่ยวกับการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี แล้วสรุปลงใน
กรอบที่กำหนดให้

ผู้สถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี
คือ

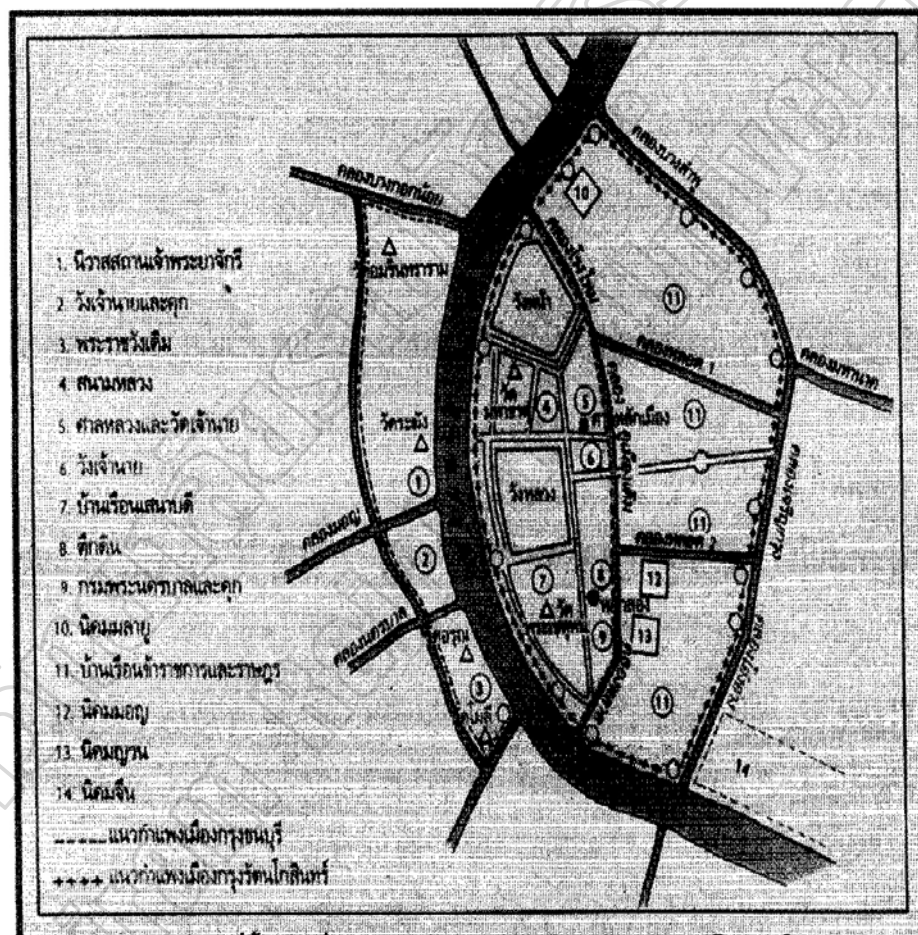
เหตุผลการย้ายราชธานี คือ
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

พื้นที่ราชธานีใหม่แบ่งออก
เป็น 3 ส่วน คือ

กรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

คำชี้แจง: พิจารณาแผนผังของราชธานีใหม่สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น แล้วทำกิจกรรมในกรอบถัดไป

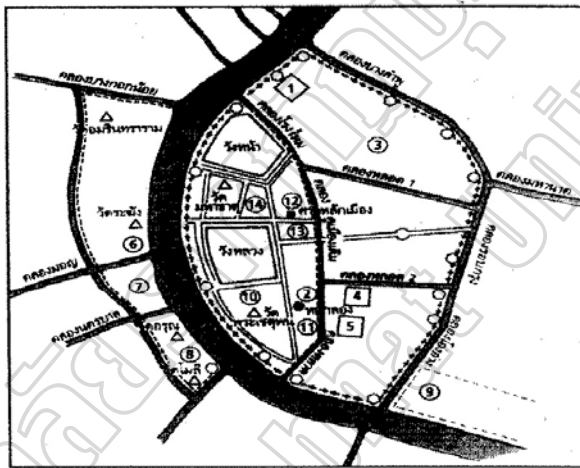

แผนผังกรุงรัตนโกสินทร์

เพื่อนๆ ทำกิจกรรม ประเมิน ความรู้ ความเข้าใจ
ในการเรียนของเรา นะครับ

คำชี้แจง พิจารณาแผนผังของราชธานีใหม่สมัยรัตนโกสินทร์
คอนต้นคือ ไปนำหมายเลขที่กำหนดให้เป็นตำแหน่งของอะไร
แล้วนำหมายเลข ไปใส่ในกรอบหน้าหรือ

☐	พระราชวังเดิม	☐	นิคมมอญ
☐	สนามหลวง	☐	วังเจ้านายและคุก
☐	นิคมญวน	☐	ศาลหลวงและวัดเจ้านาย
☐	กรมพระนครบาลและคุก	☐	บ้านเรือนเสนาบดี
☐	นิवासสถานเจ้าพระยาจักรี	☐	บ้านเรือนข้าราชการและราษฎร
☐	วังเจ้านาย	☐	นิคมมลายู
☐	นิคมจีน	☐	ตึกดิน

เกร็ดความรู้... นอกกรอบ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุครัตนโกสินทร์

การใช้พุทธศักราชแทนรัตนโกสินทร์ศก

เนื่องจากรัตนโกสินทร์ศก หรือ ร.ศ. ซึ่งเคยใช้มาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ก่อนข้างข่วงยากในการนับเวลาย้อนหลัง ดังนั้นในสมัยรัชกาลที่ 6 จึงโปรดเกล้าฯ ให้ใช้พุทธศักราชหรือ พ.ศ. แทน ร.ศ. เพราะเป็นศักราชทางพระพุทธศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือกันอยู่ และให้ถือเอาวันที่ 1 เมษายนเป็นวันขึ้นปีใหม่ ทั้งนี้ตั้งแต่ปี 2456 เป็นต้นมา เช่นเดียวกับประเทศทางตะวันตกที่ใช้ศักราชทางศาสนาคริสต์ ที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือให้เรียกว่า คริสตศักราช หรือ ค.ศ.

การเปลี่ยนแปลงวิธีการนับเวลา

แต่เดิมเรานับเวลาคอนกลางวันเป็นโมง และค่อนกลางคืนเป็นทุ่ม ซึ่งไม่สอดคล้องกับการนับเวลาของประเทศอื่นๆ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการติดต่อกับต่างประเทศและเพื่อให้เป็นไปตามสากลนิยม พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนแปลงการนับเวลาทางราชการใหม่ ให้ถือเวลาหลังเที่ยงคืนเป็นวันใหม่ และให้เปลี่ยนวิธีเรียกระยะเวลา "ทุ่ม" ในค่อนกลางคืน "โมง" ในค่อนกลางวัน เป็น "นาฬิกา" โดยให้ถือเวลาที่ตำบลกรีนวิช ประเทศอังกฤษ เป็นมาตรฐานในการนับเวลาดังเช่นนานาประเทศปฏิบัติ

แบบประเมินตนเองหลังเรียน

คะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน

คะแนนจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน

คะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

เกณฑ์การประเมิน (ระหว่างเรียนและหลังเรียน)

นักเรียนทำข้อสอบได้ 5-6 คะแนน ถือว่า ผ่าน

นักเรียนทำข้อสอบได้ 7-8 คะแนน ถือว่า ดี

นักเรียนทำข้อสอบได้ 9-10 คะแนน ถือว่า ดีมาก

ถ้านักเรียนพิจารณาผลการเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์
ที่ไม่พอใจควรศึกษาใหม่อีกครั้ง
..... นะครับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

แบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้

คำชี้แจง :

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3-4 คน ร่วมเขียนบันทึกแบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนบันทึกผลการเรียนรู้ของตนเองเมื่อจบ
2. ครูเก็บหลักฐานเพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิงในการวินิจฉัยความรู้ ความสามารถ เพื่อ
 ช่อมเสริมผู้เรียนให้พัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะกระบวนการเรียนรู้ได้
 เต็มศักยภาพเป็นรายบุคคล

<p>ความรู้ใหม่ที่ได้จากบทเรียน</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>เรื่องที่ต้องการให้ครูอธิบายเพิ่มเติม</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>บทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่</p> <p>เรื่อง</p>		
<p>ปัญหาและสิ่งบกพร่อง</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผลงานที่พอใจ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ประโยชน์ที่ได้จากการนำผลการเรียนรู้ เรื่องนี้ไปใช้ในการเรียนรู้</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

หมายเหตุ :

ครูอาจขอทราบแบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้จากนักเรียน หรือให้นักเรียนบันทึกตามแบบ

แบบประเมินและวิเคราะห์ผลการเรียนรู้

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ร่วมอภิปรายในเนื้อหาจากบทเรียนสำเร็จรูป ชุด รัตนโกสินทร์ตอนต้น และประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและของกลุ่ม

ชื่องาน

กลุ่มที่ ชื่อกลุ่ม

สมาชิกในกลุ่ม

1. ประธาน

2. สมาชิก

3. สมาชิก

4. เลขานุการ

ความร่วมมือของกลุ่ม

.....

.....

ประเด็นที่ได้จากการเรียนรู้จากการเรียนรู้ เรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี

1.

2.

ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้ เรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี

1.

2.

จากการเรียนรู้ เรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี นักเรียนนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร

.....

.....

ประเมินผลการทำงาน

ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง

ผู้ประเมิน

นักเรียน เพื่อนนักเรียน ครู อื่นๆ

สำหรับนักเรียน

แบบบันทึกผลการเรียนรู้

วันที่ทำ

ชื่อ - นามสกุล เลขที่ ชั้น

เรื่องที่เรียน

ประเด็นสำคัญและใจความสำคัญของเรื่องที่เรียน

.....

.....

.....

นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องที่เรียนมาใช้ในการเรียน ได้ ดังนี้

.....

.....

.....

ผู้เรียนยังมีข้อสงสัยหรือคำถามกับเรื่องต่อไปนี้

.....

.....

.....

บทเรียนสำเร็จรูปชุดกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น
วิชาประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่องที่ 2 การปกครองประเทศในสมัย
กรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น
เวลา 2 ชั่วโมง

การเมืองการปกครองกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

กรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นเริ่มตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 4 คือ พ.ศ. 2325 - 2411 มีการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การจัดการปกครองเหมือนกับกรุงธนบุรี คือแบ่งการปกครองออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ส่วนกลาง
2. ส่วนภูมิภาค
3. ส่วนท้องถิ่น

คำถาม

ระบอบการปกครองกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นคือ

- ก. ประชาธิปไตย
- ข. สมบูรณาญาสิทธิราชย์
- ค. คอมมิวนิสต์
- ง. ประชาณาธิปไตย

ตรวจคำตอบหน้าต่อไป
นะคะ..

การปกครองส่วนกลาง

พระมหากษัตริย์ไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ทรงมีพระราชอำนาจเป็นต้นพัน ทรงเป็น เจ้าชีวิตและเจ้าแผ่นดิน ตามแบบอย่างคติธรรมเนียมเดิมา หรือ ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

การปกครองส่วนกลาง (การปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์)

ประกอบด้วยอัครมหาเสนาบดีสำคัญ 2 ตำแหน่ง คือ

1. ฝ่ายทหาร มี สมุหพระกลาโหม เป็นหัวหน้า มีราชทินนามว่า "เจ้าพระยามหาเสนา" ใช้ตราทูลสิทธิ์ เป็นตราประจำตำแหน่ง มีหน้าที่บังคับบัญชาหัวเมืองปักษ์ใต้ หัวเมืองมลายู และกิจการทั่วไปเกี่ยวกับทหาร
2. ฝ่ายพลเรือน มี สมุหนายก เป็นหัวหน้า มีราชทินนามว่า "พระยาจกักรัตนวิเศษ" ใช้ตราพัดฉัตร เป็นตราประจำตำแหน่ง มีหน้าที่บังคับบัญชาหัวเมืองฝ่ายเหนืออีสาน สยามไทย และหัวเมืองลาวซึ่งเป็นประเทศราช

นอกจากตำแหน่งอัครมหาเสนาบดีทั้ง 2 ตำแหน่งแล้ว ยังมีตำแหน่งรองลงมาอีก คือ จตุสดมภ์ อีก 4 ตำแหน่ง คือ

- (1) นครบาล (กรมเวียง) มีราชทินนามว่า "พระยาอนนทราช" ใช้ตราทูลฉัตรเป็นตราประจำตำแหน่ง มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและสันติความในเขตพระนคร
- (2) ขรรค์บาล (กรมวัง) มีราชทินนามว่า "พระยาขรรค์บาล" หรือ "พระยาขรรค์บาล" ใช้ตราเทพยดาเป็นตราประจำตำแหน่ง มีหน้าที่รักษาวังหลวงวังนอก และรักษาความสงบเรียบร้อยของวังหลวงและวังนอก และพิพากษาคดีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกษัตริย์ในพระราชวัง
- (3) โภษาภิบาล (กรมคลัง) หรือกรมท่า มีราชทินนามว่า "เจ้าพระยาพระคลัง" ใช้ตราบัวแก้วเป็นตราประจำตำแหน่ง กรมนี้มีแบ่งออกเป็นกรมท่าขวา ซึ่งมีหน้าที่ดูแลการค้ากับดินแดนและชาติละตินคา และกรมท่าซ้ายมีหน้าที่ดูแลการค้ากับจีน
- (4) เสนาบดีกรม (กรมพระ) มีราชทินนามว่า "พระยาเสนาบดี" ใช้ตราพระพิรุณทรงนาค เป็นตราประจำตำแหน่ง มีหน้าที่ดูแลเรื่องสวนไร่นา เติมน้ำขังหรือบ่อน้ำต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ของจางวางในกรมหลวง และพิพากษาคดีเกี่ยวกับเรื่องนาและสัตว์พเนจร

คำถาม

จตุสดมภ์ ประกอบด้วยเสนาบดี 4 กรม คือ

1..... 2..... 3..... 4.....

การปกครองหัวเมือง

การปกครองหัวเมือง ประกอบด้วย

1. สมุหพระกลาโหม มีอำนาจในการควบคุมทหารและดูแลหัวเมืองฝ่ายใต้
2. สมุหเทศาภิบาล มีอำนาจทางทหารและดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือ
3. กรมท่า มีอำนาจหน้าที่ดูแลหัวเมืองชายฝั่งทะเล

หัวเมืองของไทย แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. หัวเมืองชั้นใน เป็นเมืองที่อยู่รอบราชธานี ส่วนมากพระมหากษัตริย์จะส่ง ขุนนางที่ใกล้ชิดออกไปทำหน้าที่ปกครอง
2. หัวเมืองชั้นนอก เป็นเมืองที่อยู่ไกลจากราชธานี โดยแบ่งเมืองเหล่านี้ ออกเป็นเมือง เอก โท ศรี และจัตวา ตามลำดับความสำคัญ เมืองชั้นเอก เช่น นครศรีธรรมราช พินัญโกด นครราชสีมา สงขลา เป็นต้น
3. เมืองประเทศราช คือ เมืองต่างชาติ ต่างภาษา ที่อยู่ภายใต้พระราชอำนาจของไทย แต่มีสิทธิในการปกครองตนเอง โดยต้องส่งเครื่องราชบรรณาการและดอกไม้ทอง เงิน มาถวายเป็นประจำทุกปี หรือ 3 ปี ต่อ 1 ครั้ง โดยฝ่ายไทยเป็นผู้กำหนด เครื่องราชบรรณาการ เมืองประเทศราชที่สำคัญในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ได้แก่

- ทางเหนือ มีหัวเมืองในแคว้นล้านนาไทย ซึ่งประกอบด้วยเมือง เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน เชียงราย

- ทางตะวันออกและตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ทางล้านลาว มีเมือง หลวงพระบาง เวียงจันทน์ และจำปาศักดิ์ ทางด้านเขมร มีพระตะบองและเสียมราฐ ให้ขุนนางไทยปกครองดูแล อีกส่วนหนึ่งให้เจ้าชายเขมรปกครองเอง

- ทางใต้ ได้แก่ มลายู เมืองไทรบุรี ปัตตานี กันตัน ตรัง

กานู ผู้ปกครองเป็นสุลต่าน มียศเป็นพระยา เป็นผู้ปกครองดูแลเอง แต่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของเมืองนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นหัวเมืองเอก ยกเว้น ปัตตานีและตรังกานู ให้สงขลาซึ่งเป็น หัวเมืองเอกอีกเมืองหนึ่งของทางใต้ควบคุมดูแล

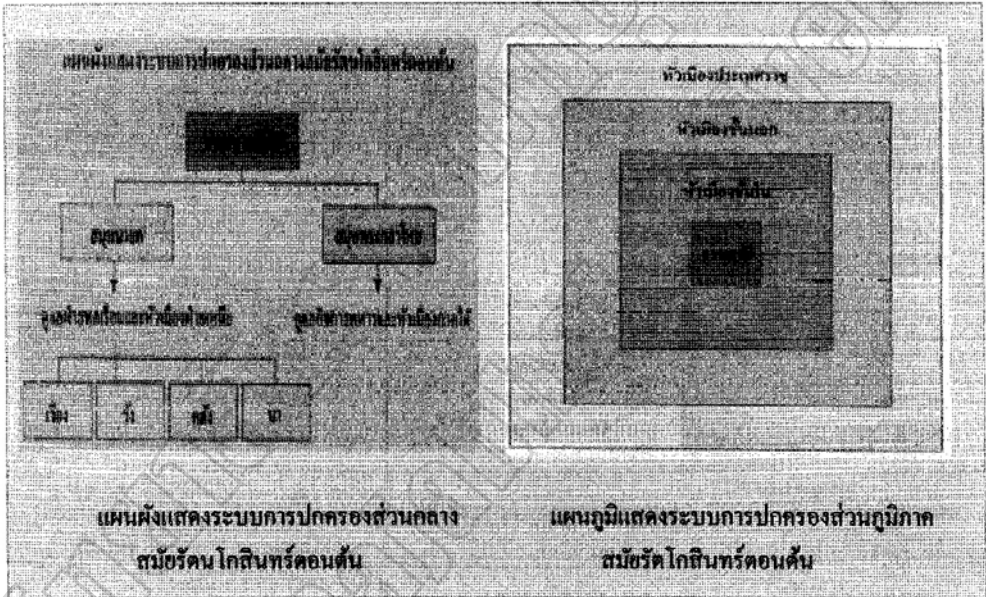
คำถาม

เมืองใดต่อไปนี้ที่ไม่ต้องส่งเครื่องราชบรรณาการให้แก่ราชธานี

- ก. ลำพูน
- ข. ปัตตานี
- ค. เวียงจันทน์
- ง. สงขลา

แผนผังและแผนภูมิการปกครอง

คำถาม

ข้อใดเรียงลำดับระบบการปกครองได้ถูกต้อง

ก. ราชธานี หัวเมืองชั้นนอก หัวเมืองชั้นใน หัวเมืองประเทศราช
 ข. ราชธานี หัวเมืองชั้นใน หัวเมืองชั้นนอก หัวเมืองประเทศราช
 ค. หัวเมืองประเทศราช ราชธานี หัวเมืองชั้นนอก หัวเมืองชั้นใน
 ง. ราชธานี หัวเมืองชั้นนอก หัวเมืองประเทศราช หัวเมืองชั้นใน

การบริหารประเทศ

รูปแบบของการบริหารประเทศ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ยังคงยึดตามแบบฉบับที่สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ทรงวางระเบียบไว้ จะมีการเปลี่ยนแปลงก็เพียงเล็กน้อย เช่น ในสมัยรัชกาลที่ ๑ โปรดฯ ให้คืนเขตการปกครองในหัวเมืองภาคใต้ กลับให้สมุหกลาโหมตามเดิม ส่วนสมุหนายกให้ปกครองหัวเมืองทางเหนือ ส่วนพระคลังดูแลหัวเมืองชายทะเล ในด้านระบบการบริหาร ก็ยังคงมีอัตราเสนาบดี ๒ ฝ่าย คือ สมุหนายก เป็นหัวหน้าฝ่ายพลเรือน ดูแลบังคับบัญชาหัวเมืองฝ่ายเหนือ และสมุหพระกลาโหม เป็นหัวหน้าราชการฝ่ายทหาร ดูแลบังคับบัญชาหัวเมืองฝ่ายใต้ ตำแหน่งรองลงมาคือ เสนาบดีจตุสดมภ์ แบ่งตามชื่อกรมที่มีอยู่ คือ เวียง วัง คลัง นา

ในบรรดาเสนาบดีทั้ง ๔ กรมนี้ เสนาบดีกรมคลังจะมีบทบาทและภาระหน้าที่มากที่สุด คือ นอกจากจะบริหารการคลังของประเทศแล้ว ยังมีหน้าที่ดูแลบังคับบัญชาหัวเมืองชายทะเลตะวันออก เสนาบดีทั้งหลายมีอำนาจสั่งการภายในเขตความรับผิดชอบของตน รูปแบบที่ถือปฏิบัติก็คือ ส่งคำสั่งและรับรายงานจากเมืองในสังกัดของตน ดำเนินเรื่องราวที่เกิดขึ้น เสนาบดีเจ้าสังกัดจะเป็นแม่ทัพออกไปจัดการเรื่องต่างๆ ให้เรียบร้อย มีศาลของตัวเองและสิทธิในการเก็บภาษีอากร ในดินแดนสังกัดของตน รวมทั้งดูแลรักษาสถานที่เก็บภาษีอากรในสังกัดด้วย

คำถาม

ความชันทันในข้อใดถูกต้อง

- ก. สมุหพระกลาโหม - หัวหน้าฝ่ายพลเรือน
- ข. สมุหนายก - หัวเมืองภาคใต้
- ค. เสนาบดีกรมคลัง - หัวเมืองชายทะเลตะวันออก
- ง. อัครมหาเสนาบดี - เสนาบดีจตุสดมภ์

การบริหารในระดับรองลงมา

การบริหารในระดับต่ำลงมา

อาศัยรูปแบบการปกครองคนในระบบไพร่ คือ แบ่งฝ่ายงานออกเป็นกรม กองต่างๆ แต่ละกรมกอง มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการควบคุมกำลังคนใน สังกัดของตน โครงสร้างของแต่ละกรม ประกอบด้วยขุนนางข้าราชการ อย่างน้อย ๓ ตำแหน่ง คือ เจ้ากรม ปลัดกรม และสมุหบัญชี กรมมีทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก กรมใหญ่มักเป็นกรมสำคัญ เจ้ากรมมีบรรดาศักดิ์ถึง

กรมที่มีความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ กรมของพระมหากษัตริย์ ซึ่งเรียกกันว่า กรมพระราชวังบวรสถาน มงคล กรมของพระองค์มีไพร่พลขึ้นสังกัดมา มิได้ทำหน้าที่บริหารราชการโดยตรง ถือเป็นกรมที่ ควบคุมกำลังคนเป็น สำคัญ เพราะฉะนั้น การแต่งตั้งเจ้านายขึ้นทรงกรมจึงเป็นการให้ทั้งความสำคัญ เกียรติยศ และความมั่นคงเพราะ ไพร่พลในครอบครองเป็นเครื่องหมายแสดงถึงอำนาจและความมั่งคั่ง ของมูลนาย ผู้เป็นเจ้าของการบริหารราชการส่วนกลาง มีพระมหากษัตริย์เป็นมูลนายระดับสูงสุด เจ้านายกับขุนนางข้าราชการผู้บังคับบัญชากรมต่างๆ ทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน ฐานะเป็นมูลนายใน ระดับสูง ช่วยบริหารราชการ โดยมีนายหมวด นายกอง เป็นมูลนายระดับล่างอยู่ใต้บังคับบัญชา และทำ หน้าที่ควบคุมไพร่อีกต่อหนึ่ง การสั่งราชการจะผ่านลำดับชั้นของมูลนายลงมาจนถึงไพร่

คำถาม

กรมพระราชวังบวรสถานมงคล มีบทบาทสำคัญคือ

- ดูแลระบอบการคลัง
- ควบคุมกำลังคน
- ควบคุมบัญชี
- ดูแลทาส

มูลเหตุสำคัญที่ทำให้มีการปฏิรูปการปกครอง

สำหรับมูลเหตุสำคัญที่ผลักดันให้มีการปฏิรูปการปกครอง

มีอยู่ 2 ประการ คือ

1. **มูลเหตุภายใน** ทรงพิจารณาเห็นว่า การปกครองแบบเดิมไม่เหมาะสมกับสภาพทางการเมือง การปกครองและทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ประเทศไทยมีประชากรเพิ่มขึ้น การคมนาคมและการติดต่อสื่อสารเริ่มมีความทันสมัยมากขึ้น การปกครองแบบเดิมจะมีผลทำให้ประเทศชาติขาดเอกภาพในการปกครอง ขาดประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดินและพัฒนาให้ยาก
2. **มูลเหตุภายนอก** ทรงพิจารณาเห็นว่า หากไม่ทรงปฏิรูปการปกครองแผ่นดินย่อมจะเป็นอันควราชต่อเอกราชของชาติ เพราะขณะนั้น จักรวรรดินิยมตะวันตก ได้เข้ามาแสวงหาอาณานิคมในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนั้น แต่เดิมเราต้องยินยอมให้ประเทศตะวันตกหลายประเทศมีสิทธิกำหนดอาณาเขตคือ สามารถตั้งศาลกงสุลขึ้นมาพิจารณาความคนในบังคับของตนได้ โดยไม่ต้องอยู่ใต้การบังคับของศาลไทย เพราะอ้างว่า ศาลไทยถ้ามีข้อ

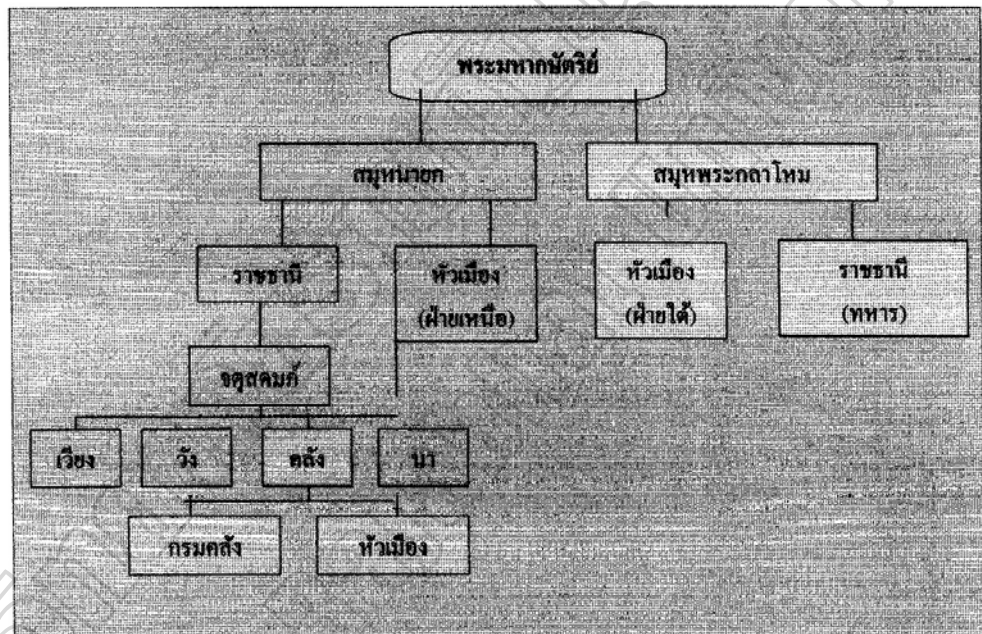
คำถาม

จักรวรรดินิยมตะวันตก หมายถึงอะไร

- ก. ประเทศอังกฤษ
- ข. ประเทศที่มีอาณานิคมในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ค. ประเทศในยุโรปที่แสวงหาอาณานิคม
- ง. ประเทศที่นิยมตะวันตก

แผนภูมิการปกครองสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

คำถาม

ข้อใดไม่ถูกต้อง

- สมุหพระกลาโหม - หัวเมืองภาคใต้
- สมุหนายก - หัวเมืองฝ่ายเหนือ
- เสนาบดีกรมคลัง - หัวเมืองภาคเหนือตอนบน
- อัครมหาเสนาบดี - เสนาบดีจตุสดมภ์

ลักษณะกระบวนการยุติธรรม

สืบเนื่องมาจากกฎหมายไทยต้องสูญหายและถูกทำลายไปเมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยาเสียให้แก่พม่า เมื่อ พ.ศ. 2310 เป็นอันมาก ดังนั้น เมื่อมาถึงยุคสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ใน พ.ศ. 2347 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช จึงโปรดเกล้าฯ ให้รวบรวมกฎหมายมาตรวจชำระ เลือกเอาแต่ที่จะใช้ ตรวจทานให้ตรงกันแล้วเขียนเป็นฉบับหลวงขึ้น 3 ฉบับ ประทับตราพระราชสีห์ พระคชสีห์ และตราบัวแก้ว เป็นสำคัญทุกเล่มสมุด แล้วโปรดเกล้าฯ ให้รักษาไว้ที่หอหลวงศาลาลูกขุนในและศาลหลวงแห่งละฉบับ ผู้ที่เป็นเจ้าหน้าที่จะขอลอกคัดเอาสำเนาไปก็ได้ แต่ในการชี้ขาดถือเอาฉบับหลวงเป็นหลัก

ในด้านวิธีการพิจารณาและพิพากษาคดี คงยึดถือตามประเพณีที่ปฏิบัติมาตั้งแต่เมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี จนกระทั่งได้มีการตั้งกระทรวงยุติธรรมในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้เปลี่ยนไปในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีการใช้บุคคล 2 จำพวกเป็นพนักงานตุลาการ คือ พรหมณ์ และ ขุนนางฝ่ายไทย พรหมณ์ ซึ่งเป็นชาวต่างประเทศ จะเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านนิติศาสตร์ เรียกว่า "ลูกขุน ณ ศาลหลวง" มี 12 คน มีหัวหน้าเป็นพระมหาราชครูปุโรหิตและพระมหาราชครูมหิธร ถือศักดินาเทียบเจ้าพระยา หัวหน้าของลูกขุน ณ ศาลหลวง คือ ชีบทกฎหมาย แต่จะบังคับบัญชาอย่างไรก็ได้ อำนาจการบังคับบัญชาทุกอย่างขึ้นอยู่กับเจ้าพนักงานที่เป็นคนไทย.

จุฬาโลกมหาราช ทรงโปรดเกล้าฯ ประมวลกฎหมายขึ้นเมื่อ จุลศักราช ๑๑๖๖ ตรงกับ พ.ศ. ๒๓๔๗ โปรดให้เรียกว่า "กฎหมายตราสามดวง" ให้อาลักษณ์ขุดเส้นหมึกสามชุด แต่ละชุด ประทับตรา ๓ ดวง คือ ตราราชสีห์ คชสีห์และบัวแก้ว ไว้ทุกเล่ม เก็บไว้ ณ หอเครื่องชุดหนึ่ง หอหลวงชุดหนึ่ง และศาลหลวงอีกชุดหนึ่ง

กฎหมายตราสามดวง

คำถาม

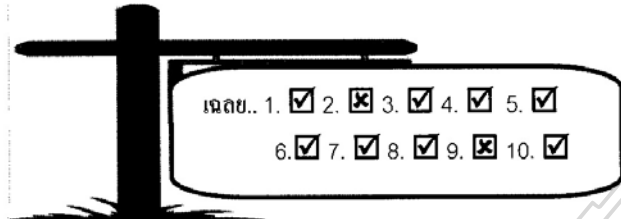
หัวหน้า คณะลูกขุน ณ ศาลหลวง คือ

.....

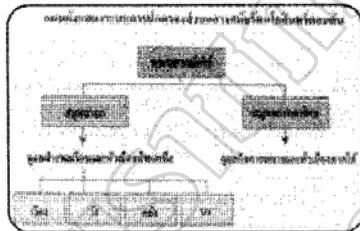

คำชี้แจง. พิจารณาข้อความและเติมเครื่องหมาย หน้าข้อความที่ถูกต้อง
เติมเครื่องหมาย หน้าข้อความที่ผิด

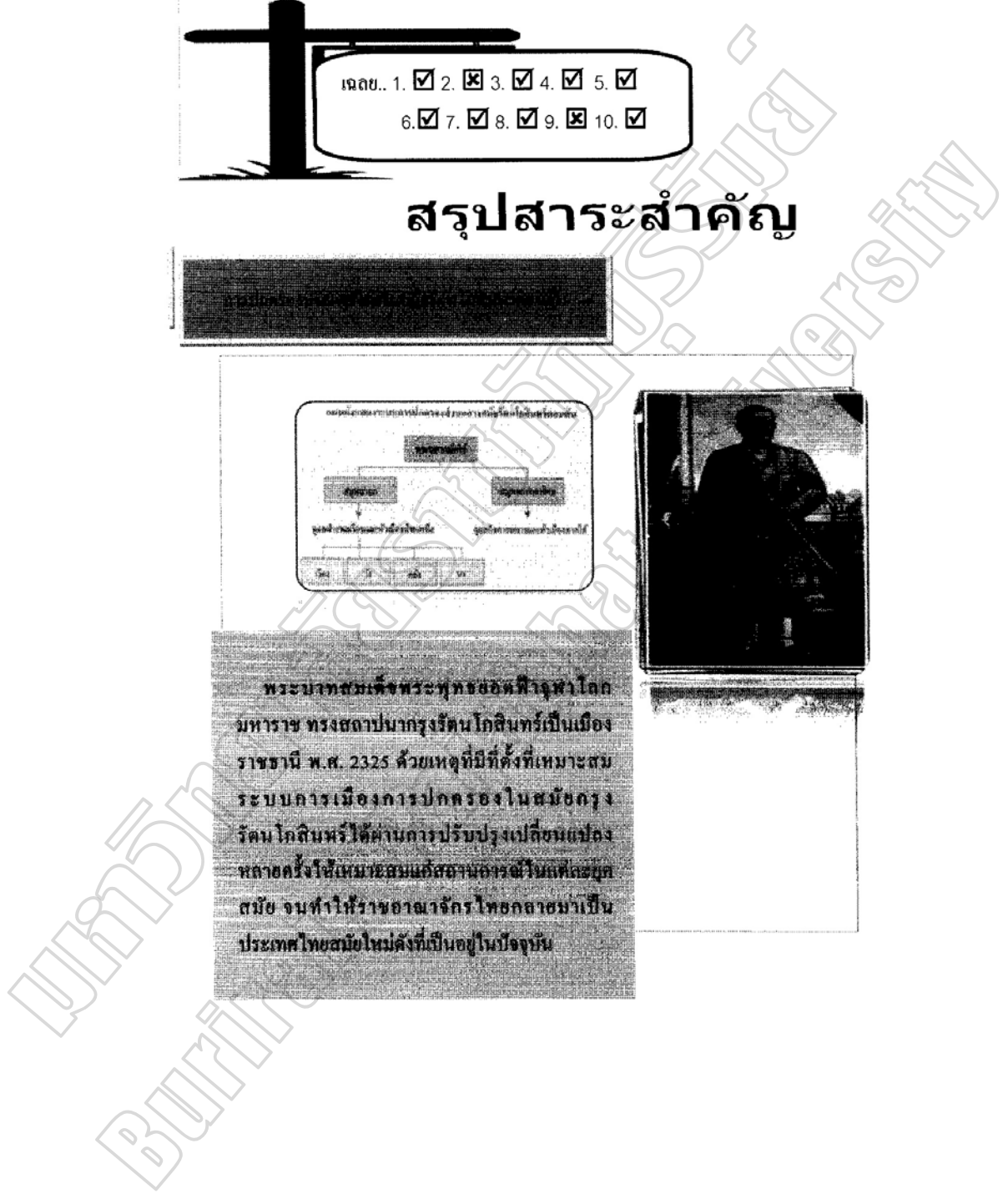
- 1. กรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช มี พระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- 2. การปกครองหัวเมือง ประกอบด้วย สมุหพระกลาโหม มีอำนาจในการควบคุมทหารและดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือ สมุหนายก มีอำนาจทางทหาร และดูแลหัวเมืองฝ่ายใต้
- 3. เมืองประเทศราช คือ เมืองต่างชาติ ต่างภาษา ที่อยู่ภายใต้พระราชอำนาจของไทย แต่มีสิทธิในการปกครองตนเอง
- 4. พระมหากษัตริย์มีพระราชอำนาจ แต่ถูกจำกัดด้วยคตินิยมในการปกครอง ซึ่งอิงหลัก ธรรมของพุทธศาสนา คือ ทศพิธราชธรรม
- 5. เสนาบดีกรมคลังจะมีบทบาทมากที่สุด คือ บริหารการคลังของประเทศ และบังคับบัญชาหัวเมืองชายทะเลตะวันออก
- 6. โครงสร้างของแต่ละกรม ประกอบด้วยขุนนางข้าราชการ 3 ตำแหน่ง คือ เจ้ากรม ปลัดกรม และสมุหบัญชี
- 7. “กฎหมายตราสามดวง” ประทับตรา 3 ดวง คือ ตราราชสีห์ ตราคชสีห์ และตราดอกบัว
- 8. ประมวลกฎหมายรัชกาลที่ 1 จุลศักราช 1166 คือ กฎหมายตราสามดวง
- 9. กฎหมายตราสามดวง ประมวลกฎหมายขึ้นเมื่อ จุลศักราช ตรงกับ พ.ศ. 2447
- 10. การปกครองกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

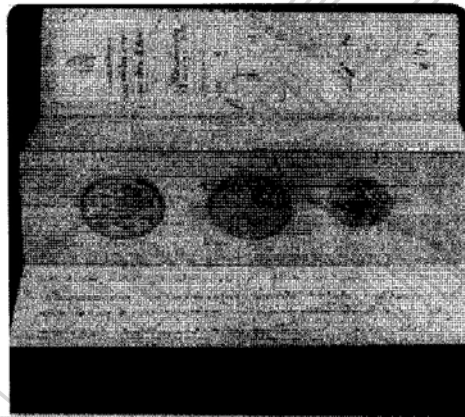
สรุปสาระสำคัญ

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นเมืองราชธานี พ.ศ. 2325 ด้วยเหตุที่มีที่ตั้งที่เหมาะสม ระบบการเมืองการปกครองในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ได้ผ่านการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลายครั้งให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในที่สุดทุกสมัย จนทำให้ราชอาณาจักรไทยกลายมาเป็นประเทศไทยสมัยใหม่ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

เกร็ดความรู้...นอกกรอบ

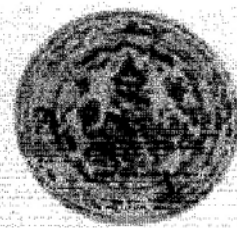
กฎหมายตราสามดวงประทับตราราชสีห์ ตราพระคชสีห์ และตราบัวแก้ว

ตราพระราชสีห์ ประจำ
ตำแหน่ง สมุหนายก

ตราพระคชสีห์ ประจำ
ตำแหน่ง สมุหกลาโหม

ตราบัวแก้ว ประจำตำแหน่ง
กรมท่าโกษาธิบดี

ตราประจำตำแหน่งสามดวง ที่ประทับในกฎหมายตราสามดวง

แบบประเมินตนเองหลังเรียน

คะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน

คะแนนจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน

--

คะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

เกณฑ์การประเมิน (ระหว่างเรียนและหลังเรียน)

นักเรียนทำข้อสอบได้ 5-6 คะแนน ถือว่า ผ่าน

นักเรียนทำข้อสอบได้ 7-8 คะแนน ถือว่า ดี

นักเรียนทำข้อสอบได้ 9-10 คะแนน ถือว่า ดีมาก

ดีนักเรียนที่จรรยาบรรณการเรียนดีอยู่ในเกณฑ์
ที่ไม่น่าพอใจควรศึกษาใหม่อีกรอบ
..... นะครับ

แบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้

คำชี้แจง :

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3-4 คน ร่วมเขียนบันทึกแบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนบันทึกผลการเรียนรู้ของตนเองเมื่อจบ
2. ครูเก็บหลักฐานเพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิงในการวินิจฉัยความรู้ ความสามารถ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะกระบวนการเรียนรู้ ได้เต็มศักยภาพเป็นรายบุคคล

<p>ความรู้ใหม่ที่ได้ออกบทเรียน</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>เรื่องที่ต้องการให้ครูอธิบายเพิ่มเติม</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>บทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่</p> <p>เรื่อง</p>		
<p>ปัญหาและสิ่งบกพร่อง</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผลงานที่พอใจ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ประโยชน์ที่ได้จากการนำผลการเรียนรู้ เรื่องนี้ไปใช้ในการเรียนรู้</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

หมายเหตุ :

ครูอาจเอกสารแบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้แก่แก่นักเรียน หรือให้นักเรียนบันทึกตามแบบ

แบบประเมินและวิเคราะห์ผลการเรียนรู้

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ร่วมอภิปรายในเนื้อหาจากบทเรียนสำเร็จรูป ชุด รัตน โกสินทร์ตอนต้น และประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและของกลุ่ม

ชื่องาน

กลุ่มที่ ชื่อกลุ่ม

สมาชิกในกลุ่ม

1. ประธาน
2. สมาชิก
3. สมาชิก
4. เลขานุการ

ความร่วมมือของกลุ่ม

.....
.....

ประเด็นที่ได้จากการเรียนรู้จากการเรียนรู้ เรื่อง การปกครองในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

1.
2.

ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้ เรื่อง การปกครองในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

1.
2.

จากการเรียนรู้ เรื่อง การปกครองในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นนักเรียนนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร

.....
.....

ประเมินผลการทำงาน

- ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง

ผู้ประเมิน

- นักเรียน เพื่อนนักเรียน ครู อื่นๆ

สำหรับนักเรียน

แบบบันทึกผลการเรียนรู้

วันที่ทำ

ชื่อ - นามสกุล เลขที่ ชั้น

เรื่องที่เรียน

ประเด็นสำคัญและใจความสำคัญของเรื่องที่เรียน

.....

.....

.....

.....

นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องที่เรียนมาใช้ในการเรียนได้ ดังนี้

.....

.....

.....

ผู้เรียนยังมีข้อสงสัยหรือคำถามกับเรื่องต่อไปนี้

.....

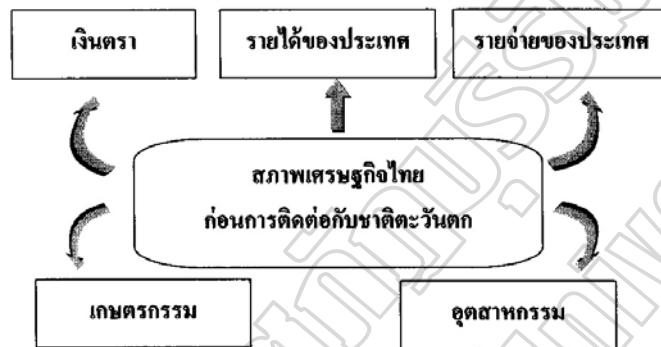
.....

.....

.....

บทเรียนสำเร็จรูปชุดกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น
วิชาประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่องที่ 3 เศรษฐกิจไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น
เวลา 2 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์สภาพเศรษฐกิจไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

คำถาม

สภาพเศรษฐกิจในข้อใด ไม่ได้เกิดขึ้นในช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

- การเกษตร เพื่อการบริโภค
- อุตสาหกรรม ที่ใช้แรงงานคนเป็นหลัก
- การจัดทำเงินตราขึ้นใหม่ เป็นเงินพดด้วง
- การค้าขายอย่างเสรีกับชาติตะวันตก

ตรวจคำตอบหน้าต่อไป
น่ะครับ..

สภาพเศรษฐกิจไทย ในช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เนื่องจากเป็นช่วงระยะของการก่อสร้างตัวและไทยยังต้องทำสงครามกับพม่าอีก ซึ่งทำให้ฐานะของประเทศไม่มั่นคงนัก พระองค์จึงสนับสนุนให้ทำการค้ากับต่างประเทศ เช่น จีนและโปรตุเกส ตั้งแต่ปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ 2 เป็นต้นมา เศรษฐกิจของประเทศนับว่าฟื้นตัวขึ้นมาจากเดิมมาก การเกษตรซึ่งเป็นอาชีพหลักของประชาชนในช่วงระยะนี้ ขยายตัวเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับการค้ากับต่างประเทศ รายได้สำคัญของรัฐบาลสามารถแบ่งได้ 2 ทาง คือ

รายได้จากการค้ากับต่างประเทศ

กรุงเทพฯ นับว่าอยู่ในทำเลที่เหมาะสมในการติดต่อค้าขายทางเรือ เพราะตั้งอยู่ไม่ไกลจากปากทะเล ในสมัยรัชกาลที่ 2 พระเจ้าลูกยาเธอกรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ (ต่อมาได้ขึ้นครองราชย์ ทรงพระนามว่า พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3) ซึ่งทรงบังคับบัญชากรมท่า มีบทบาทในการส่งเสริมการค้าโดยเฉพาะกับจีน จนสมเด็จพระบรมชนกนาถ ทรงเรียกพระนามว่า "เจ้าสัว" ต่อมาเมื่อเสด็จขึ้นครองราชย์ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระทัยฟื้นฟูเศรษฐกิจอย่างจริงจัง การค้าขายกับต่างประเทศจึงขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวางยิ่งกว่าใน 2 รัชกาลแรก แบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้คือ

- (1) การค้าอำเภพลวง
- (2) กำไรจาก การผูกขาดสินค้า
- (3) ภาษีปากเรือ
- (4) ภาษีสินค้าขาเข้า
- (5) ภาษีสินค้าขาออก

รายได้ภายในประเทศ

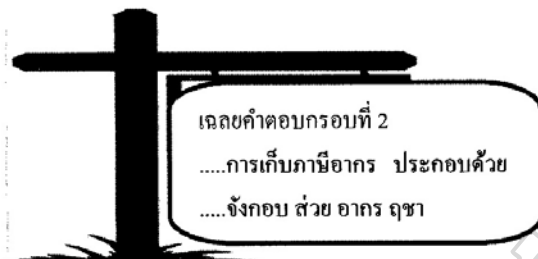
ส่วนใหญ่ต้องเป็นแบบเดียวกับสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายและสมัยกรุงธนบุรี รัฐบาลมีรายได้จากการเก็บภาษีอากร แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) จังกอบ
- 2) อากร
- (3) ต่วย
- (4) ฤชา

คำถาม

รายได้ภายในประเทศ ในช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้นมาจาก

ประกอบด้วย 1. 2. 3.

รายได้จากการค้ากับต่างประเทศ ที่สำคัญ สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้คือ

(1) การค้าสำเภาหลวง พระคลังสินค้า ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐขึ้นอยู่กับพระคลัง (พระยาโกษาธิบดี) มีหน้าที่รับผิดชอบในการแต่งเรือสำเภาหลวงบรรทุกสิ่งของที่เป็น ส่วย เช่น ดินบุก พริกไทย ครั่ง ขี้ผึ้ง ไม้หอม ฯลฯ รวมทั้งสินค้าอื่น ๆ ที่จัดซื้อหาเพิ่มเติม ออกไปค้าขายกับจีนและประเทศใกล้เคียง เช่น เขมร ลาว และมลายู แล้วรับซื้อสินค้า ต่างประเทศที่ต้องการใช้ภายในประเทศ เช่น ห้า ถ้วยชาม มาจำหน่ายแก่ประชาชนอีก ต่อหนึ่ง ผลกำไรจากการค้าสำเภาหลวงนับเป็นรายได้ที่สำคัญของแผ่นดินในสมัย รัตนโกสินทร์ตอนต้น

(2) กำไรจากการผูกขาดสินค้า พระคลังสินค้ามีหน้าที่ควบคุมการค้ากับต่างประเทศ เช่น ในสมัยอยุธยา มาจาก สินค้าผูกขาด คือสินค้าที่ผูกขาดการซื้อขายแต่ผู้เดียว เพื่อความ มั่นคงของประเทศ เช่น อาวุธปืน กระสุนปืนและดินระเบิด และสินค้าต้องห้าม คือสินค้าที่ หายากราคาแพง เป็นที่ต้องการของต่างประเทศ เช่น ริงนก ผ่าง ดินบุก งาช้าง พริกไทย เมื่อ ไม่ ตะกั่ว และพลวง เป็นสินค้าผูกขาดของหลวง ราษฎรผู้ใดมีสินค้าดังกล่าวให้นำมาขาย แก่พระคลังสินค้า เท่านั้น ห้ามเอกชนซื้อขายกับพ่อค้าต่างชาติโดยตรง ถ้าชาวต่างประเทศ ต้องการซื้อสินค้าเหล่านี้ จะต้องซื้อผ่านพระคลังสินค้า ซึ่งทำหน้าที่เป็นพ่อค้าคนกลาง

(3) ภาษีปากเรือ เป็นค่าธรรมเนียม ซึ่งเก็บจากเรือสินค้าของชาวต่างประเทศที่เข้ามา จอดในเมืองท่าของไทย กำหนดเก็บภาษีตามส่วนกว้างที่สุดของเรือ โดยคิดอัตราภาษีเป็น วาและเรียกเก็บในอัตราที่ต่างกัน เช่น ในสมัยรัชกาลที่ 2 เรือของจีนเสียวาระ 40 บาท เรือ กัปตันฝรั่งเสียวาระ 118 บาท ต่อมาสมัยรัชกาลที่ 3 เมื่อไทยทำสนธิสัญญาเบอรินกับ อังกฤษ ใน พ.ศ. 2369 ได้มีข้อตกลงว่ารัฐบาลไทยจะเก็บภาษีจากพ่อค้าอังกฤษรวมเป็นอย่าง เดียวตามความกว้างของปากเรือ เรือสินค้าที่บรรทุกสินค้ามาขาย เก็บวาระ 1,700 บาท ส่วนเรือที่ไม่ได้บรรทุกสินค้าเข้ามาขาย เก็บวาระ 1,500 บาท

(4) ภาษีสินค้าขาเข้า เก็บจากสินค้าที่พ่อค้าต่างประเทศนำเข้ามาจำหน่าย เช่น ผ้าฝ้าย ผ้าแพรจีน เครื่องแก้ว เครื่องลายคราม ใบชา อัตรากำเก็บไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม เช่น เวียดนามประเทศที่มีสัมพันธไมตรีเข้ามาค้าขายเป็นประจำ จะได้รับสิทธิพิเศษ ในสมัยรัชกาลที่ 2 เรือสินค้าของชาวจีนเสียภาษีสินค้าขาเข้าร้อยละ 4 ถ้าเป็นเรือสินค้าของชาติตะวันตก เสียภาษีร้อยละ 8 ของราคาสินค้า

(5) ภาษีสินค้าขาออก เก็บจากสินค้าที่ส่งออกในอัตราที่ต่างกันไปตามชนิดของสินค้า เช่น ในสมัยรัชกาลที่ 2 รัฐบาลนางแอนกับชาวกวางฮั่น เสียภาษีร้อยละ 20 ของราคาสินค้า ข้างซ้ายหาละ 10 ตึง เกือบก๊วยฮั่นละ 4 บาท หมั่งวี หมั่งทวาช กระดุกข้าง หาละ 1 บาท

คำถาม

ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. ในสมัยรัชกาลที่ 2 เรือสินค้าของชาวจีนเสียภาษีสินค้าขาเข้าร้อยละ 8
- ข. ในสมัยรัชกาลที่ 2 รัฐบาลนางแอนกับชาวกวางฮั่น เสียภาษีร้อยละ 20
- ค. ในสมัยรัชกาลที่ 2 เรือสินค้าของชาติตะวันตก เสียภาษีร้อยละ 4
- ง. ในสมัยรัชกาลที่ 2 สินค้าที่ส่งออกในอัตราที่เท่ากัน

เราไปดู...

รายได้จากการค้ากับต่างประเทศ
ในข้อต่อไปเลย... นะครับ

เราไปดู... รายได้ภายในประเทศ ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ตอนต้น ส่วนใหญ่คงเป็นแบบเดียวกับสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย และสมัยกรุงธนบุรี รัฐบาลมีรายได้จากการเก็บภาษีอากร แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ..นะครับ

(1) จังกอบ หมายถึง ภาษีสินค้าผ่านด่านทั้งทางบกและทางน้ำ โดยการเก็บตามสัดส่วนสินค้าในอัตรา 10 หีบ 1 หรือเก็บเงินตามขนาดของยานพาหนะที่ขนส่งสินค้าผ่านด่าน ส่วนใหญ่วัดตามความกว้างที่สุดของปากเรือ
(2) อากร เป็นเงินที่เก็บจากผลประโยชน์ที่ราษฎรได้จากการประกอบอาชีพต่าง ๆ ที่ไม่ใช่การค้าขายโดยตรง เช่น การทำนา ทำสวน หรือเงินที่พ่อค้าเสียให้แก่รัฐบาลในการให้สัมปทานการประกอบการต่าง ๆ เช่น การให้เก็บของป่า การดื่มสุรา อัตราที่เก็บประมาณ 1 ใน 10 ของผลประโยชน์ที่ราษฎรทำมาหาได้
(3) ช่วย เป็นเงินหรือสิ่งของที่ไพร่พลที่ไม่ต้องการเข้าเวรรับราชการส่งมาให้รัฐแทนการเข้าเวรรับราชการ โดยรัฐเป็นผู้กำหนดว่าให้ไพร่พลต้องเข้าเวรภายใน 3 เดือน ผู้ใดไม่ต้องการจะเข้าเวร จะต้องเสียเป็นเงินเดือนละ 6 บาท
(4) ดุษะ เป็นเงินค่าธรรมเนียมที่รัฐเรียกเก็บจากราษฎร ในกิจการที่ทางราชการจัดทำให้ เช่น การออกโฉนด เงินปรับดินใหม่ที่ฝ่ายแพะจะต้องชดใช้ให้แก่ฝ่ายชนะ รัฐก็จะเก็บไปครึ่งหนึ่งเป็นค่าดุษะ เรียกว่า "เงินที่น้อหลวง"

คำถาม

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ผู้ประกอบการอาชีพประมง ต้องเสียอะไรให้แก่รัฐ

ก. ดุษะ	ข. ช่วย
ค. อากร	ง. จังกอบ

นอกจากนี้ รายได้จากต่างประเทศและในประเทศแล้ว ยังได้มีการปรับปรุงภาษีบางอย่างเพิ่มขึ้นจากเดิม ในสมัยรัชกาลที่ 2 และ รัชกาลที่ 3 ที่สำคัญ ๆ มีดังนี้ในสมัยรัชกาลที่ 2 มีการปรับปรุงภาษีดังนี้...นะครับ

การเดินสวน คือ การให้เจ้าพนักงานที่ได้รับการแต่งตั้งออกไปสำรวจเรือสวนของราษฎรว่าได้จัดทำผลประโยชน์ในที่ดินมากน้อยเพียงใด แล้วออกหนังสือสำคัญให้เจ้าของถือไว้เพื่อเป็นหลักฐานการเสียภาษีอากร ซึ่งการจัดแบ่งภาษีการเดินสวนจัดแบ่งตามประเภทของผลไม้

การเดินนา คือ การให้เจ้าพนักงานออกไปสำรวจที่นาของราษฎร แล้วออกหนังสือสำคัญให้เจ้าของถือไว้เพื่อเป็นหลักฐานในการเสียภาษีอากรที่เรียกว่า "หางข้าว" คือ การเก็บข้าวในอัตราไร่ละ 2 ถัง และต้องนำไปส่งที่ฉางหลวง

เงินค่าผูกมือจีน เดิมชาวจีนได้รับการยกเว้นจากการเกณฑ์แรงงานในขณะที่ยังคงเป็นไพร่และ ชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ ที่อาศัยอยู่ในเมืองไทยต้องถูกสักข้อมือเป็นไพร่และต้องทำงานให้แก่มณฑลและพระเจ้าแผ่นดิน รัฐบาลไทยในสมัยรัชกาลที่ 2 เห็นควรที่จะได้ใช้ประโยชน์จากแรงงานจีน จึงได้พิจารณาเก็บเงินค่าราชการจากชาวจีน 1 บาท 50 สตางค์ ต่อ 3 ปี จีนที่มาเสียค่าแรงงานแล้ว จะได้รับใบฎีกาพร้อมกับได้รับ การผูกมือจีนด้วยใหม่เดิมคงประทศครัวเดียวครั้งเป็นตราประจำเมือง ซึ่งแตกต่างกันออกไป เช่น เมืองเพชรบุรีเป็นรูปหนู กาญจนบุรี เป็นรูปบัว การผูกมือจีนนี้ เริ่มขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 2 ได้เป็นประเพณีปฏิบัติสืบมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 จึงมีพระราชบัญญัติลักษณะการผูกมือจีน พ.ศ. 2443 ออกใช้บังคับทั่วทุกมณฑล และได้

คำถาม

ราษฎรที่หักนา ต้องเสียอะไรให้แก่รัฐ

ก. ฤชา	ข. ส่วย
ค. อากร	ง. จังกอบ

การเก็บภาษีอื่นๆ

ในสมัยรัชกาลที่ 3 มีการเก็บภาษีอากรเพิ่มขึ้นหลายชนิด เช่น ภาษีพริกไทย น้ำตาล เป็นต้น ในสมัยนี้มีระบบการเก็บภาษีแบบใหม่เกิดขึ้น เรียกว่า "ระบบเจ้าภาษีนายอากร" หมายถึง การที่รัฐเปิดประมูลการเก็บภาษี ผู้ชนะการประมูล คือ ผู้ที่เสนอผลประโยชน์สูงสุดให้แก่รัฐบาล มีอำนาจไปดำเนินการเก็บภาษีแทนรัฐบาลอีกต่อหนึ่ง ผู้ที่ประมูลภาษี เรียกว่า "เจ้าภาษีนายอากร" ส่วนมากเป็นชาวจีนผู้มีฐานะดีทางเศรษฐกิจจากการลงทุนค้าขาย ผลดีของระบบเจ้าภาษีนายอากร คือ รายได้จากการเก็บภาษีอากรได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วยมากขึ้น แต่มีข้อเสีย คือ เป็นระบบผูกขาดที่ให้แกชาวจีนเป็นส่วนใหญ่ และอาจจะมีการทุจริตภาษีจากราษฎรได้

การรับซื้อสินค้าระหว่างจีนกับไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น ข้าว ริงนก และเครื่องเทศต่างๆ

คำถาม

"เจ้าภาษีนายอากร" หมายถึงใคร

ก. พระมหากษัตริย์	ข. ชุนนาง
ค. กรมภาษี	ง. เอกชนที่ชนะการประมูลเก็บภาษีแทนรัฐบาล

ความสัมพันธ์กับประเทศตะวันตกของไทย ในสมัยรัชกาลที่ 1-3

การค้ากับต่างประเทศในสมัยรัชกาลที่ 1

ทำการค้าสำเภา ส่วนใหญ่จะทำการค้ากับจีน นอกเหนือ ยังมี ชาว มลายู อินเดีย ดังนั้น เพื่อความสะดวกในการค้า จึงทรงแต่งตั้ง ชาวจีนให้ดำรงตำแหน่งขุนนาง เป็นพระยาโชฎึกราชเศรษฐี ตำแหน่ง เจ้ากรมท่าซ้าย เพื่อติดต่อการค้ากับจีน และทรงแต่งตั้งผู้นับถือศาสนา อิสลามให้เป็น "พระยาสุพรรณมนตรี" ตำแหน่งกรมท่าขวา เพื่อ ติดต่อการค้ากับมลายู ชาว อินเดีย และอาหรับ

การค้ากับต่างประเทศในสมัยรัชกาลที่ 2 ได้มีการจัดส่งสำเภาไทยไปค้าขายกับประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย กว่าร้อยละ ๖ นอกจากนั้นก็ทำการค้ากับ

ชาวตะวันตก เช่น โปรตุเกส อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ฮอลันดา ซึ่งกิจการการค้าของหลวงนั้น พระ เจ้าอุทุมพรภรรยาในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 3) ทรงเป็นหัวเรือหัวแรงสำคัญจนได้รับพระราชทาน สมญานามว่า "เจ้าตัวกรมท่า" ในสมัยนี้ อังกฤษได้ส่งจอห์น ครอว์เฟิร์ด เข้ามอบขอร้องการค้ากับ ไทย ขอให้ยกเลิกการผูกขาดพระคลังสินค้า และให้กำหนดภาษีขาเข้าและขาออกให้แน่นอน แต่ก็ไม่ สามารถตกลงกันได้

คำถาม

ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

- ในสมัยรัชกาลที่ 1 ส่วนใหญ่จะทำการค้ากับจีน
- "พระยาสุพรรณมนตรี" ตำแหน่งกรมท่าซ้าย ผู้ติดต่อการค้ากับมลายู ชาว อินเดีย และอาหรับ
- จอห์น ครอว์เฟิร์ด เข้ามอบขอร้องการค้ากับไทยขอให้ยกเลิกการผูกขาดพระคลังสินค้า
- พระเจ้าอุทุมพรภรรยาในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้รับพระราชทานสมญานามว่า "เจ้าตัวกรมท่า"

การค้ากับต่างประเทศในสมัยรัชกาลที่ 3

การค้ากับต่างประเทศในสมัยรัชกาลที่ 3 ในสมัยนี้ อังกฤษได้ส่งร้อยเอก เฮนรี เบอร์นี เข้ามาเจรจาทำ

สนธิสัญญาเบอรันี กับไทย โดยมีใจความสำคัญ ดังนี้

- (1) อนุญาตให้พ่อค้าไทยและอังกฤษติดต่อการค้าได้โดยเสรี แต่สินค้าอาวรุพค้าต้องขายให้รัฐบาลไทยเท่านั้น
- (2) การเก็บภาษีปากเรือให้เก็บตามความกว้างของปากเรือ ถ้าเรือมีสินค้า เก็บวาระ 1,700 บาท ถ้าเรือไม่มีสินค้า เก็บวาระ 1,500 บาท
- (3) พ่อค้าจะต้องทอคสมอเรือสินค้าที่ปากน้ำเจ้าพระยา เพื่อให้เจ้าหน้าที่ไทยตรวจบัญชีสินค้า และนำสินค้าอาวรุพเก็บรักษาไว้ จึงจะอนุญาตให้เข้าไปได้
- (4) คนอังกฤษทุกคน ต้องปฏิบัติตามกฎหมายไทยทุกประการ ถ้าทำความผิดจะถูกลงโทษตามกฎหมาย การทำสนธิสัญญาครั้งนี้ยังไม่เป็นที่พอใจของฝ่ายอังกฤษ อังกฤษจึงพยายามแก้ไขสนธิสัญญา โดยการส่ง เซอร์ เจมส์ บรูค เข้ามาเจรจาใน พ.ศ. 2383 แต่ไม่สำเร็จ

คำถาม

สนธิสัญญาเบอรันี ข้อใดไม่ถูกต้อง

- ก. สนธิสัญญาเบอรันี เป็นสนธิสัญญาระหว่างไทยกับชาติตะวันตก
- ข. พ่อค้าไทยและอังกฤษติดต่อการค้าได้โดยเสรี ยกเว้นอาวรุพ
- ค. คนอังกฤษทำความผิดจะถูกลงโทษตามกฎหมายไทย
- ง. เก็บภาษีปากเรือให้เก็บตามความกว้างของปากเรือ

เงินตราสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

เงินตรา ที่ใช้ ใช้เงินพดด้วง มีลักษณะเป็นเงินก้อนกลมปลายทั้งสองงอเข้าด้วยกัน มีตราประจำรัชกาลประทับ คือ

รัชกาลที่ 1 ตรา อุณาโลมกับจักร

รัชกาลที่ 2 ตราจักรกับครุฑ

รัชกาลที่ 3 ตราปราสาทกับจักร

รัชกาลที่ 4 มีการใช้เงินเหรียญษาปณ์

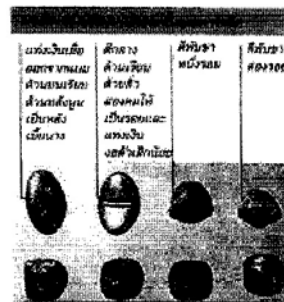

คำถาม

เงินพดด้วงเลิกใช้ในสมัยรัชกาลใด

ก. รัชกาลที่ 1 ข. รัชกาลที่ 2

ค. รัชกาลที่ 3 ง. รัชกาลที่ 4

สรุปสาระสำคัญ

เศรษฐกิจไทยในสมัยรัตนโกสินทร์มีการพัฒนาการเป็น 3 ระยะ คือ

- สมัยเศรษฐกิจก่อนการติดต่อกับชาติตะวันตก
- สมัยที่ไทยมีความสัมพันธ์ติดต่อกับชาติตะวันตก
- สมัยพัฒนาเศรษฐกิจหลังช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475

เศรษฐกิจไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

ยังคงเป็นเศรษฐกิจเช่นเดียวกับอยุธยา แต่ขณะเดียวกันการค้าระหว่างประเทศเริ่มเข้ามามีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจไทย ทำให้สภาพเศรษฐกิจไทย เริ่มมีความเปลี่ยนแปลง สินค้าส่งออกมีปริมาณเพิ่มขึ้นและมีการค้ากับหลายประเทศ มีการลงทุนในการค้าและอุตสาหกรรม การเกษตรเริ่มมีการผลิตเพื่อการค้ามากขึ้น เมมีการใช้ระบบเจ้าภาษีนายอากร ระบบเศรษฐกิจไทย ในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ จึงเป็นช่วงเวลาของการเปลี่ยนผ่าน จากเศรษฐกิจเพื่อการยังชีพไปสู่ระบบเศรษฐกิจเพื่อการค้า กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญคือ เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม

	ผลดี	ผลเสีย
<p>สนธิสัญญาเบอร์นี (เฮนรี เบอร์นี)</p> <p>สาระสำคัญ อังกฤษขอค้าโดยเสรี เก็บภาษีค่าปากเรืออย่างเดียว ไม่เก็บภาษีสินค้าขาเข้าและภาษีสินค้าขาออก</p>	<p>- ทำให้เป็นไมตรีกัน ไทยได้ยุติเรื่องไทรบุรี และไทยมีเวลาในการจัดการกับญวน เขมร พม่ามากขึ้น ไม่ต้องกลัวอังกฤษ</p>	<p>- ไทยเสียเปรียบทางการค้า อังกฤษไม่ยอมติดต่อทางการทูต และไทยมีรายได้จากการเก็บภาษีลดลง</p>
<p>สนธิสัญญาเบาริง (เซอร์ จอห์น เบาริง)</p> <p>สาระสำคัญ การค้าไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง ไทยเก็บภาษีขาเข้าร้อยละ 3 ส่วนภาษีขาออกนั้นจะเก็บตามชนิดของสินค้า คนอังกฤษเมื่อมาทำผิดในประเทศไทยจะกลับไปขึ้นศาลอังกฤษ จะไม่ขึ้นศาลไทย นั่นคือไทยเสียสิทธิสภาพนอกอาณาเขตให้กับอังกฤษ เป็นชาติแรก</p>	<p>- ไทยได้รับวิทยาการสมัยใหม่จากอังกฤษ และ มีการติดต่อทางการทูต</p> <p>- ไทยรักษามเอกราชไว้ได้โดยยอมทำสัญญาที่เสียเปรียบ</p>	<p>- สนธิสัญญาไม่จำกัดเวลา ทำให้แก้ไขหากหากอังกฤษไม่ยอมแก้ไข</p> <p>- ไทยเสียสิทธิด้านการศาล (สิทธิสภาพนอกอาณาเขต) และการค้า(การเก็บภาษี)</p>

เกร็ดความรู้...นอกกรอบ

กำเนิดเงินพดด้วง เริ่มมีในปลายสมัยน่านเจ้า และก่อนสมัยสุโขทัยเล็กน้อย อยู่ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 17 และ 18 โดยการดัดแปลงเงินกำไลแบบขากลมของอาณาจักรน่านเจ้ามาทำให้มีขนาดเล็กกะทัดรัด มาเป็นเงินพดด้วงของไทย ข้อสันนิษฐานอีกประการหนึ่งก็คือเงินพดด้วงนี้ดัดแปลงมาจากเงินฮ้อย หรือเงินลาดขนาดเล็ก เมื่อนำมางอหัวท้ายเข้าหากันก็มีรูปร่างเป็นเงินพดด้วง ทำจากแท่งเงินบริสุทธิ์

การผลิตเงินพดด้วง

สมัยสุโขทัย พระเจ้าแผ่นดินจะเป็นผู้ผลิตแต่ก็เปิดโอกาสให้ผู้ครองนคร พ่อค้า และประชาชนผลิตได้ ดังนั้นเงินพดด้วงในยุคกรุงสุโขทัย จึงไม่มีมาตรฐานแน่นอนในเรื่องขนาด น้ำหนัก เนื้อเงิน และการตีตรา

สมัยอยุธยา ทางราชการเป็นผู้ทำเงินพดด้วงทั้งหมด ดังมีหลักฐานปรากฏอยู่ในกฎหมายตราสามดวง และจดหมายเหตุของจีน เงินพดด้วงจึงมีมาตรฐานแน่นอนตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

รูปร่างลักษณะของเงินพดด้วง

มีฐานกกลม มี 6 ด้าน คือ ด้านบนใช้เป็นที่ตีตราประจำแผ่นดินด้านหน้าเป็นที่ตีตราประจำรัชกาล บริเวณปลายทั้งสองข้าง ที่เป็นรอยผ่าบาก หรือประทับรอยเม็ดข้าวสาร ด้านหลังมักปล้อยว่างด้านข้างทั้งขวาและซ้ายเป็นรอยค้อนที่ตีลงไป เพื่อให้ของอ ด้านล่างมักใช้เป็นที่ประทับรอยเม็ดข้าวสาร

ขนาดและน้ำหนักของเงินพดด้วง

ขนาดและน้ำหนัก มีตั้งแต่ หนึ่งบาท สองบาท สิบสลึง สิบบาท หรือหนึ่งตำลึง สิบบาท ยี่สิบบาท สี่สิบบาท และ แปดสิบบาท หรือหนึ่งซ่ง แต่ที่ผลิตใช้กันมากคือขนาดหนึ่งบาท ที่ราคาต่ำกว่าหนึ่งบาท ในสมัยอยุธยา

มีขนาด สองสลึง หนึ่งเฟื้อง สองไพ และหนึ่งไพ มาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ยังมีขนาดสามสลึง และครึ่งไพ

อีกด้วย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยวิทยา
Buriram Rajabhat University

แบบประเมินตนเองหลังเรียน

คะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน

คะแนนจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน

--

คะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

เกณฑ์การประเมิน (ระหว่างเรียนและหลังเรียน)

นักเรียนทำข้อสอบได้ 5-6 คะแนน ถือว่า ผ่าน

นักเรียนทำข้อสอบได้ 7-8 คะแนน ถือว่า ดี

นักเรียนทำข้อสอบได้ 9-10 คะแนน ถือว่า ดีมาก

ถ้านักเรียนพิจารณาผลการเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์
ที่ไม่น่าพอใจควรศึกษาใหม่อีกรอบ
..... นะครับ

แบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้

คำชี้แจง :

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3-4 คน ร่วมเขียนบันทึกแบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนบันทึกผลการเรียนรู้ของตนเองเมื่อจบ
2. ครูเก็บหลักฐานเพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิงในการวินิจฉัยความรู้ ความสามารถ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะกระบวนการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพเป็นรายบุคคล

<p>ความรู้ใหม่ที่ได้ออกบทเรียน</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>เรื่องที่ต้องการให้ครูอธิบายเพิ่มเติม</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>บทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่</p> <p>เรื่อง</p>		
<p>ปัญหาและสิ่งบกพร่อง</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผลงานที่พอใจ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ประโยชน์ที่ได้จากการนำผลการเรียนรู้ เรื่องนี้ไปใช้ในการเรียนรู้</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

หมายเหตุ :

ครูถ่ายเอกสารแบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้แจกนักเรียน หรือให้นักเรียนบันทึกตามแบบ

แบบประเมินและวิเคราะห์ผลการเรียนรู้

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ร่วมอภิปรายในเนื้อหาจากบทเรียนสำเร็จรูป ชุด รัตน โกสินทร์ตอนต้น และประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและของกลุ่ม

ชื่องาน

กลุ่มที่ ชื่อกลุ่ม

สมาชิกในกลุ่ม

1. ประธาน
2. สมาชิก
3. สมาชิก
4. เลขานุการ

ความร่วมมือของกลุ่ม

.....
.....

ประเด็นที่ได้จากการเรียนรู้จากการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจไทยในสมัยรัตน โกสินทร์ตอนต้น

1.
2.

ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจไทยในสมัยรัตน โกสินทร์ตอนต้น

1.
2.

จากการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจไทยในสมัยรัตน โกสินทร์ตอนต้นนักเรียนนำไปใช้ประโยชน์ได้
อย่างไร

.....
.....

ประเมินผลการทำงาน

ผู้ประเมิน

- นักเรียน เพื่อนนักเรียน ครู อื่นๆ

สำหรับนักเรียน

แบบบันทึกผลการเรียนรู้

วันที่ทำ

ชื่อ - นามสกุล..... เลขที่..... ชั้น.....

เรื่องที่เรียน

ประเด็นสำคัญและใจความสำคัญของเรื่องที่เรียน

.....

.....

.....

นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องที่เรียนมาใช้ในการเรียนได้ ดังนี้

.....

.....

.....

ผู้เรียนยังมีข้อสงสัยหรือคำถามกับเรื่องต่อไปนี้

.....

.....

.....

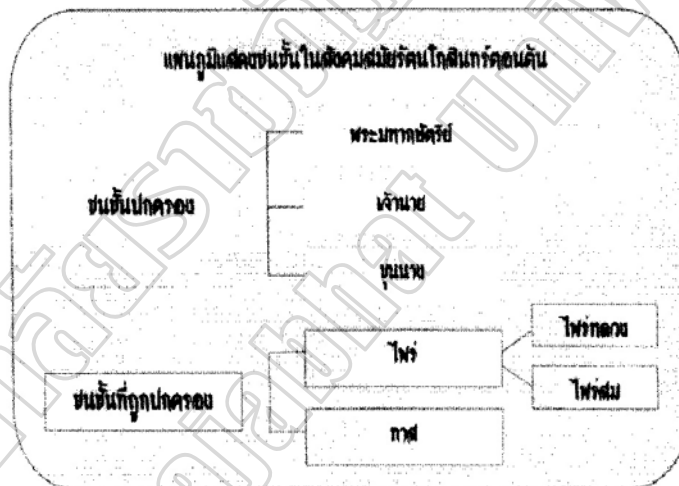
.....

.....

บทเรียนสำเร็จรูปชุดกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น
วิชาประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่องที่ 4 สังคมไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น
เวลา 2 ชั่วโมง

สภาพสังคมในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

สังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ยังคงเหมือนกับสมัยอยุธยา คือยังคงใช้ระบบศักดินา ซึ่งกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สิทธิและหน้าที่ของบุคคลไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้สังคมมีระเบียบ สังคมไทยจึงแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ **ชนชั้นปกครอง** และ **ชนชั้นที่ถูกปกครอง** ชนชั้นปกครอง ได้แก่ พระมหากษัตริย์ ขุนนาง ซึ่งรับราชการในตำแหน่งต่าง ๆ ชนชั้นที่ถูกปกครอง ได้แก่ โพร่ หรือสามัญชนทั่วไป มีหน้าที่เข้าเฝ้ารับราชการ

คำถาม

ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น สังคมไทยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม
คือ และ

ตรวจคำตอบ
หน้าต่อไปนะคะ..

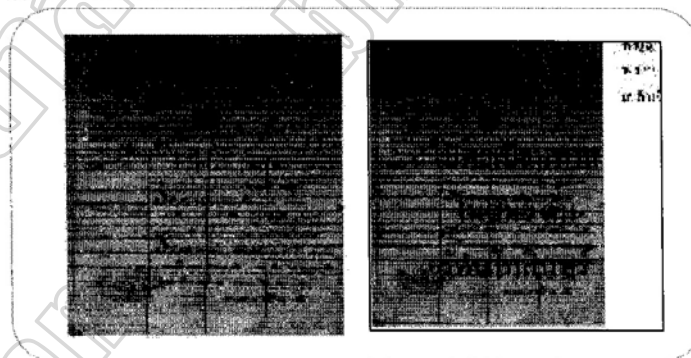

ชนชั้นที่ถูกปกครอง

ทาส

ทาส เป็นชนชั้นต่ำสุดของสังคม ทำงานให้แก่นายเงินของตนเท่านั้น ไม่ต้องเข้าเวรรับราชการเช่นไพร่ ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์คอนต้น ได้ระบุประเภทของทาสไว้ 7 ประเภท คือ

1. ทาสฉินไถ่ คือ ทาสที่ไถ่หรือซื้อมาด้วยทรัพย์
2. ทาสในเรือนเบี้ย คือ เด็กที่เกิดมาในขณะที่พ่อแม่เป็นทาส
3. ทาสที่ได้มาจากฝ่ายบิดามารดา คือ ทาสที่ได้รับเป็นมรดกสืบทอด
4. ทาสทานให้ คือ ทาสที่มีผู้ยกให้
5. ทาสที่ได้เนื่องมาจากนายเงิน ไปช่วยให้ผู้นั้นพ้นโทษปรับ
6. ทาสที่มุลนาย เลี้ยงไว้ในยามข้าวยากหมากแพง
7. ทาสเชย คือ ทาสที่ได้มาจากสงคราม

พระสงฆ์

พระสงฆ์ เป็นกลุ่มสังคมที่มาจากทุกชนชั้นในสังคม มีหน้าที่อบรมตั้งสอน ประชาชน เป็นครูผู้สอนหนังสือและวิทยาการต่าง ๆ แก่เด็กผู้ชาย

การทำนุบำรุงพระศาสนา

ในสมัยรัชกาลที่ 1 (พ.ศ.2325-2352)

พระองค์ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ทำการสังคายนาพระไตรปิฎก ที่วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ใน พ.ศ.2331 โดยใช้เวลาประชุมกันประมาณ 5 เดือน

ในสมัยรัชกาลที่ 2 (พ.ศ.2352-2367)

พระองค์โปรดเกล้าฯ ให้จัดงานพระราชกุศลอย่างใหญ่โตในวันวิสาขบูชา เหมือนดังที่เคยทำกันในสมัยอยุธยา คือ ทำบุญกันทั่วไปเป็นเวลา 3 วัน สัตว์ที่เคยถูกฆ่าเป็นอาหารนั้น โปรดให้ปล่อยให้หมดภายใน 3 วันมิให้มีการฆ่าสัตว์โดยเด็ดขาด

ในสมัยรัชกาลที่ 3 (พ.ศ.2367-2394)

พระองค์ทรงมีพระราชศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่างมาก พระองค์ทรงทำนุบำรุงคณะสงฆ์ ตลอดจนทรงสร้างและปฏิสังขรณ์พระพุทธรูปและวัดวาอารามมากมาย ในสมัยนี้ ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกและนิกายโปรเตสแตนต์ได้มีโอกาสมิถุนในประเทศไทย โดยพวกมิชชันนารี ทำให้คนไทยบางส่วนหันไปนับถือศาสนาคริสต์ ขณะเดียวกันในวงการพระพุทธศาสนาของไทยก็มีการเคลื่อนไหวที่จะปฏิรูปข้อวัตรปฏิบัติของคณะสงฆ์ไทยให้สอดคล้องกับคำสอนในพระไตรปิฎก โดยเจ้าฟ้ามงกุฎ ซึ่งทรงผนวชมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 2 และได้เสด็จมาเป็นเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร (พ.ศ.2370-2394) ทรงเป็นผู้มีบทบาทอย่างสำคัญในการปฏิรูปครั้งนั้น จนกระทั่งได้ทรงตั้งนิกายใหม่ เรียกว่า "ธรรมยุติกนิกาย"

คำถาม

พระสงฆ์ เป็นกลุ่มสังคมที่มาจากชนชั้นใดในสังคม

ก. ชุนนาง

ข. ไพร่

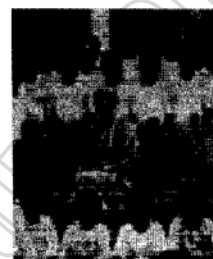
ค. ทาส

ง. ชนทุกชั้นในสังคม

สถาบันสงฆ์

ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสังคมไทย ซึ่งพระมหากษัตริย์ ชุนนาง ไพร่ ทาส อาจเปลี่ยนสถานภาพจากขรรวามาเป็นพระภิกษุ ในสถาบันสงฆ์ได้ และผู้เป็นพระสงฆ์จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องเกณฑ์แรงงาน พระสงฆ์จะเป็นผู้ได้รับความเคารพนับถือจากคนไทย ทุกระดับชั้น ตั้งแต่พระมหากษัตริย์ลงมาจนถึงไพร่และทาส แต่ในบางครั้งเมื่อสถาบันพระสงฆ์เสื่อมโทรมด้วยข้อวัตรปฏิบัติ

พระมหากษัตริย์จะทรงเอาเป็นพระครูเพื่อปรับปรุงแก้ไข และทำการปฏิรูปคณะสงฆ์ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยยิ่งขึ้น ดังเช่น ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ทรงออกกฎหมายพระสงฆ์เพื่อควบคุมให้พระสงฆ์มีความบริสุทธิ์ เป็นต้น

สำหรับคนต่างด้าวที่เข้ามาพำนักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรมีอยู่ด้วยกันหลายพวก เป็นต้นว่า มอญ ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน บางพวกก็มีรื้อนมาพึ่งเย็น บางพวกก็ถูกกวาดต้อนมาเป็นเชลย ไม่ได้มีโอกาสกลับบ้านเมืองของตนเอง แต่ในบรรดาคนต่างด้าวที่เข้ามาพำนักอยู่ในราชอาณาจักรและมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจของไทยในสมัยนี้คือพวกคนจีน

คำถาม

ในสมัยรัตนโกสินทร์บุคคลใดที่ไม่สามารถบวชเป็นพระสงฆ์ได้

ก. ชุนนาง	ข. ทาส
ค. ไพร่	ง. นางทาส

ด้านศาสนา

(1) การสังคายนาพระไตรปิฎก

พระไตรปิฎก คือ คัมภีร์บรรพชากรรมคำสั่งสอนทั้งปวงในพระพุทธศาสนา รัชกาลที่ 1 ทรงให้มีการชำระสะสางพระไตรปิฎกขึ้นที่วัดมหาธาตุ และจารึกลงในใบลาน คัดลอกเป็นพระไตรปิฎกฉบับหลวงขึ้น ปิดทองทั้งปกหน้าและด้านหลัง เรียกว่า พระไตรปิฎกฉบับทองใหญ่ หรือ ฉบับทองทิพย์ อัญเชิญประดิษฐานไว้ในตู้ประดับมุก หอพระมนเทียรธรรม วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

(2) การกวัดขັນพระธรรมวินัย

รัชกาลที่ 1 โปรดเกล้าฯ ให้ออกกฎหมายสำหรับสงฆ์ขึ้นหลายฉบับ ถึงสมัยรัชกาลที่ 3 โปรดเกล้าฯ ให้สำรวจความประพฤติของพระสงฆ์ เมื่อพบว่าพระสงฆ์รูปใดไม่ตั้งอยู่ในพระธรรมวินัย ก็ให้จับสึกเสีย

(3) การสถาปนาธรรมยุติกนิกาย

ในสมัยรัชกาลที่ 3 สมเด็จพระเจ้าฟ้ามงกุฎ ได้เสด็จออกผนวช ทรงพบว่าคำสอน และข้อปฏิบัติต่าง ๆ ทางศาสนาพุทธวิบัติไปเป็นอันมาก พระภิกษุก็มีได้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของชาวบ้าน จึงมีพระประสงค์จะสังคายนาคณะสงฆ์เสียใหม่ ทรงตั้งคณะสงฆ์ฝ่ายธรรมยุติกนิกาย เมื่อ พ.ศ. 2372 แต่มีได้เลิกคณะสงฆ์เดิม และเรียกคณะสงฆ์เดิมว่า ฝ่ายมหานิกาย

คำถาม

การชำระพระไตรปิฎกขึ้นที่วัดขึ้นที่ใด

ก. วัดพระแก้ว	ข. วัดสุทัศน์เทพวราราม
ค. วัดอรุณราชวราราม	ง. วัดมหาธาตุ

การบูรณปฏิสังขรณ์

(4) การส่งสมณทูตไปลังกา

ในสมัยรัชกาลที่ 2 ส่งสมณทูตไปลังกา ทั้งหมด 9 รูป โดยมีพระอาจารย์ดี และพระอาจารย์เทพ เป็นหัวหน้า และได้นำหน่อพระศรีมหาโพธิ์มาจากลังกา 6 ต้น ในสมัยรัชกาลที่ 3 พระสงฆ์เดินทางไปลังกาเพื่อขอยืมพระไตรปิฎกมาตรวจสอบกับของไทย 2 ครั้ง คือ ใน พ.ศ. 2385 และ พ.ศ. 2387

(5) การสร้างและบูรณะวัดวาอาราม

วัดพระศรีรัตนศาสดาราม รัชกาลที่ 1 โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นในเขตพระบรมมหาราชวัง ขึ้นนอก เพื่อใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ให้มีลักษณะคล้ายคลึงกับวัดพระศรีสรรเพชญ์สมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นวัดที่ประดิษฐานพระแก้วมรกต วัดนี้จึงได้ชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า "วัดพระแก้ว"

วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม รัชกาลที่ 1 โปรดเกล้าฯ ให้บูรณปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ใช้เวลา 12 ปี ถือกันว่า เป็นวัดประจำรัชกาลที่ 1 และได้มีการบูรณปฏิสังขรณ์อีกครั้งหนึ่งในสมัยรัชกาลที่ 3 ใช้เวลา 16 ปี โปรดเกล้าฯ ให้มีการประชุมนักปราชญ์ ราชบัณฑิต และช่างทุกสาขาให้ช่วยกัน ชำระตำรา และจารึกไว้บนแผ่นศิลาตามเสา และผนังรายรอบบริเวณวัด เพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า วัดนี้จึงจัดว่าเป็นวิทยาลัยแห่งแรกในประเทศไทย

วัดสุทัศนเทพวราราม รัชกาลที่ 1 โปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ประดิษฐานของพระศรีศากยมุนี หรือ พระโต

วัดอรุณราชวราราม เดิมเรียกวัดแจ้ง รัชกาลที่ 2 ทรงบูรณปฏิสังขรณ์ และได้สร้างพระอุโบสถใหม่ วัดนี้มีพระปรางค์องค์ใหญ่ที่งดงาม และได้ชื่อว่าเป็นวัดประจำรัชกาลที่ 2

คำถาม

พระศรีศากยมุนี หรือ พระโต ประดิษฐานอยู่ที่วัดใด

- ก. วัดพระแก้ว ข. วัดสุทัศนเทพวราราม
ค. วัดอรุณราชวราราม ง. วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

องค์ประกอบของสังคมไทย

ประกอบด้วยสถาบันต่างๆ ได้แก่ สถาบันพระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ ขุนนาง ข้าราชการ ไพร่ และทาส

พระมหากษัตริย์ ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีลักษณะเป็นทั้งเทวราชาและธรรมราชา

พระมหากษัตริย์ในฐานะองค์สมมติเทพ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงฐานะเป็นสมมติเทพตามคติของศาสนาพราหมณ์ ขนบธรรมเนียมประเพณีเกี่ยวกับองค์พระมหากษัตริย์สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นสมมติเทพ เช่น การสร้างที่ประทับ พระที่นั่งพระราชวัง การประกอบพิธีต่างๆ การใช้คำราชาศัพท์ เป็นต้น พระมหากษัตริย์ในฐานะธรรมราชา ตามคติธรรมราชานั้นถือว่า พระมหากษัตริย์

ขุนนาง คือ บุคคลที่รับราชการแผ่นดิน มีศักดินา ชศ ราชทินนาม และตำแหน่ง เป็นเครื่องชี้บอกถึงอำนาจและเกียรติยศ ขุนนางเปรียบเหมือนข้าราชการของแผ่นดิน แต่ข้าราชการแผ่นดินบางคนจะไม่ได้มีฐานะเป็นขุนนางก็ได้ เพราะการเป็นขุนนางต้องขึ้นอยู่กับศักดินาของตนด้วย ผู้มีศักดินา 400 ไร่ขึ้นไปถึงได้เป็นขุนนาง ยกเว้นพวกมหาดเล็กเพราะถือว่าพวกนี้เป็นขุนนางอยู่แล้ว การลำดับยศของขุนนาง ชศของขุนนางมี 7 ลำดับ จากสูงสุดไปต่ำสุดดังนี้ **สมเด็จพระเจ้าพระยา เจ้าพระยา พระ หลวง ขุน หมื่น และ พัน**

ศักดินาของสมเด็จพระเจ้าพระยาอยู่ในระดับ 30,000 ไร่ นับว่าสูงสุดในบรรดาขุนนางทั้งหลาย ส่วนพันถือศักดินา 100-400 ไร่ หมื่นถือศักดินา 200-800 ไร่ ขุนถือศักดินา 200 - 1,000 ไร่ สำหรับขุนนางที่มียศเป็นหลวงขึ้นไป มีศักดินาไม่ต่ำกว่า 800 ไร่ขึ้นไป แสดงว่าผู้เป็นพัน หมื่น ขุนอาจมีสิทธิไม่ได้เป็นขุนนางก็ได้ ถ้าศักดินาของตนเองไม่ถึง 400 ไร่ และอาจมีสิทธิเป็นขุนนางได้ถ้ามีศักดินาถึง 400 ไร่ขึ้นไป

คำถาม

ผู้ที่จะเป็นขุนนางได้ต้องถือศักดินากี่ไร่

ก. 100 ไร่	ข. 200 ไร่
ค. 300 ไร่	ง. 400 ไร่

ไฟร์ ฐานันดรไฟร์ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นมีสภาพไม่แตกต่างจากสมัยอยุธยา ไฟร์ถูกมูลนายเอาชื่อเข้าบัญชีไว้เพื่อเกณฑ์แรงงานไปใช้ในราชการต่างๆ ด้วยเหตุนี้ไฟร์จึงต้องสังกัดอยู่กับเจ้าขุนมูลนายที่ตนสมัครอยู่ด้วยและถ้าเจ้าขุนมูลนายของคนสังกัดอยู่กรมกองใด ไฟร์ผู้นั้นก็ต้องสังกัดในกรมกองนั้นตามเจ้านายด้วย ไฟร์อาจแบ่งประเภทตามสังกัดได้ เป็น 2 ประเภท คือ ไฟร์หลวงและไฟร์สม

ทาส หมายถึง บุคคลที่มีได้มีกรรมสิทธิ์ในแรงงานและชีวิตของตนเอง แต่กลับตกเป็นของนายจนกว่าจะได้รับการไถ่ตัวพ้นจากความเป็นทาส นายมีสิทธิ์ในการซื้อขายทาสได้ ลงโทษทาสทาสได้ แต่จะให้ได้ตายไม่ได้ ทาสมีศักดิ์นเพียง 5 ไร่เท่านั้น การแบ่งประเภทของทาส ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ทาสคงมีอยู่ 7 ประเภท เช่นเดียวกับสมัยอยุธยา ได้แก่ ทาส ไถ่มาด้วยทรัพย์, ถูกทาสที่เกิดในเรือนเบี้ย, ทาสที่ได้มาข้างฝ่ายบิดามารดา, ทาสมีผู้ให้, ทาสอันได้ช่วยกั่วงวล, ชูระทุกซ์ด้วยคนต้องโทษทัณฑ์, ทาสที่เลี้ยงเอาไว้ในเวลาข้าวยากหมากแพง, และทาสเชลย

คำถาม

ทาสมีศักดิ์นได้กี่ไร่

ก. 5 ไร่	ข. 40 ไร่
ค. 100 ไร่	ง. ไม่มีศักดิ์น

เพื่อนๆ ทำกิจกรรม ประเมิน ความรู้ ความเข้าใจ
ในการเรียนของเรา นะครับ

คำชี้แจง.. พิจารณาข้อความและเติมเครื่องหมาย หน้าข้อความที่ถูก
เติมเครื่องหมาย หน้าข้อความที่ผิด

- 1. พระมหาอุปราชคือ อิศริยยศที่มีตำแหน่งสูง ที่สุด
พระมหากษัตริย์ทรงพระราชทานหรือเลื่อนยศให้
- 2. วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม วัดนี้จึงได้ชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า "วัด
พระแก้ว"
- 3. สมเด็จพระยาอยู่ระดับ 30,000 ไร่ นับว่าสูงสุดในบรรดาขุน
นาง
- 4. นายมีสิทธิ์ในการซื้อขายทาสได้ ตงโทษทุบตีทาสได้ แต่จะให้ถึง
ตายไม่ได้
- 5. ขุนนางที่มียศเป็นหลวง มีศักดินาไม่ต่ำกว่า 800 ไร่ขึ้นไป
- 6. ยศของขุนนางมี 7 ลำดับ จากสูงสุด ไปต่ำสุดดังนี้ สมเด็จพระยา
เจ้าพระยา พระ หลวง ขุน หมื่น และ พัน
- 7. วัดอรุณราชวราราม เดิมเรียก "วัดแจ้ง" วัดนี้มีพระปรางค์องค์
ใหญ่ที่ตั้งงาม และ
เป็นวัดประจำรัชกาลที่ 2
- 8. ทาสที่ได้มาจากฝ่ายบิดามารดา คือ ทาสที่ได้รับเป็นมรดกสืบทอด
- 9. ไพร่อาจแบ่งประเภทตามสังกัดได้ เป็น 3 ประเภท คือ ไพร่หลวง
ไพร่สม และ ไพร่เชลย
- 10. การสถาปนา ธรรมเนียมกบฏเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3

เฉลย.. 1. 2. 3. 4. 5.
6. 7. 8. 9. 10.

เกร็ดความรู้...นอกกรอบ

ประวัติคณะตรีโยคครั้งแรกแห่ง ราชวงศ์จักรี

เมื่อสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึกปราบการจลาจลที่เกิดขึ้นในปลายรัชกาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จนบ้านเมืองอยู่ในความสงบเรียบร้อย พวกขุนนางข้าราชการและราษฎรทั้งหลายจึงเห็นพ้องต้องกันในการอัญเชิญสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึกปราบดาภิเษกขึ้นครองราชย์สมบัติในวันที่ 6 เมษายน พ.ศ.2325 พระนามที่ปรากฏในพระสุพรรณบัฏคือ “สมเด็จพระบรมราชาธิราชรามธิบดีฯ” ส่วนพระนาม “พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก” นั้น เป็นพระนามที่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงถวาย นับว่าพระองค์เป็นปฐมกษัตริย์ในพระบรมราชจักรีวงศ์

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงเป็นพระมหากษัตริย์องค์แรกแห่งราชวงศ์จักรี มีพระนามเดิมว่า ทองด้วง ประสูติเมื่อวันพุธแรม 4 ค่ำ เดือน 4 ปีมะโรง พ.ศ. 2279 เป็นบุตรคนที่ 4 ของหลวงพิณจ้ออักษร ซึ่งสืบเชื้อสายมาจากเจ้าพระยาโกษาธิบดี (ปาน) และเจ้าแม่วัดคูตซึ่งเป็นพระนมในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เมื่อพระชนมายุได้ 21 ปี ทรงผนวชอยู่ที่วัดมหาธาตุ เมื่อลาสิกขาบทออกมาได้เข้ารับราชการเป็นมหาดเล็กของพระเจ้าอู่ทุมพร เมื่อพระชนมายุได้ 24 พรรษา ทรงดำรงตำแหน่งเป็นหลวงยกกระบัตรเมืองราชบุรี ต่อมาได้แต่งงานกับนางสาวนาค พระชนมายุได้ 32 พรรษา ได้เข้ารับราชการในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงดำรงตำแหน่งเป็นพระราชวรินทร์ เจ้ากรมพระตำรวจนอกขวา ต่อมาได้เลื่อนตำแหน่งเป็นพระยาภิรมย์ภักดี เป็นพระยายมราชและเป็นเจ้าพระยาจักรี

ใน พ.ศ. 2320 ได้รับความดีความชอบที่ไปปราบหัวเมืองลาวได้ จึงได้รับพระราชทานตำแหน่งสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก และใน พ.ศ.2525 ทรงปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์ ทรงพระนามว่า สมเด็จพระบรมราชาธิราชรามธิบดีฯ หรือพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงครองราชย์อยู่ 28 ปี เสด็จสวรรคตด้วยพระโรคชรา เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ.2352 มีพระชนมายุได้ 74 พรรษา ถึงสมัยรัชกาลที่ 9 ทรงได้รับพระราชสมัญญาเป็น พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชขณะเมื่อพระองค์ได้สถาปนาขึ้นเป็นองค์ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยวิทยา
Buriram Rajabhat University

แบบประเมินตนเองหลังเรียน

คะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน

คะแนนจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน

คะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

เกณฑ์การประเมิน (ระหว่างเรียนและหลังเรียน)

นักเรียนทำข้อสอบได้ 5-6 คะแนน ถือว่า ผ่าน

นักเรียนทำข้อสอบได้ 7-8 คะแนน ถือว่า ดี

นักเรียนทำข้อสอบได้ 9-10 คะแนน ถือว่า ดีมาก

ถ้านักเรียนพิจารณาผลการเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์
ที่ไม่พอใจควรศึกษาใหม่อีกรอบ
..... นะครับ

แบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้

คำชี้แจง :

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3-4 คน ร่วมเขียนบันทึกแบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนบันทึกผลการเรียนรู้ของตนเองเมื่อจบ
2. ครูเก็บหลักฐานเพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิงในการวินิจฉัยความรู้ ความสามารถ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะกระบวนการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพเป็นรายบุคคล

ความรู้ใหม่ที่ได้ออกพบเรียน

.....
.....
.....

เรื่องที่ต้องการให้ครูอธิบายเพิ่มเติม

.....
.....
.....

บทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่

เรื่อง

ปัญหาและสิ่งบงการ้อง

.....
.....
.....

ผลงานที่พอใจ

.....
.....
.....

ประโยชน์ที่ได้จากการนำผลการเรียนรู้ เรื่องนี้ไปใช้ในการเรียนรู้

.....
.....
.....

หมายเหตุ :

ครูถ่ายเอกสารแบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้แจกนักเรียน หรือให้นักเรียนบันทึกตามแบบ

แบบประเมินและวิเคราะห์ผลการเรียนรู้

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ร่วมอภิปรายในเนื้อหาจากบทเรียนสำเร็จรูป ชุด รัตน โกสินทร์ตอนต้น และประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและของกลุ่ม

ชื่องาน

กลุ่มที่ ชื่อกลุ่ม

สมาชิกในกลุ่ม

1. ประธาน
2. สมาชิก
3. สมาชิก
4. เลขานุการ

ความร่วมมือของกลุ่ม

.....
.....

ประเด็นที่ได้จากการเรียนรู้จากการเรียนรู้ เรื่อง สังคมไทยในสมัยรัตน โกสินทร์ตอนต้น

1.
2.

ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้ เรื่อง สังคมไทยในสมัยรัตน โกสินทร์ตอนต้น

1.
2.

จากการเรียนรู้ เรื่อง สังคมไทยในสมัยรัตน โกสินทร์ตอนต้นนักเรียนนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร

.....
.....

ประเมินผลการทำงาน

- ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง

ผู้ประเมิน

- นักเรียน เพื่อนนักเรียน ครู อื่นๆ

สำหรับนักเรียน

แบบบันทึกผลการเรียนรู้

วันที่ทำ

ชื่อ - นามสกุล เลขที่ ชั้น

เรื่องที่เรียน

ประเด็นสำคัญและใจความสำคัญของเรื่องที่เรียน

.....

.....

.....

นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องที่เรียนมาใช้ในการเรียนได้ ดังนี้

.....

.....

.....

ผู้เรียนยังมีข้อสงสัยหรือคำถามกับเรื่องต่อไปนี้

.....

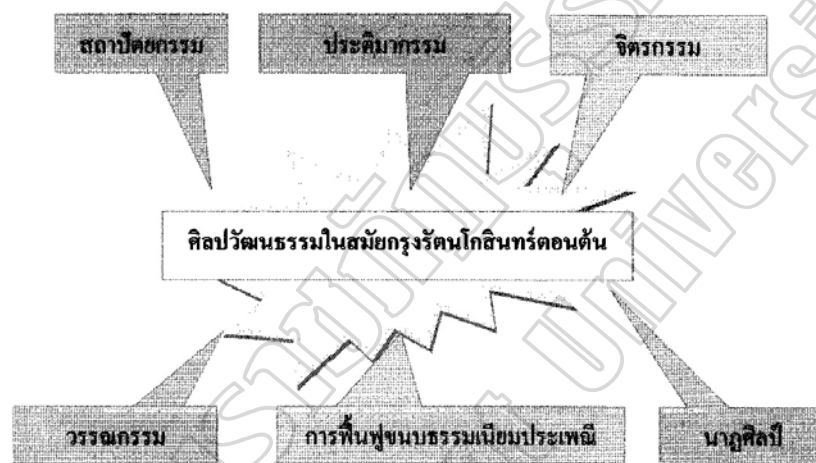
.....

.....

.....

บทเรียนสำเร็จรูปชุดกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น
วิชาประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
เรื่องที่ 5 ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยในสมัย
กรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น
เวลา 2 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์ศิลปะวัฒนธรรมในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

ตรวจคำตอบหน้าต่อไป
นะครับ..

คำถาม

ข้อใดไม่ใช่ศิลปะวัฒนธรรมในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

- ตอนต้น
- ก. ประติมากรรม
 - ข. จิตรกรรม
 - ค. วรรณกรรม
 - ง. วิศวกรรม

ประเพณีวัฒนธรรม

ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม

ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น นับว่าเป็นการสืบสานวัฒนธรรมไทยเมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยาให้กลับมาเจริญรุ่งเรืองขึ้นใหม่ นอกจากนี้ก็มีการปรับปรุงเพิ่มเติมสิ่งใหม่ๆ ให้วัฒนธรรมไทยในยุคนี้ด้วย นับได้ว่าเป็นการชำระรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมไทยที่มีมาแต่อยุธยาให้กลับเจริญรุ่งเรือง หลังจากประสบกับวิกฤตการณ์สงครามสู้รบระหว่างไทยกับพม่ามาแล้วสภาพทางสังคมของไทยตั้งแต่อดีต ได้ผูกพันกับพระพุทธศาสนา มาโดยตลอด ความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรมจึงมีส่วนสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความเจริญรุ่งเรืองทางศาสนาด้วย ศิลปกรรมและวรรณกรรมต่างๆ ที่บรรจงสร้างด้วยความประณีตก็เกิดจากแรงศรัทธาทางศาสนาทั้งสิ้น

ประเพณีเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์

1. พระราชพิธีปราบดาภิเษกขึ้นเสวยราชย์ของพระมหากษัตริย์ รวมทั้งการสมโภชพระราชวังที่เพิ่งสร้างเสร็จในสมัยรัชกาลที่ 1
2. พระราชพิธีอัญเชิญพระศพที่พัฒน์สัตยา เป็นพิธีสาบานตนของพระบรมวงศานุวงศ์ ขุนนางผู้ใหญ่ ซึ่งใน สมัยรัชกาลที่ 1 พระองค์โปรดฯ ให้เคารพพระรัตนตรัยก่อนพระเชษฐาธิราช
3. พระราชพิธีโสกันต์ คือ ประเพณีตัดผมจุกของพระราชโอรส พระราชธิดา หรือ เชื้อพระวงศ์ชั้นสูง
4. พระราชพิธีอวยผ้าพระกฐิน ในสมัยรัชกาลที่ 1 โปรดที่จะเสด็จพระราชดำเนินไปอวยผ้าพระกฐิน วัดที่พระองค์ทรงแต่งตั้งพระราชอาคันตุกะไปปกครอง
5. พระราชพิธีจรดพระนังคัลและพระราชพิธีพืชมงคล ซึ่งเป็นพระราชพิธีที่เกี่ยวกับการเพาะปลูก ซึ่งเป็นอาชีพหลักของชาวไทย
6. พระราชพิธีวิสาขบูชา พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้โปรดเกล้าฯ ให้รื้อฟื้นพระราชพิธี นี้ขึ้นมาเป็นพิธีหลวงอีกพิธีหนึ่ง
7. พระราชพิธีอาพาธพินาศ ซึ่งเป็นพระราชพิธีที่จะต่อสู้กับโรคหิวอดกโรค

คำถาม

ประเพณีพระราชพิธีอาพาธพินาศ หมายถึง

.....

ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม

ประเพณีเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์	ประเพณีเกี่ยวกับบ้านเมือง	ประเพณีเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	ประเพณีเกี่ยวกับพราหมณ์	ประเพณีเกี่ยวกับชาวบ้าน
พระราชพิธีบรมราชาภิเษก	พระราชพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์	พิธีวิสาขบูชา	พิธีโล้ชิงช้า	พิธีแต่งงาน
พระราชพิธีโสกันต์	สัศยา	พิธีอาสาฬหบูชา	พิธีวางศิลาฤกษ์	พิธีขึ้นบ้านใหม่
พระราชพิธีพระเมรุมาศ	พระราชพิธีอาพาธพินาศ	พิธีมาฆบูชา	พิธีโกนจุก	พิธีทำขวัญนาค
พระราชพิธีฉัตรมงคล	พระราชพิธีพืชมงคล	พิธีเข้าพรรษา		พิธีเผาศพ
พระราชพิธีสมโภชช้างเผือก		พิธีบวชนาค		พิธีตรุษสงกรานต์
		เทศน์มหาชาติ		พิธีสารท
		สวดภาณยักษ์		

คำถาม

ประเพณีใดเป็นประเพณีทางพุทธศาสนา

ก. พิธีโล้ชิงช้า

ข. พิธีสารท

ค. พิธีทำขวัญนาค

ง. พิธีบวชนาค

วรรณกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ราชสำนักจัดว่าเป็นศูนย์กลางของวรรณกรรมและเป็นที่ยอมรับของบรรดากวีทั้งหลายซึ่งมีทั้งองค์พระมหากษัตริย์ เจ้านาย และประชาชนทั่วไป

สมัยรัชกาลที่ 1 ทรงสนพระทัยทางด้านวรรณคดี ดังนั้น ในสมัยนี้จึงมีบทวรรณคดีที่สำคัญหลายเรื่อง เช่น รามเกียรติ์ นอกจากนี้ก็มีการแปลวรรณกรรมต่างชาตินมาเป็นภาษาไทย เช่น หนังสือสามก๊ก ราชาริราช

สมัยรัชกาลที่ 2 ทรงเป็นกวี พระราชนิพนธ์ที่ได้รับการยกย่องมากที่สุด คือ อิเหนา รามเกียรติ์บางตอน บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง ไกรทอง คาวี ไซยเชษฐ และมณีพิชัย นอกจากนี้ยังทรงพระราชนิพนธ์ กาพย์เห่เรือ บทพากย์โขนบางตอน และเสภาขุนช้างขุนแผนบางตอน ถือเป็นวรรณกรรมร้อยกรองยอดเยี่ยมกวีเอกคนสำคัญในสมัยนี้ คือ สุนทรภู่ ผลงานที่เด่นชัดที่สุด คือ เรื่องพระอภัยมณี

รัชกาลที่ 3 ทรงสนับสนุนวรรณคดีทางศาสนาและประวัติศาสตร์ ดังเช่น หนังสือเรื่อง "มลินทปัญญา" เป็นต้น แต่ในสมัยนี้ไม่ได้มีการสนับสนุนให้มีการแสดงละครภายในพระบรมมหาราชวัง ทั้งยังไม่โปรดปรานนักแสดงหรือนักประพันธ์คนใดเลย

กวีคนสำคัญที่ถือกันว่าเป็นกวีของประชาชนในสมัยนี้คือ สุนทรภู่ สร้างสรรค์ผลงานหลายประเภทคือ นิราศ บทละคร เสภา กลอน กาพย์ กลอนสุภาพ บทร่ำ

คำถาม

วรรณกรรมในข้อใดไม่ได้เกิดขึ้นในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น

ก. รามเกียรติ์

ข. ไซยเชษฐ

ค. นิทานเวตาล

ง. ราชาริราช

สถาปัตยกรรม กล่าวกันว่า การสร้างกรุงเทพฯ เป็นการนำแบบอย่างของปราสาทราชวัง และวัดวาอารามที่ถูกทำลายเมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยาแตกมาเรือ่ฟื้นขึ้นอีกครั้ง โดยระดมช่างฝีมือต่างๆ ที่แตกฉานชานเข็นไปเมื่อครั้งกรุงแตกให้กลับมารวมกัน เพื่อจะได้แสดงฝีมือสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมาใหม่ เริ่มจากการก่อสร้างพระบรมมหาราชวัง ในพ.ศ.2325 มีการสร้างวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เป็นวัดในพระราชวังเช่นเดียวกับ วัดพระศรีสรรเพชญ์ และมีวังหน้าเรียกว่า **พระราชวังบวรสถานมงคล** วัดหลวง คือ**พระมหาราชวัง** และวังหลัง คือ**พระราชวังบวรสถานพิมุข**

อาคารบ้านเรือนยังคงสร้างบ้านไม้แบบเรือนไทยกันทั่วไป ในสมัยรัชกาลที่ 3 เปลี่ยนแปลงไปบ้าง คือเจ้านายและขุนนางนิยมก่อสร้างอาคารบ้านเรือนโดยถืออิฐ โบกปูน และมุงหลังคาด้วยกระเบื้องแบบจีนสถาปัตยกรรมทางด้านศาสนาไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ยังนิยมสร้างปราสาทและเจดีย์ปราสาทสี่สิบสอง เช่น ปราสาทวัดระฆัง โฆสิตาราม ปราสาทวัดอรุณราชวราราม ในกรุงเทพมหานคร ในปลายสมัยรัชกาลที่ 3 เริ่มมีความนิยมสร้างเจดีย์ทรงกลมแบบลังกา เช่น เจดีย์ที่วัดราชสิทธิาราม กรุงเทพมหานคร

โบสถ์และวิหารก็ยังคงเลียนแบบมาจากอยุธยา คือ เป็นทรงโรงงาน آهن โครงคอกตั้งข้าง เช่น พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม จนถึงสมัยรัชกาลที่ 3 มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของโบสถ์วิหารครั้งสำคัญกลายเป็นแบบที่มีอิทธิพลศิลปะจีนเป็นอย่างมาก เรียกว่า **แบบพระราชนิยม** กล่าวคือ เลิกระบบซ่อฟ้า ไบระกา หางหงส์ เสาทำเป็นสี่เหลี่ยมไม่มีหัวเสา หน้านับประดับลายปูนปั้นหรือเครื่องถ้วยจีน ศิลปะแบบพระราชนิยม นี้เป็นที่นิยมกันแพร่หลาย ดังนั้น วัดที่สร้างใหม่และวัดที่ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ในรัชกาลนี้จึงมักสร้างตามศิลปะแบบพระราชนิยมแทบทั้งสิ้น เช่น วัดราชโอรสาราม วัดเฉลิมพระเกียรติ วัดนางนอง วัดกัลยาณมิตร และวัดมเหยงคพาราม ในกรุงเทพมหานคร ยังมีสถาปัตยกรรมในรัชกาลที่ 3 ที่แปลกออกไปจากรัชกาลอื่นๆ อีก เช่น พระเจดีย์ที่วัดยานนาวามีฐานเป็นรูปสำเภาทำสำเภาจริงๆ มีพระราชประสงค์จะให้คนรุ่นหลังได้รู้จักสำเภาจีนว่าที่รูปร่างเป็นอย่างไร นอกจากนี้ก็มีการสร้าง**โลหะปราสาทแทนเจดีย์ในวัดราชนัดดา** กรุงเทพมหานคร เป็นโลหะปราสาทตามแบบลังกา แต่โลหะปราสาทที่ดังกاخณะนั้นทรุดโทรมมากแทบจะเหมือนแต่เสา โลหะปราสาทที่สร้างขึ้นใหม่จึงคิดแบบค่อเค็มตามความพอใจของไทย มียอดถึง 37 ยอด ซึ่งหมายถึง โขวิภิกขยธรรม 37

คำถาม

ข้อใดไม่ถูกต้อง

- ก. วังหน้า - พระราชวังบวรสถานมงคล ข. เจดีย์ทรงกลม - วัดราชสิทธิาราม
ค. วังหลัง - พระราชวังบวรสถานพิมุข ง. ศิลปะจีน - วัดราชนัดดา

จิตรกรรม

จิตรกรรมรัตน โกสินทร์ตอนต้น ถือเป็นยุคแบบแผนของจิตรกรรมแบบประเพณีไทยเพราะมีรูปแบบที่พัฒนาสืบต่อมาจากสมัยอยุธยา จนเกิดลักษณะเฉพาะของจิตรกรรมแบบประเพณีไทย มีทั้งจิตรกรรมฝาผนัง ภาพพระบฏ ตลอดจนภาพเขียนแบบสมุดไทย

ภาพกิจกรรมฝาผนัง มักเขียนเรื่องราวในพระพุทธศาสนา นิยมเรื่องทศชาติชาดก และพระพุทธประวัติ รวมทั้งภาพชีวิตเจ้านายและสามัญชน ภาพบ้านเมือง ภาพชนบท ตลอดจนประเพณีการละเล่นต่างๆ รูปแบบของจิตรกรรมที่จัดว่าเป็นแบบอย่างของสมัยนี้ คือ ภาพเทวคาและกษัตริย์ราชสำนัก จะเขียนอย่างงดงาม มีการปิดทองให้ดูเด่น จะแสดงความรู้สึกด้วยกิริยาอาการ แต่ใบหน้าสงบนิ่งไม่แสดงความรู้สึกใดๆ ทำทางจะเป็นทำอย่างละคร หรือเป็นทำประชันรุ่มมากกว่าจะเป็นทำทางธรรมชาติ ส่วนภาพคนธรรมดาจะเขียนตามสภาพความเป็นจริง

สำหรับภาพพระบฏ คือ ภาพที่เขียนเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาลงบนผ้า ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่สมัยอยุธยา นิยมวาดเป็นภาพพระพุทธองค์ยืนอยู่ตรงกลาง มีสาวกประกอบอยู่สองข้าง และมีภาพวาดพุทธประวัติและทศชาติอีกด้วย ส่วนภาพเขียนแบบสมุดไทย หรือหนังสือตัวเขียนแบบสมัยโบราณมี 2 ชนิด ชนิดหนึ่งเขียนลงบนใบลานเป็นแผ่นๆ อีกชนิดหนึ่งเขียนกระดาษข่อย หนังสือใบลานใช้เฉพาะเรื่องในพระพุทธศาสนา แต่สมุดข่อยใช้กับเรื่องต่างๆ ได้ทั่วไป เช่น ตำราพิชัยสงครามประกอบด้วยยุทธวิธี กระบวนพยุหยาตรา ตำราทางนาฏศิลป์

จิตรกรเอกที่มีฝีมือชั้นครู ผลงานดีเด่นในรัชกาลนี้คือ หลวงเสนีย์บริรักษ์ (ครูคงเป็๊ะ) และหลวงวิจิตรเจษฎา (ครูทองอยู่) จิตรกรรมที่สำคัญ ได้แก่ ภาพเขียนในอุโบสถ พระวิหารวัดสุทัศน์เทพวราราม และในอุโบสถวัดสุวรรณาราม

คำถาม ข้อใดถูกต้อง

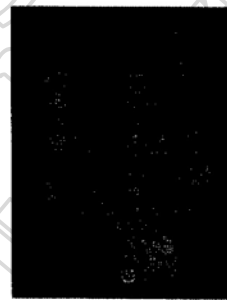
- ก. ภาพพระบฏ – ภาพเขียนในอุโบสถ ข. หลวงวิจิตรเจษฎา - ครูคงเป็๊ะ
ค. ภาพกิจกรรมฝาผนัง – ทศชาติชาดก ง. หลวงเสนีย์บริรักษ์ - ครูทองอยู่

การศึกษา

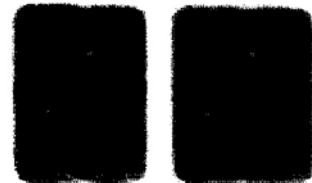
การศึกษา

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ศูนย์กลางของการศึกษาที่สำคัญมีอยู่ 2 แห่ง คือ วัดและวัด การเรียนหนังสือภาษาไทย เดิมยังไม่มีการเรียน เพิ่งมีเมื่อหมอบรัดเลย์ พิมพ์หนังสือประมวล ก.กา ออกจำหน่ายในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ยังไม่มีโรงเรียนเป็นหลักแหล่ง ต้องไปศึกษาตามสำนักต่างๆ การเรียนที่สำคัญอีกแบบหนึ่ง คือ การศึกษาวิชาชีพตามบรรพบุรุษ หรือตามอาชีพที่มีในท้องถิ่นของตน เช่น ช่างทอง ช่างถม

ประติมากรรม สมัยรัตนโกสินทร์มิได้ให้ความสำคัญในการสร้างพระพุทธรูปเหมือนกับสมัยสุโขทัยหรืออยุธยา แต่มุ่งไปที่การสร้างวัดและบูรณปฏิสังขรณ์วัดวาอารามมากกว่า พระพุทธรูปที่สร้างในสมัยรัชกาลที่ 1 เช่น พระประธานที่อุโบสถวัดมหาธาตุ กรุงเทพมหานคร มีรูปแบบโน้มเอียงไปทางศิลปะอยุธยา และอุ้มทอง รัชกาลที่ 2-3 เช่น พระพุทธตรีโลกเชษฐ พระประธานในอุโบสถวัดสุทัศนเทพวราราม เป็นพระพุทธรูปหล่อใหญ่ที่สุดในสมัยรัตนโกสินทร์ พระพุทธไสยาสน์(พระนอน) ที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม มีความยาว 1 เส้น 3 วา สูง 7.5 วา เป็นพระนอนที่มีความงดงามก่อด้วยอิฐเผาปูนแล้วปิดทองทับที่พระบาทมีลวดลายประดับมุกเป็นภาพมงคล 108 ประการ

ประติมากรรมตกแต่งที่แปลกในสมัยนี้ คือ ความนิยมนำภาพสลักตุ๊กตาคาหินยีนกลางแจ้งมาประดับไว้ตามประตู คามลาน ทำเป็นรูปคนตัวจิ๋ว รูปสิงโต โคยใช้ช่างฝีมือชาวจีน

คำถาม

ประติมากรรม สมัยรัตนโกสินทร์ข้อใด ไม่ถูกต้อง

- ก. นิยมสร้างพระพุทธรูป
- ข. ยังเป็นศิลปะในสมัยอยุธยาและอุ้มทอง
- ค. เป็นศิลปะที่ได้รับอิทธิพลมาจากจีน
- ง. นิยมนำภาพสลักตุ๊กตาคาหินยีนกลางแจ้งมาประดับ

นาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์

นาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ นาฏศิลป์ประเภทโขน ละคร ระบำ หุ่น และหนัง เพื่อฟุ้งมากขึ้นใน สมัยต้นรัตนโกสินทร์ พระมหากษัตริย์ทรงถือเป็นพระราชภาระให้การสนับสนุน เช่น รัชกาลที่ 1 โปรดเกล้าฯ ให้มีการฝึกหัด โขนขึ้นทั้งในฝ่ายวังหลวง วังหน้า ตลอดจนเจ้านายและขุนนางผู้ใหญ่ และยัง โปรดเกล้าฯ ให้ประชุมพวกครูละครจัดทำตำราขึ้นใหม่ เพื่อรักษาแบบแผนการฟ้อนรำของไทยให้เป็นแบบฉบับ ความเอาพระทัยใส่มีมากถึงกับทรงพระราชนิพนธ์บทละครเอง ได้แก่ **เรื่องอุณรุท รามเกียรติ์ อีเหนา และดาหลัง**

ราชสำนักของรัชกาลที่ 2 ยังทุ่มเทให้แก่โขนละครฟ้อนรำมากขึ้นไปอีก ความสนพระทัยของ กษัตริย์ทำให้ได้พัฒนาละครราชสำนักขึ้น จนเกิดแบบแผนทีละเยียดซับซ้อนในทุกด้าน นับตั้งแต่บท ละครซึ่งทรงพระราชนิพนธ์โดยตั้งพระทัยจะให้ใช้เล่นละครได้จริง จนกล่าวได้ว่า **ละคร** ในที่แท้จริงถือ กำเนิดในรัชสมัยนี้ก็ได้ ถึงสมัยรัชกาลที่ 3 ละครรุ่งเรืองตามบ้านขุนนางและวังเจ้านาย เช่น กรม พระราชวังบวรสถานมงคล กรมหมื่นศักดิ์พลเสพ เจ้าพระยาบดินทรเดชา เจ้าพระยาบดินทรฯ (น้อย) ต่างก็ หัดละครผู้หญิงของตนเองขึ้นทั้งหมด โดยเฉพาะตัวละครของเจ้าพระยาบดินทรฯ ทำให้ละคร โนราชาติของ บัณฑิตเข้ามาเฟื่องฟูอยู่ในกรุงเทพฯ เพราะเมื่อเจ้าพระยาพระคลังลงไปปราบปรามระงับเหตุการณ์หัว เมืองภาคใต้ใน พ.ศ. 2375 ตัวละครขอติดตามกองทัพเข้ามากรุงเทพฯ และตั้งบ้านเรือนอยู่ตำบลสนาม กระบือ (คือบริเวณถนนหลานหลวงในปัจจุบัน) และรวมตัวกันตั้งเป็นคณะรับเหมาแสดงในงานต่างๆ เป็นที่พอใจของชาวกรุงมาก ละครชาตรีตำบลสนามกระบือเป็นที่ขึ้นชื่อถือนามและฝึกหัดสืบต่อมา

คำถาม

นาฏศิลป์ ประเภทใดไม่ได้ มีความนิยมในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น

ก. ละคร	ข. ระบำ
ค. โขน	ง. ลิเก

ดูริยางคศิลป์

ดนตรีไทยก็มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปมาก ในด้านเครื่องดนตรีมีการเพิ่มเครื่องดนตรีเข้าไปในวงมโหรีและวงปี่พาทย์ จนเกิดวงปี่พาทย์เครื่องคู่และวงมโหรีเครื่องคู่ขึ้น

วงมโหรี ประกอบด้วยเครื่องดีด สี ดี เป่า ได้แก่ เครื่องดีด จะเข้ เครื่องสีใช้ซอต่างๆ โดยเฉพาะซอสามสายเป็นเอกลักษณ์ของวงดนตรีชนิดนี้ เครื่องดีดใช้ระนาด ม้องวง และเครื่องดีดกำกับจังหวะที่สำคัญ คือ โทน รำมะนา เครื่องเป่าใช้ขลุ่ย

วงปี่พาทย์ เป็นวงดนตรีที่ประกอบด้วยเครื่องดีดเป็นหลัก ที่สำคัญ ได้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ม้องวงใหญ่ ม้องวงเล็ก เครื่องเป่าคือปี่ใน มีเครื่องกำกับจังหวะ คือ ฉิ่งและตะโพน กลองทัด

วงปี่พาทย์เครื่องคู่ มีเครื่องดนตรี ดังนี้

- ระนาดเอก 1 ราง คู่กับระนาดทุ้ม 1 ราง
- ม้องวงใหญ่ 1 วง คู่กับม้องวงเล็ก 1 วง
- ปี่นอก 1 เล่า คู่กับปี่ใน 1 เล่า
- ฉิ่ง 1 คู่ ตะโพน 1 ใบ กลองทัด 2 ใบ

วงมโหรีเครื่องคู่ ประกอบด้วย ฉาบเล็ก ฉิ่ง โหม่ง กรับพวง โทน รำมะนา ซอด้วง ขลุ่ยเพียงออ ม้องวงใหญ่ ม้องวงเล็ก ขลุ่ยทลึงซอคู่ จะเข้ 2 ตัว ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ซอสามสายหลิบ

คำถาม

ข้อใดไม่ถูกต้อง

ก. เครื่องดีด - จะเข้	ข. เครื่องดีด - ซอ
ค. เครื่องดีด - ระนาด	ง. เครื่องเป่า - โหม่ง

ภูมิปัญญาไทย

ความหมายและขอบข่ายภูมิปัญญาไทย

ภูมิปัญญาไทย ตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Wisdom หมายถึง ความรู้ ความสามารถ วิธีการผลงานที่คนไทยได้ค้นคว้า รวบรวม และจัดเป็นความรู้ ถ่ายทอด ปรับปรุง จากคนรุ่นหนึ่งมาสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง จนเกิดผลผลิตที่ดี งดงาม มีคุณค่า มีประโยชน์สามารถนำมาแก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิต ได้แต่ละหมู่บ้าน แต่ละชุมชนไทย ล้วนมีการทำมาหากินที่สอดคล้องกับภูมิประเทศ มีผู้นำที่มีความรู้ มีฝีมือทางช่าง สามารถคิดประดิษฐ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาของชาวบ้าน ได้ ผู้นำเหล่านี้ เรียกว่า **ปราชญ์ชาวบ้าน** หรือ **ผู้ทรงภูมิปัญญา**

ลักษณะของภูมิปัญญาไทย มีดังนี้

1. ภูมิปัญญาไทยมีลักษณะเป็นทั้งความรู้ ทักษะ ความเชื่อ และพฤติกรรม
2. ภูมิปัญญาไทยแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และคนกับ สิ่งเหนือธรรมชาติ
3. ภูมิปัญญาไทยเป็นองค์รวมหรือกิจกรรมทุกอย่างในวิถีชีวิตของคน
4. ภูมิปัญญาไทยเป็นเรื่องของการแก้ปัญหา การจัดการ การปรับตัว และการเรียนรู้ เพื่อความอยู่รอด ของบุคคล ชุมชน และสังคม
5. ภูมิปัญญาไทยเป็นพื้นฐานสำคัญในการมองชีวิต เป็นพื้นฐานความรู้ในเรื่องต่างๆ
6. ภูมิปัญญาไทยมีลักษณะเฉพาะ หรือมีเอกลักษณ์ในตัวเอง
7. ภูมิปัญญาไทยมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อการปรับสมดุลในพัฒนาการทางสังคม มีบูรณาการสูง มีวัฒนธรรมเป็นฐาน ไม่ใช่วิทยาศาสตร์ มีความเชื่อมโยงไปสู่นามธรรมที่ลึกซึ้งสูงส่ง เน้นความสำคัญของจริยธรรมมากกว่าวัตถุธรรม

คำถาม

ข้อใด **ไม่**ถูกค้ชงเกี่ยวกับภูมิปัญญา ไทย

- ก. มีลักษณะเฉพาะ หรือมีเอกลักษณ์ในตัวเอง ข. เป็นเรื่องของการแก้ปัญหา
ค. มีวัฒนธรรมเป็นฐาน ง. มุ่งพัฒนาเพื่อความก้าวหน้าเป็นหลัก

ประเภทของภูมิปัญญาไทย

1. **ภูมิปัญญาพื้นบ้าน** เป็นองค์ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่สั่งสมและสืบทอดกันมา เป็นความสามารถและศักยภาพในเชิงการแก้ปัญหา การปรับตัวเรียนรู้และสืบทอดไปสู่คนรุ่นต่อไป เพื่อ การดำรงอยู่ของเผ่าพันธุ์ จึงเป็นมรดกทางวัฒนธรรมชาติ ของเผ่าพันธุ์หรือเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้าน
2. **ภูมิปัญญาชาวบ้าน** เป็นวิธีการปฏิบัติของชาวบ้าน ซึ่งได้มาจากประสบการณ์ แนวทางแก้ปัญหา แต่ละเรื่อง แต่ละประสบการณ์ แต่ละสภาพแวดล้อม ซึ่งจะมีเงื่อนไขปัจจัยเฉพาะแตกต่างกันไป นำมาใช้แก้ไขปัญหา โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่โดยชาวบ้านคิดเอง เป็นความรู้ที่สร้างสรรค์และมีส่วนเสริมสร้างการผลิต หรือเป็นความรู้ของชาวบ้านที่ผ่านการปฏิบัติมาแล้วอย่าง โชก โชน เป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรม เป็นความรู้ที่ปฏิบัติได้มีพลังและสำคัญยิ่ง ช่วยให้ชาวบ้านมีชีวิตอยู่รอดสร้างสรรคการผลิตและช่วยในด้านการทำงาน เป็นโครงสร้างความรู้ที่มีหลักการ มีเหตุ มีผลในตัวเอง
3. **ภูมิปัญญาท้องถิ่น** เป็นความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคน ผ่านกระบวนการการศึกษา สังเกต คิดว่าวิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลาย ๆ เรื่อง จัดว่าเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหาจัดการและการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม ชุมชนและ ในตัวผู้รู้เอง จึงควรมีการสืบค้นรวบรวม ศึกษา ถ่ายทอด พัฒนาและนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง
4. **ภูมิปัญญาไทย** หมายถึง องค์ความรู้ ความสามารถ ทักษะของคนไทยที่เกิดจากการส่งเสริมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการการเลือกสรร เรียนรู้ปรุงแต่งและถ่ายทอดสืบทอดกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สมดุลกับสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับยุคสมัย

คำถาม

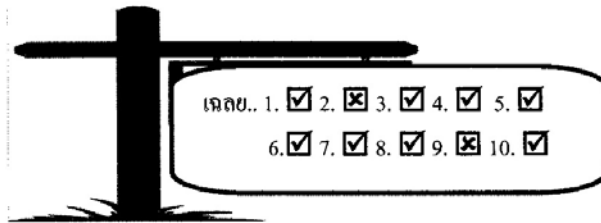
ข้อใดไม่ถูกต้อง

- ก. ภูมิปัญญาพื้นบ้าน เป็นองค์ความรู้ และประสบการณ์ที่สั่งสมและสืบทอดกันมา
- ข. องค์ความรู้ ความสามารถ ทักษะของคนไทยเป็นภูมิปัญญาไทย
- ค. วิธีการปฏิบัติของชาวบ้าน ซึ่งได้มาจากประสบการณ์เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน
- ง. ภูมิปัญญาที่เป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม ชุมชนเป็นภูมิปัญญาไทย

คำชี้แจง. พิจารณาข้อความและเติมเครื่องหมาย หน้าข้อความที่ถูกต้อง
เติมเครื่องหมาย หน้าข้อความที่ผิด

- วัฒนธรรมไทยในยุครัตนโกสินทร์เป็นการชำระรักษาไว้ซึ่ง
- 1. วัฒนธรรมไทยที่มีมาต่ออยุธยาให้กลับเจริญรุ่งเรือง
 - 2. สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น วัดเป็นศูนย์กลางของวรมกรรม เป็นที่ชุมนุมของบรรดาคว
 - 3. พระราชพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา เป็นพิธีสาบานตนของพระบรมวงศานุวงศ์ ขุนนาง
 - 4. สังคมของไทยตั้งแต่อดีตผูกพันอยู่กับพระพุทธศาสนา
 - 5. พระราชพิธีจรดพระนังคัล เป็นพระราชพิธีที่เกี่ยวกับการเพาะปลูก
 - 6. ภาพพระบรม คือ ภาพที่เขียนเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาลงบนผ้า ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่สมัยอยุธยา
 - 7. สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นศูนย์กลางของการศึกษาที่สำคัญคือ วัดและวัด
 - 8. นาฏศิลป์ประเภท โขน ละคร ระบำ หุ่น และหนัง เพื่อฟุ่มากขึ้นในสมัยต้นรัตนโกสินทร์
 - 9. วงมโหรี ประกอบด้วยเครื่องดีด สี ตี เป่า ได้แก่ เครื่องดีดใช้จะเข้ เครื่องสีใช้ซอต่างๆ โดยเฉพาะซอด้วงเป็นเอกลักษณ์ของวงดนตรี
 - 10. ภูมิปัญญาไทย คือผลงานที่คนไทยได้ค้นคว้า รวบรวมและจัดเป็นความรู้ ถ่ายทอด ปรับปรุง จากคนรุ่นหนึ่งมาสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง จนเกิดผลิตผลที่ดี งดงาม มีคุณค่า

สรุปสาระสำคัญ

ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย

ศิลปวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ได้ผ่าน การเปลี่ยนแปลงตามช่วงเวลาๆ อันเป็นผลของสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป มีการรับวัฒนธรรมภายนอกเข้ามาผสมผสานจน ก่อให้เกิดวัฒนธรรมไทยในรูปแบบต่างๆ ตามลักษณะเฉพาะของยุคสมัย

ภูมิปัญญาไทย เป็นความรู้ ความสามารถของคนไทยในการพัฒนาวิถีในด้านต่างๆ ให้เหมาะสมตามยุคสมัย

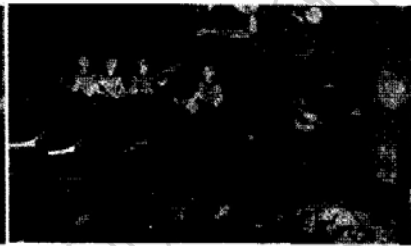

เพื่อน...เรียนรู้ด้วยตนเองผ่านมาครบทุกเล่มแล้วนะครับ
ผมดีใจด้วยนะครับ...หากเพื่อนยังสงสัยในเรื่องใด
ก็สามารถกลับไปเรียนรู้เพิ่มเติมนอกเวลาได้นะครับ
อย่าลืมทำแบบทดสอบท้ายเล่ม...นะครับ

เกร็ดความรู้...นอกกรอบ

จิตรกรรมในอุโบสถ

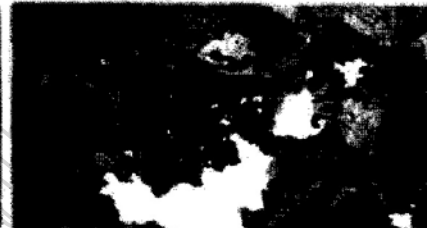

จิตรกรรมในอุโบสถ

วัดหน่อพุทธางกูร ตำบลพิหารแดง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จิตรกรรมฝาผนังอยู่ภายในอุโบสถหลังเก่า เขียนสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ช่วงรัชกาลที่ ๑ ผู้เขียน คือนายคำช่างหลวงที่ถูกกวาดต้อนมาในสมัยกบฏเจ้าอนุวงศ์ โดยมีนายเทศลูกเขยเป็นผู้ช่วย จิตรกรรมที่วัดนี้เขียนด้วยสีฝุ่นบนผนังปูนฝีมือช่างงดงามมาก เป็นเรื่องทศชาติชาดก พระพุทธประวัติ พระชาดุดุจพามณี และภาพเทพชุมนุม โดยสอดแทรกภาพวิถีชีวิตของผู้คนในสมัยนั้นไว้ด้วย

จิตรกรรมในอุโบสถ

จิตรกรรมในอุโบสถ

วัดประดู่สาร ตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นวัดเก่าแก่อยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำท่าจีน มีโบราณสถานที่สำคัญ คือ พระอุโบสถที่มีฐานแอ่นโค้งคล้ายท้องสำเภา ภายในเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังด้วยสีฝุ่นหลากสีบนผนังปูน เป็นเรื่องอดีตพุทธและพุทธประวัติตอนสำคัญ โดยแทรกเรื่องราววิถีชีวิตของผู้คนกลุ่มต่างๆ ในสมัยนั้นเข้าไปด้วย เช่น ภาพชาวทะเลเรือยง ชาวจีน และลาว เชื่อกันว่าจิตรกรรมที่นี้เป็นฝีมือช่างหลวงในสมัยรัชกาลที่ ๑ คือ ครูอ้อม โดยมีนายคำและนายเทศ ช่างเขียนจิตรกรรมวัดหน่อพุทธางกูรร่วมเขียนด้วย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยวิทยา
Buriram Rajabhat University

แบบประเมินตนเองหลังเรียน

คะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน

คะแนนจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน

คะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

เกณฑ์การประเมิน (ระหว่างเรียนและหลังเรียน)

นักเรียนทำข้อสอบได้ 5-6 คะแนน ถือว่า ผ่าน

นักเรียนทำข้อสอบได้ 7-8 คะแนน ถือว่า ดี

นักเรียนทำข้อสอบได้ 9-10 คะแนน ถือว่า ดีมาก

ถ้านักเรียนพิจารณาผลการเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์
ที่ไม่น่าพอใจควรศึกษาใหม่อีกรอบ
..... นะครับ

แบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้

คำชี้แจง :

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3-4 คน ร่วมเขียนบันทึกแบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนบันทึกผลการเรียนรู้ของตนเองเมื่อจบ
2. ครูเก็บหลักฐานเพื่อเป็นข้อมูลอ้างอิงในการวินิจฉัยความรู้ ความสามารถ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะกระบวนการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพเป็นรายบุคคล

<p>ความรู้ใหม่ที่ได้จากบทเรียน</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>เรื่องที่ต้องการให้ครูอธิบายเพิ่มเติม</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
<p>บทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่</p> <p>เรื่อง</p>		
<p>ปัญหาและสิ่งบกพร่อง</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ผลงานที่พอใจ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>ประโยชน์ที่ได้จากการนำผลการเรียนรู้ เรื่องนี้ไปใช้ในการเรียนรู้</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

หมายเหตุ :

ครูถ่ายเอกสารแบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้แจกนักเรียน หรือให้นักเรียนบันทึกตามแบบ

แบบประเมินและวิเคราะห์ผลการเรียนรู้

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ร่วมอภิปรายในเนื้อหาจากบทเรียนสำเร็จรูป ชุด รัตน โกสินทร์ตอนต้น และประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและของกลุ่ม

ชื่องาน

กลุ่มที่ ชื่อกลุ่ม

สมาชิกในกลุ่ม

1. ประธาน
2. สมาชิก
3. สมาชิก
4. เลขานุการ

ความร่วมมือของกลุ่ม

.....
.....

ประเด็นที่ได้จากการเรียนรู้จากการเรียนรู้ เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตน โกสินทร์

1.
2.

ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้ เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตน โกสินทร์ตอนต้น

1.
2.

จากการเรียนรู้ เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยรัตน โกสินทร์ตอนต้นนักเรียนนำไปใช้

ประโยชน์ได้อย่างไร

.....

ประเมินผลการทำงาน

- ดีมาก ดี พอใช้ ปรับปรุง

ผู้ประเมิน

- นักเรียน เพื่อนนักเรียน ครู อื่นๆ

สำหรับนักเรียน

แบบบันทึกผลการเรียนรู้

วันที่ทำ

ชื่อ - นามสกุล..... เลขที่..... ชั้น.....

เรื่องที่เรียน

ประเด็นสำคัญและใจความสำคัญของเรื่องที่เรียน

.....

นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องที่เรียนมาใช้ในการเรียนได้ ดังนี้

.....

ผู้เรียนยังมีข้อสงสัยหรือคำถามกับเรื่องต่อไปนี้

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

วิชาประวัติศาสตร์ไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่องการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี

เวลา 2 ชั่วโมง

สอนวันที่เดือน.....พ.ศ.

1. มาตรฐานการเรียนรู้

1.1 สาระที่ 4 : ประวัติศาสตร์

1.2 มาตรฐาน ส4.3 : เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

มาตรฐาน ส4.3.1 : วิเคราะห์พัฒนาการของไทย สมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่างๆ

2. สาระสำคัญ

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นเมืองราชธานีในพ.ศ. 2325 ด้วยเหตุที่มีที่ตั้งและปัจจัยที่เหมาะสม ระบบการเมืองการปกครองในสมัยรัตนโกสินทร์ได้ผ่านการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลายครั้งให้เหมาะสมแก่สถานการณ์ในแต่ละยุคสมัย จนทำให้ราชอาณาจักรไทยกลายมาเป็นประเทศไทยดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

3. ตัวชี้วัด

มฐ.ส 4.3 ม.3/1 วิเคราะห์พัฒนาการของไทย สมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่างๆ

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ลำดับเหตุการณ์การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี
2. อธิบายเกี่ยวกับการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีได้
3. อธิบายเหตุผลในการย้ายราชธานีได้
4. มีความรักและภาคภูมิใจประวัติศาสตร์ชาติไทย

5. สาระการเรียนรู้

1. การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี
2. สาเหตุการย้ายราชธานี

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

6.1.1 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้

6.1.2 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

6.2 ขั้นสอน

6.2.1 ครูชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเล่มที่ 1

6.2.2 นักเรียนเรียนรู้บทเรียนสำเร็จรูปเล่มที่ 1 เรื่องการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ เป็นราชธานีตามลำดับขั้นตอนในแต่ละกรอบ

6.2.3 นักเรียนศึกษาเสร็จแล้วให้ทำกิจกรรมประเมินความรู้ความเข้าใจในกรอบที่ 11 กรอบที่ 12 และกรอบที่ 13

6.3 ขั้นสรุป

นักเรียนแต่ละคนบันทึกผลการเรียนรู้ของตนเองลงในแบบบันทึกประสิทธิภาพการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 2

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

6.1.1 ครูนำพระบรมฉายาลักษณ์รัชกาลที่ 1 มาให้นักเรียนดู แล้วซักถามว่ามีความเกี่ยวข้องกับสมัยใด

6.2 ขั้นสอน

6.2.1 นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 – 4 คน โดยครูแบ่งคณะนักเรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อนร่วมกันอภิปราย ในเนื้อหาบทเรียนตัววีจูปเล่มที่ 1

6.2.2 ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

6.2.3 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

6.3 ขั้นสรุป

ให้แต่ละกลุ่มประเมินและวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานของตนเองและของกลุ่ม

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 บทเรียนสำเร็จรูปเล่มที่ 1 เรื่องการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี

7.2 พระบรมฉายาลักษณ์รัชกาลที่ 1

8. การวัดผลและประเมินผล

8.1 สิ่งที่จะวัดผล

- 8.1.1 ความรู้ความเข้าใจ
- 8.1.2 พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 8.1.3 พฤติกรรมรายบุคคล

8.2 วิธีวัดผล

- 8.2.1 ทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- 8.2.2 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 8.2.3 สังเกตพฤติกรรมการเรียน

8.3 เครื่องมือวัดผล

- 8.3.1 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- 8.3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 8.3.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

8.4 เกณฑ์การประเมิน

- 8.4.1 นักเรียนผ่านเกณฑ์การทดสอบหลังเรียน เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
- 8.4.2 นักเรียนผ่านเกณฑ์การทำงานกลุ่ม เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
- 8.4.3 นักเรียนผ่านเกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

วิชาประวัติศาสตร์ไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่องการปกครองไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

เวลา 2 ชั่วโมง

สอนวันที่เดือน.....พ.ศ.

1. มาตรฐานการเรียนรู้

1.1 สาระที่ 4 : ประวัติศาสตร์

1.2 มาตรฐาน ส4.3 : เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความ

รัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

มาตรฐาน ส4.3.1 : วิเคราะห์พัฒนาการของไทย สมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่างๆ

2. สาระสำคัญ

ระบบการเมืองการปกครองในสมัยรัตนโกสินทร์ได้ผ่านการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลายครั้งให้เหมาะสมแก่สถานการณ์ในแต่ละยุคสมัย จนทำให้ราชอาณาจักรไทยกลายมาเป็นประเทศไทยดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

3. ตัวชี้วัด

มฐ.ส 4.3 ม.3/1 วิเคราะห์พัฒนาการของไทย สมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่างๆ

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกลักษณะรูปแบบการปกครองของไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น
2. อธิบายเกี่ยวกับการปกครองกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นได้
3. มีความรักและภาคภูมิใจประวัติศาสตร์ชาติไทย

5. สาระการเรียนรู้

การปกครองประเทศสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

6.1.1 แจงจุดประสงค์การเรียนรู้

6.1.2 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

6.2 ขั้นสอน

6.2.1 ครูชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเล่มที่ 1

6.2.2 นักเรียนเรียนรู้บทเรียนสำเร็จรูปเล่มที่ 2 เรื่องการปกครองไทยในสมัย

กรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นตามลำดับขั้นตอนในแต่ละกรอบ

6.2.3 นักเรียนศึกษาเสร็จแล้วให้ทำกิจกรรมประเมินความรู้ความเข้าใจใน

กรอบที่ 11

6.3 ขั้นสรุป

นักเรียนแต่ละคนบันทึกผลการเรียนรู้ของตนเองลงในแบบบันทึกประสิทธิภาพการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 2

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

6.1.1 ครูนำบัตรคำ คำว่าจุดศดมภ์มาติดบนกระดาน แล้วให้นักเรียนออกมาเขียนความหมาย และเกี่ยวข้องกับสิ่งใด

6.2 ขั้นสอน

6.2.1 นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3-4 คน โดยครูแบ่งคณะนักเรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อนร่วมกันอภิปราย ความหมายของคำว่าจุดศดมภ์

6.2.2 ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

6.2.3 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

6.3 ขั้นสรุป

ให้แต่ละกลุ่มประเมินและวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานของตนเองและของกลุ่ม

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 บทเรียนสำเร็จรูปเล่มที่ 2 เรื่องการปกครองไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

7.2 บัตรคำ จุดศดมภ์

8. การวัดผลและประเมินผล

8.1 สิ่งที่จะวัดผล

- 8.1.1 ความรู้ความเข้าใจ
- 8.1.2 พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 8.1.3 พฤติกรรมรายบุคคล

8.2 วิธีวัดผล

- 8.2.1 ทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- 8.2.2 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 8.2.3 สังเกตพฤติกรรมการเรียน

8.3 เครื่องมือวัดผล

- 8.3.1 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- 8.3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 8.3.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

8.4 เกณฑ์การประเมิน

- 8.4.1 นักเรียนผ่านเกณฑ์การทดสอบหลังเรียน เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
- 8.4.2 นักเรียนผ่านเกณฑ์การทำงานกลุ่ม เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
- 8.4.3 นักเรียนผ่านเกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

วิชาประวัติศาสตร์ไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่องเศรษฐกิจไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

เวลา 2 ชั่วโมง

สอนวันที่เดือน.....พ.ศ.

1. มาตรฐานการเรียนรู้

1.1 สาระที่ 4 : ประวัติศาสตร์

1.2 มาตรฐาน ส4.3 : เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

มาตรฐาน ส4.3.2 : วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของ
ไทยใน สมัยรัตน โกสินทร์

2. สาระสำคัญ

เศรษฐกิจไทยสมัยรัตน โกสินทร์ มีพัฒนาการเป็นสามระยะ คือ สมัยเศรษฐกิจก่อนการติดต่อกับชาติตะวันตก สมัยที่ไทยมีความสัมพันธ์กับชาติตะวันตก และสมัยการพัฒนาเศรษฐกิจในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 หลังจาก พ.ศ. 2504 เป็นต้นมารัฐบาลไทยได้ออกแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ในช่วงเวลาที่ผ่านมาไทยต้องเผชิญวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจหลายครั้ง แต่เศรษฐกิจไทยยังคงพัฒนามาได้จนถึงปัจจุบัน

3. ตัวชี้วัด

มฐ.ส 4.3 ม.3/2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตน โกสินทร์

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกลักษณะรูปแบบเศรษฐกิจของไทยในสมัยกรุงรัตน โกสินทร์ตอนต้น
2. อธิบายเกี่ยวกับพัฒนาการของเศรษฐกิจในกรุงรัตน โกสินทร์ตอนต้นได้
3. มีความรักและภาคภูมิใจประวัติศาสตร์ชาติไทย

5. สารการเรียนรู้

เศรษฐกิจของไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

6.1.1 แจงจุดประสงค์การเรียนรู้

6.1.2 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

6.1.3 ครูนำภาพการเพาะปลูก การค้าขาย มาให้นักเรียนดู แล้วซักถามนักเรียนว่ามี
ความเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจในสมัยก่อนอย่างไร

6.2 ขั้นสอน

6.2.1 ครูสุ่มถามนักเรียน 2-3 คนให้ออกมาเล่าถึงสภาพเศรษฐกิจไทยสมัยก่อนการ
ติดต่อกับชาติตะวันตก ตามที่นักเรียนได้รู้มา เมื่อเล่าจบแล้วครูและเพื่อน ๆ ปรบมือให้กำลังใจ แล้ว
ครูอธิบายเพิ่มเติม

6.2.2 นักเรียนเรียนรู้บทเรียนสำเร็จรูปเล่มที่ 3 เรื่องเศรษฐกิจไทยในสมัยกรุง
รัตนโกสินทร์ตอนต้นตามลำดับขั้นตอนในแต่ละกรอบ

6.3 ขั้นสรุป

นักเรียนแต่ละคนบันทึกผลการเรียนรู้ของตนเองลงในแบบบันทึกประสิทธิภาพการ
เรียนรู้

ชั่วโมงที่ 2

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

6.1.1 ครูนำรูปภาพเงินตราในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ให้นักเรียนดู

6.2 ขั้นสอน

6.2.1 นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 – 4 คน โดยครูแบ่งคณะนักเรียน เก่ง ปานกลาง
และอ่อนร่วมกันอภิปราย หัวข้อต่อไปนี้

1. เกษตรกรรม
2. อุตสาหกรรม
3. เงินตรา
4. รายได้ของประเทศ

5. รายงานของรัฐบาล

6.2.2 ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

6.2.3 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

6.3 ขั้นสรุป

ให้แต่ละกลุ่มประเมินและวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานของตนเองและของกลุ่ม

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 บทเรียนสำเร็จรูปเล่มที่ 3 เรื่องเศรษฐกิจไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

7.2 รูปภาพเงินตราในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

8. การวัดผลและประเมินผล

8.1 สิ่งที่จะวัดผล

8.1.1 ความรู้ความเข้าใจ

8.1.2 พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

8.1.3 พฤติกรรมรายบุคคล

8.2 วิธีวัดผล

8.2.1 ทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

8.2.2 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

8.2.3 สังเกตพฤติกรรมการเรียน

8.3 เครื่องมือวัดผล

8.3.1 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

8.3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

8.3.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

8.4 เกณฑ์การประเมิน

8.4.1 นักเรียนผ่านเกณฑ์การทดสอบหลังเรียน เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

8.4.2 นักเรียนผ่านเกณฑ์การทำงานกลุ่ม เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

8.4.3 นักเรียนผ่านเกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

วิชาประวัติศาสตร์ไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่องสังคมไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

เวลา 2 ชั่วโมง

สอนวันที่เดือน.....พ.ศ.

1. มาตรฐานการเรียนรู้

1.1 สาระที่ 4 : ประวัติศาสตร์

1.2 มาตรฐาน ส4.3 : เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความ

รัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

มาตรฐาน ส4.3.1 : วิเคราะห์พัฒนาการของไทย สมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่างๆ

2. สาระสำคัญ

สังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์แต่ละช่วงสมัยมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านโครงสร้าง ลักษณะของสังคม ศาสนาและการศึกษา เริ่มตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ซึ่งเป็นสังคมศักดินาแบบอยุธยาจนถึงสมัยของการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยแบบตะวันตกในด้านต่าง ๆ และสมัยประชาธิปไตยซึ่งเป็นสมัยของการพัฒนาประเทศและสังคม ทำให้สังคมไทยเกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

3. ตัวชี้วัด

มฐ.ส.4.3 ม.3/1 วิเคราะห์พัฒนาการของไทย สมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่างๆ

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกลักษณะรูปแบบของสังคมไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น
2. อธิบายพัฒนาการของสังคมไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นได้
3. มีความรักและภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ชาติไทย

5. สาระการเรียนรู้

สังคมไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

6.1.1 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้

6.1.2 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

6.2 ขั้นสอน

6.2.1 ครูอธิบายและซักถามนักเรียนเกี่ยวกับสังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

6.2.2 นักเรียนเรียนรู้บทเรียนสำเร็จรูปเล่มที่ 4 เรื่องสังคมไทยในสมัยกรุง

รัตนโกสินทร์ตอนต้นตามลำดับขั้นตอนในแต่ละกรอบ

6.2.3 นักเรียนศึกษาเสร็จแล้วให้ทำกิจกรรมประเมินความรู้ความเข้าใจใน

กรอบที่ 10

6.3 ขั้นสรุป

นักเรียนแต่ละคนบันทึกผลการเรียนรู้ของตนเองลงในแบบบันทึกประสบการณ์

การเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 2

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

6.1.1 ครูนำภาพวัดพระศรีรัตนศาสดารามมาให้ให้นักเรียนดู แล้วถามว่ามีความเกี่ยวข้องกับสังคมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นอย่างไร

6.2 ขั้นสอน

6.2.1 นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 – 4 คน โดยครูแบ่งคณะนักเรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลาก เลือกหัวข้อข้อดังต่อไปนี้

1. โครงสร้างสังคมไทย
2. การทำนุบำรุงพระศาสนา
3. การศึกษาสมัยรัตนโกสินทร์

6.2.2 ให้แต่ละกลุ่มออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติม

6.2.3 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

6.3 ขั้นสรุป

ให้แต่ละกลุ่มประเมินและวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานของตนเองและของกลุ่ม

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 7.1 บทเรียนสำเร็จรูปเล่มที่ 4 เรื่องสังคมไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น
- 7.2 ภาพวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

8. การวัดผลและประเมินผล

8.1 สิ่งที่จะวัดผล

- 8.1.1 ความรู้ความเข้าใจ
- 8.1.2 พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 8.1.3 พฤติกรรมรายบุคคล

8.2 วิธีวัดผล

- 8.2.1 ทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- 8.2.2 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 8.2.3 สังเกตพฤติกรรมการเรียน

8.3 เครื่องมือวัดผล

- 8.3.1 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- 8.3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 8.3.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

8.4 เกณฑ์การประเมิน

- 8.4.1 นักเรียนผ่านเกณฑ์การทดสอบหลังเรียน เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
- 8.4.2 นักเรียนผ่านเกณฑ์การทำงานกลุ่ม เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
- 8.4.3 นักเรียนผ่านเกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

วิชาประวัติศาสตร์ไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

เวลา 2 ชั่วโมง

สอนวันที่เดือน.....พ.ศ.

1. มาตรฐานการเรียนรู้

1.1 สารที่ 4 : ประวัติศาสตร์

1.2 มาตรฐาน ส4.3 : เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย

มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

มาตรฐาน ส4.3.3 : วิเคราะห์ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทย

2. สารสำคัญ

ศิลปวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงตามช่วงเวลาต่าง ๆ อันเป็นผลของสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป มีการรับวัฒนธรรมจากภายนอกเข้ามาผสมผสานจนก่อให้เกิดวัฒนธรรมไทยในรูปแบบต่าง ๆ ตามลักษณะเฉพาะของแต่ละยุคสมัย ส่วนภูมิปัญญาไทยเป็นความรู้ ความสามารถของคนไทยในการพัฒนาวิถีชีวิตในด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมตามยุคสมัย

3. ตัวชี้วัด

มฐ. ส 4.3 ม.3/3 วิเคราะห์ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ และอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทย

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกลักษณะรูปแบบของสังคมไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น
2. อธิบายพัฒนาการของสังคมไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นได้
3. มีความรักและภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ชาติไทย

5. สารการเรียนรู้

ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

6.1.1 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้

6.1.2 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

6.1.3 ครูนำภาพพระราชพิธีฉัตรมงคลให้นักเรียนดู แล้วซักถามนักเรียนว่ามีความเกี่ยวข้องกับอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยครูพยายามใช้คำถามนำเพื่อเชื่อมโยงคำตอบไปสู่เนื้อเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

6.2 ขั้นสอน

6.2.1 ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

6.2.2 ครูขออาสาสมัครออกมาเล่าเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นว่ามีอะไรบ้าง เมื่อเล่าจบแล้ว เพื่อน ๆ ปรบมือให้กำลังใจ แล้วครูอธิบายเพิ่มเติม

6.2.3 ให้นักเรียนศึกษาศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น จากบทเรียนสำเร็จรูปเล่มที่ 5

6.2.4 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 – 5 คน ให้แต่ละกลุ่มหาภาพเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น และเขียนบรรยายภาพว่าเป็นการฟื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณี วรรณกรรม สถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม หรือนาฏศิลป์ จากนั้นนำผลงานที่ได้มาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

6.3 ขั้นสรุป

นักเรียนแต่ละคนบันทึกผลการเรียนรู้ของตนเองลงในแบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 2

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

6.1.1 ครูนำภาพหัตถกรรมต่าง ๆ มาให้นักเรียนดู แล้วซักถามว่ามีความเกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทยอย่างไรบ้าง

6.2 ขั้นสอน

6.2.1 ครูสุ่มถามนักเรียนว่ามีอะไรบ้างที่เป็นงานของภูมิปัญญาไทย

6.2.2 ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย บทเรียนสำเร็จรูป เล่มที่ 5

6.2.3 ครูจัดประกวดคำขวัญการรณรงค์สืบทอดภูมิปัญญา

6.2.4 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนคำขวัญการณรงค์สืบทอดภูมิปัญญา ส่งเข้าประกวดจากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านผลงานให้เพื่อนฟัง

6.2.5 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

6.3 ขั้นสรุป

ให้แต่ละกลุ่มประเมินและวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานของตนเองและของกลุ่ม

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 บทเรียนสำเร็จรูปเล่มที่ 5 เรื่องศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

7.2 ภาพพระราชพิธีฉัตรมงคล

7.3 ภาพหัตถกรรมต่าง

8. การวัดผลและประเมินผล

8.1 สิ่งที่จะวัดผล

8.1.1 ความรู้ความเข้าใจ

8.1.2 พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

8.1.3 พฤติกรรมรายบุคคล

8.2 วิธีวัดผล

8.2.1 ทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

8.2.2 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

8.2.3 สังเกตพฤติกรรมการเรียน

8.3 เครื่องมือวัดผล

8.3.1 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

8.3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

8.3.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

8.4 เกณฑ์การประเมิน

8.4.1 นักเรียนผ่านเกณฑ์การทดสอบหลังเรียน เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

8.4.2 นักเรียนผ่านเกณฑ์การทำงานกลุ่ม เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

8.4.3 นักเรียนผ่านเกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนสำเร็จรูป

ผลการประเมินคุณภาพบทเรียนสำเร็จรูป

แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ประวัติศาสตร์)
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้มีทั้งหมด 40 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน เวลาทำแบบทดสอบ 1 ชั่วโมง
2. เลือกถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวและทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

1. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงประกอบพิธีราชาภิเษกขึ้นเป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีเมื่อใด

ก. กรกฎาคม 2324	ข. มิถุนายน 2325
ค. สิงหาคม 2328	ง. สิงหาคม 2490
2. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชมีพระนามก่อนปราบดาภิเษกขึ้นครองราชย์ว่าอย่างไร

ก. สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก	ข. เจ้าพระยาสุรสีห์
ค. พระยาสุรียอภัย	ง. เจ้าฟ้ากรมหลวงอนุรักษ์เทเวศร์
3. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงย้ายราชธานีเพราะอะไร

ก. เมืองธนบุรีไม่มีทางออกทะเล	ข. เมืองธนบุรีมีขนาดใหญ่เกินไป
ค. พื้นที่บางกอกมีความอุดมสมบูรณ์	ง. เมืองธนบุรีมีประชากรอาศัยอยู่เบาบาง
4. ลักษณะเมืองอกแคก มีลักษณะเป็นอย่างไร

ก. มีแม่น้ำกั้นทั้ง 4 ทิศ	ข. มีแม่น้ำไหลผ่ากลางเมือง
ค. มีแม่น้ำไหลวนรอบเมือง	ง. เป็นคู่งน้ำมีน้ำกักเซาะตลิ่ง
5. “วังหน้า” มีความหมายว่าอย่างไร

ก. วังที่สร้างอยู่ด้านหลังของพระราชวังหลวง	ข. ด้านแรกของการตั้งทัพทางทิศตะวันตก
ค. ตามตำราพิชัยสงครามเป็นของพระโอรส	ง. เป็นวังอยู่หน้าวัด

14. การเก็บภาษีข้าวอยู่ในความรับผิดชอบของ
ก. นครบาล	ข. ธรรมาธิกรณ์
ค. โภชาธิบดี	ง. เกษตราธิการ
15. ต้นรัตน โกสินทร์ เมืองใดที่ไม่ต้องตั้งเครื่องราชบรรณาการ มาถวายพระนคร
ก. เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง	ข. พิษณุโลก นครราชสีมา สงขลา
ค. มลayu เมืองไทรบุรี ปัตตานี	ง. หลวงพระบาง เวียงจันทน์ จำปาศักดิ์
16. เสนาธิบดี กรมเมืองหรือนครบาล มีราชทินนามว่าอะไร
ก. เจ้าพระยายมราช	ข. พระยาพลเทพ
ค. พระยาธรรมาธิบดี	ง. พระยาธรรมาธิกรณ์
17. ข้อใดมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน
ก. กรมวัง- ตราราชสีห์	ข. กรมนา - ตราพระยายมทรงสิงห์
ค. สมุหพระกลาโหม-ตราชสีห์	ง. สมุหนายก- ตราบัวแก้ว
18. ในสมัยรัตน โกสินทร์ตอนต้น การค้าโดยใช้เรือสำเภาอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของใคร
ก. พระคลังสินค้า	ข. พระยาราชภักดี
ค. เจ้าพระยายมราช	ง. สมุหพระกลาโหม
19. พระมหากษัตริย์องค์ใดมีพระปรีชาสามารถ ด้านการค้ามากเป็นพิเศษ
ก. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก	ข. พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศล้านกาลย์
ค. พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว	ง. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
20. ฤชา หมายถึงอะไร
ก. เป็นเงินที่จ่ายแทนการเข้าเวร	ข. เป็นเงินค่าธรรมเนียมที่รัฐเรียกเก็บจากราษฎร
ค. เป็นเงินที่รับเก็บภาษีให้รัฐ	ง. เป็นการจ่ายค่าจ้างแทนตัวเงิน
21. การเก็บภาษีตามสัดส่วนสินค้าในอัตรา 10 หยิบ 1
ก. ฤชา	ข. อากร
ค. จังกอบ	ง. ส่วย
22. ข้อใดเป็นรายได้ส่วนที่ได้จากภายนอกประเทศ
ก. ฤชา	ข. อากร
ค. จังกอบ	ง. ส่วย

23. เพราะเหตุใดในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นจึงห้ามมิให้ราษฎรซื้อขายสินค้าผูกขาดกับต่างชาติ
- ก. เพื่อควบคุมราคาสินค้า
ข. เพื่อต้องการเก็บภาษีให้ได้เต็มที่
ค. เพื่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ
ง. เพื่อป้องกันมิให้เกิดความขาดแคลนสินค้า
24. ระบบเจ้าภาษีนายอากร หมายถึงอะไร
- ก. การประมูลรับจัดเก็บภาษีให้รัฐ
ข. การจ่ายเงินภาษีให้รัฐ
ค. การได้รับยกเว้นการเก็บภาษี
ง. การจ่ายเงินแทนการเข้าเวร
25. การค้าในระบบพระคลังสินค้ามีผลคืออย่างไร
- ก. ส่งเสริมการค้า
ข. ป้องกันการทุจริต
ค. ควบคุมสินค้าต้องห้ามได้
ง. พระคลังสินค้าได้กำไรมาก
26. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับสนธิสัญญาเบอริน
- ก. อังกฤษขอค้าขายโดยเสรี
ข. อังกฤษขอเก็บภาษีค่าปากเรืออย่างเดียว
ค. ไม่เก็บภาษีสินค้าขาเข้าและภาษีสินค้าขาออก
ง. คนอังกฤษทำผิด ไม่ต้องขึ้นศาลไทย
27. ข้อใดกล่าวถึงพระมหากษัตริย์สมัยรัตนโกสินทร์ ไม่ถูกต้อง
- ก. ทรงมีไพร่หลวงไว้ในสังกัด
ข. ทรงใช้หลักทศพิธราชธรรม
ค. ทรงดำรงฐานะเป็นประมุขของรัฐ
ง. ทรงใช้อำนาจธิปไตยทางรัฐสภา
28. ข้อใดเป็นสกุลยศของพระบรมวงศานุวงศ์ สูงสุด
- ก. พระองค์เจ้า
ข. เจ้าฟ้า
ค. หม่อมเจ้า
ง. หม่อมราชวงศ์
29. ขุนนางที่มีศักดินา 30,000 ไร่ มีบรรดาศักดิ์อะไร
- ก. ขุน
ข. หลวง
ค. สมเด็จเจ้าพระยา
ง. เจ้าพระยา
30. ข้อใดเป็นสกุลยศของขุนนาง ต่ำสุดในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น
- ก. หลวง
ข. ขุน
ค. พัน
ง. หมื่น

31. เด็กที่เกิดมาในขณะที่พ่อแม่เป็นทาส เป็นทาสประเภทใด
 ก. ทาสสินไถ่
 ข. ทาสในเรือนเบี้ย
 ค. ทาสที่ได้มาจากฝ่ายบิดามารดา
 ง. ทาสท่านให้
32. การสังคายนาพระไตรปิฎก เกิดขึ้นในรัชกาลใด
 ก. รัชกาลที่ 1
 ข. รัชกาลที่ 2
 ค. รัชกาลที่ 3
 ง. รัชกาลที่ 4
33. ธรรมเนียมตักนิกาย เกิดขึ้นในรัชกาลใด
 ก. รัชกาลที่ 1
 ข. รัชกาลที่ 2
 ค. รัชกาลที่ 3
 ง. รัชกาลที่ 4
34. คัมภีร์บรรจุมงคลพระธรรมคำสั่งสอนทั้งปวงในพระพุทธศาสนา คือ
 ก. พระธรรมวินัย
 ข. พระไตรปิฎก
 ค. พระไตรลักษณ์
 ง. พระคัมภีร์พุทธศาสนา
35. วัดที่เป็นวัดประจำรัชกาลที่ 1 คือวัดใด
 ก. วัดพระแก้ว
 ข. วัดสุทัศนเทพวราราม
 ค. วัดอรุณราชวราราม
 ง. วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
36. พิธีโล้ชิงช้าเป็นของศาสนาใด
 ก. ศาสนาคริสต์
 ข. ศาสนาอิสลาม
 ค. ศาสนาพุทธ
 ง. ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
37. ครูกงเป็ะและครูทองอยู่เป็นศิษย์เอกสาขาใดในสมัยรัชกาลที่ 3
 ก. จิตรกรรม
 ข. วรรณกรรม
 ค. ประติมากรรม
 ง. สถาปัตยกรรม
38. ยุคทองแห่งวรรณคดีในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นตรงกับรัชกาลใด
 ก. รัชกาลที่ 1
 ข. รัชกาลที่ 2
 ค. รัชกาลที่ 3
 ง. รัชกาลที่ 4

39. ผู้ทรงภูมิปัญญาด้านใดด้านหนึ่งอย่างค่อนเนื่อง จนได้รับการยกย่องจากสังคมและชุมชนเรียกว่า

ก. พัฒนากร

ข. ปัญญาชน

ค. ประชาชนชาวบ้าน

ง. ครูภูมิปัญญาไทย

40. แหล่งการเรียนรู้และการสืบทอดปัญญาแห่งแรกคือ

ก. วัด

ข. ชุมชน

ค. โรงเรียน

ง. ครอบครัว

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

เฉลย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ประวัติศาสตร์)
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อ	ก	ข	ค	ง	ข้อ	ก	ข	ค	ง
1		x			21			x	
2	x				22			x	
3			x		23			x	
4		x			24	x			
5	x				25			x	
6		x			26				x
7	x				27				x
8			x		28	x			
9				x	29				x
10	x				30			x	
11	x				31		x		
12			x		32	x			
13	x				33			x	
14				x	34		x		
15		x			35				x
16	x				36				x
17			x		37	x			
18	x				38		x		
19			x		39			x	
20		x			40	x			

แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนสำเร็จรูป โดยผู้เชี่ยวชาญ

โปรดกาเครื่องหมาย ในช่อง เล่มที่ท่านประเมิน

เล่มที่ 1 เล่มที่ 2 เล่มที่ 3 เล่มที่ 4 เล่มที่ 5

คำชี้แจง

- แบบประเมินฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน
ตอนที่ 1 ด้านสาระการเรียนรู้ มีจำนวน 10 ข้อ
ตอนที่ 2 ด้านเทคนิคการผลิตสื่อ มีจำนวน 7 ข้อ
- ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
- แบบประเมินความพึงพอใจมีระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ ดังนี้
ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

รายการ		ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านสาระการเรียนรู้						
1	เนื้อหาสาระสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น					
2	สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
3	เนื้อหาสาระสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา					
4	ตรงกับสภาพปัญหาการเรียนการสอน					
5	เนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
6	เนื้อหาสาระมีความถูกต้องสมบูรณ์					
7	การใช้ภาษามีความถูกต้อง เหมาะสม ชัดเจน					
8	จัดลำดับเนื้อหาได้เหมาะสม					
9	แบบฝึกหัด แบบทดสอบมีจำนวนเหมาะสม					
10	นักเรียนประเมินผลด้วยตนเองได้					

ตาราง (ต่อ)

รายการ		ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านเทคนิคการผลิตสื่อ						
1	จัดองค์ประกอบของแต่ละกรอบได้เหมาะสม					
2	ข้อความตัวอักษรแต่ละกรอบเหมาะสม					
3	จำนวนเนื้อหาในแต่ละกรอบเหมาะสม					
4	ภาพประกอบและรูปแบบการจัดวางเหมาะสม					
5	รูปแบบและรูปเล่มมีความสวยงามน่าสนใจ					
6	ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอเนื้อหาและแบบทดสอบ					
7	การใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสม					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ (ผู้ประเมิน)
(.....)

ตารางผลการประเมินคุณภาพบทเรียนสำเร็จรูป โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum x$	\bar{x}	
	1	2	3	4	5			
ด้านสาระการเรียนรู้								
1	เนื้อหาสาระสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	5	5	5	5	4	24	4.80
2	สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	5	5	4	5	5	24	4.80
3	เนื้อหาสาระสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	5	4	5	5	4	23	4.60
4	ตรงกับสภาพปัญหาการเรียนการสอน	4	4	5	4	5	22	4.40
5	เนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	5	5	5	4	24	4.80
6	เนื้อหาสาระมีความถูกต้องสมบูรณ์	5	5	4	5	4	23	4.60
7	การใช้ภาษามีความถูกต้อง เหมาะสม ชัดเจน	4	5	4	4	5	22	4.40
8	จัดลำดับเนื้อหาได้เหมาะสม	5	4	5	5	4	23	4.60
9	แบบฝึกหัด แบบทดสอบมีจำนวนเหมาะสม	4	4	4	5	5	22	4.40
10	นักเรียนประเมินผลด้วยตนเองได้	5	5	5	5	5	25	5.00
ด้านเทคนิคการผลิตสื่อ								
1	จัดองค์ประกอบของแต่ละกรอบได้เหมาะสม	5	5	5	5	4	24	4.80
2	ข้อความตัวอักษรแต่ละกรอบเหมาะสม	5	5	4	5	4	23	4.60
3	จำนวนเนื้อหาในแต่ละกรอบเหมาะสม	4	5	4	4	5	22	4.40
4	ภาพประกอบและรูปแบบการจัดวางเหมาะสม	5	5	5	5	4	24	4.80
5	รูปแบบและรูปเล่มมีความสวยงามน่าสนใจ	5	5	5	5	5	25	5.00
6	ความเหมาะสมของเวลาในการนำเสนอเนื้อหาและแบบทดสอบวัดผลทางการเรียน	5	5	5	4	4	23	4.60
7	การใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสม	4	5	5	4	5	23	4.60
รวม							79.20	
เฉลี่ย							4.65	

**แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อบทเรียนสำเร็จรูป
ชุด กรงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้มีทั้งหมด 10 ข้อ
2. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของนักเรียนมากที่สุด

ที่สุด

3. แบบประเมินความพึงพอใจมีระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	เนื้อหาของบทเรียนสำเร็จรูปเรียงลำดับได้เหมาะสม					
2	เนื้อหาในบทเรียนสำเร็จรูปมีความชัดเจน เหมาะสมทุกเรื่อง					
3	คำอธิบายในการทำกิจกรรมมีความชัดเจนเข้าใจง่าย					
4	เนื้อหาในบทเรียนสำเร็จรูปมีความหลากหลาย น่าสนใจ					
5	บทเรียนมีความยากง่ายเหมาะสมกับนักเรียน					
6	เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมเพียงพอ และเหมาะสม					
7	ภาษาที่ใช้ในบทเรียนถูกต้อง เข้าใจง่าย					
8	รูปเล่มของบทเรียนสำเร็จรูปมีความสวยงาม เหมาะสม น่าสนใจ					
9	นักเรียนสามารถรู้ผลความก้าวหน้าของตนเองได้ทันที					
10	นักเรียนมีความสุขสนุกสนานและชอบเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ

ตารางแสดงคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนต่อบทเรียนสำเร็จรูป
ชุด กรงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คนที่	ค่าระดับคะแนนความพึงพอใจ										รวม (50)	เฉลี่ย
	ข้อ 1 (5)	ข้อ 2 (5)	ข้อ 3 (5)	ข้อ 4 (5)	ข้อ 5 (5)	ข้อ 6 (5)	ข้อ 7 (5)	ข้อ 8 (5)	ข้อ 9 (5)	ข้อ 10 (5)		
1	5	5	4	5	5	4	5	5	4	4	46	4.60
2	4	5	4	5	5	4	5	5	5	5	47	4.70
3	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	49	4.90
4	5	5	4	5	5	4	4	4	4	4	44	4.40
5	4	5	4	5	4	4	5	4	5	5	45	4.50
6	5	5	5	4	5	5	4	5	5	5	48	4.80
7	5	4	4	4	5	4	4	5	4	5	44	4.40
8	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	49	4.90
9	5	4	4	5	5	5	4	5	4	5	46	4.60
10	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	45	4.50
11	4	4	5	4	5	5	4	4	5	5	45	4.50
12	4	4	5	5	5	4	5	5	5	5	47	4.70
13	5	5	4	5	5	5	4	5	5	4	47	4.70
14	5	5	4	5	5	4	5	5	5	5	48	4.80
15	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50	5.00
16	4	4	5	4	4	4	4	5	4	4	42	4.20
17	5	4	5	5	5	5	4	5	4	5	47	4.70
18	5	5	5	4	5	5	4	5	4	5	47	4.70
19	5	4	5	5	5	5	4	4	4	5	46	4.60
20	4	5	4	5	5	4	5	5	5	4	46	4.60

คนที่	ค่าระดับคะแนนความพึงพอใจ										รวม (50)	เฉลี่ย
	ข้อ	ข้อ	ข้อ	ข้อ	ข้อ	ข้อ	ข้อ	ข้อ	ข้อ	ข้อ		
	1 (5)	2 (5)	3 (5)	4 (5)	5 (5)	6 (5)	7 (5)	8 (5)	9 (5)	10 (5)		
21	5	5	4	5	5	5	4	5	4	4	46	4.60
22	4	4	4	4	4	5	4	5	4	5	43	4.30
23	5	5	5	4	5	4	5	5	5	4	47	4.70
24	4	4	4	5	4	5	4	5	4	5	44	4.40
25	5	4	5	5	4	4	4	5	4	5	45	4.50
26	5	4	4	5	4	4	5	5	5	5	46	4.60
27	5	4	5	5	4	5	4	5	5	4	46	4.60
28	4	4	4	4	5	4	5	4	5	4	43	4.30
รวม	130	127	126	131	132	126	125	134	127	130	1288	128.80
\bar{X}	4.64	4.53	4.50	4.67	4.71	4.50	4.46	4.78	4.53	4.64	4.60	
S.D.	0.48	0.50	0.51	0.47	0.46	0.51	0.49	0.41	0.51	0.48		

การคำนวณหาความพึงพอใจของนักเรียน

ความพึงพอใจของนักเรียนเฉลี่ย

$$\begin{aligned}
 &= (\text{คะแนนรวมความพึงพอใจของนักเรียนทั้งหมด} \div \text{จำนวนนักเรียน} \\
 &\quad \text{กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}) \div \text{จำนวนข้อในแบบประเมินความพึงพอใจ} \\
 &= (1288 \div 28) \div 10 \\
 &= 4.60
 \end{aligned}$$

ภาคผนวก ค

ค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ค่าเฉลี่ยและร้อยละของคะแนนทดสอบหลังเรียน

ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน

และหลังเรียน

ตารางค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนค้บทเรียนสำเร็จรูปชุด กรุงเทพมหานครตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ข้อ	กลุ่มสูงที่ตอบถูก	กลุ่มต่ำที่ตอบถูก	P	B	สรุป
1	8	3	0.55	0.50	คุณภาพดี ใช้ได้
2	7	3	0.50	0.40	คุณภาพดี ใช้ได้
3	6	3	0.45	0.30	คุณภาพดี ใช้ได้
4	7	4	0.55	0.30	คุณภาพดี ใช้ได้
5	7	5	0.60	0.20	คุณภาพดี ใช้ได้
6	6	4	0.50	0.20	คุณภาพดี ใช้ได้
7	6	3	0.45	0.30	คุณภาพดี ใช้ได้
8	7	4	0.55	0.30	คุณภาพดี ใช้ได้
9	6	3	0.45	0.30	คุณภาพดี ใช้ได้
10	8	4	0.60	0.40	คุณภาพดี ใช้ได้
11	6	3	0.45	0.30	คุณภาพดี ใช้ได้
12	7	3	0.50	0.40	คุณภาพดี ใช้ได้
13	7	3	0.50	0.40	คุณภาพดี ใช้ได้
14	8	4	0.60	0.40	คุณภาพดี ใช้ได้
15	7	5	0.60	0.20	คุณภาพดี ใช้ได้
16	8	3	0.55	0.50	คุณภาพดี ใช้ได้
17	7	2	0.45	0.50	คุณภาพดี ใช้ได้
18	7	4	0.60	0.30	คุณภาพดี ใช้ได้
19	7	2	0.45	0.50	คุณภาพดี ใช้ได้
20	7	2	0.45	0.50	คุณภาพดี ใช้ได้
21	6	3	0.45	0.30	คุณภาพดี ใช้ได้
22	7	3	0.50	0.40	คุณภาพดี ใช้ได้
23	6	4	0.50	0.20	คุณภาพดี ใช้ได้
24	6	3	0.45	0.30	คุณภาพดี ใช้ได้
25	7	2	0.45	0.50	คุณภาพดี ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อ	กลุ่มสูงที่ตอบถูก	กลุ่มต่ำที่ตอบถูก	P	B	สรุป
26	6	3	0.45	0.30	คุณภาพดี ใช้ได้
27	8	4	0.60	0.40	คุณภาพดี ใช้ได้
28	6	4	0.50	0.20	คุณภาพดี ใช้ได้
29	9	2	0.55	0.70	คุณภาพดี ใช้ได้
30	7	3	0.50	0.40	คุณภาพดี ใช้ได้
31	7	4	0.55	0.30	คุณภาพดี ใช้ได้
32	9	3	0.60	0.60	คุณภาพดี ใช้ได้
33	7	4	0.55	0.30	คุณภาพดี ใช้ได้
34	6	3	0.45	0.30	คุณภาพดี ใช้ได้
35	8	5	0.65	0.30	คุณภาพดี ใช้ได้
36	6	2	0.40	0.40	คุณภาพดี ใช้ได้
37	6	3	0.45	0.30	คุณภาพดี ใช้ได้
38	6	3	0.45	0.30	คุณภาพดี ใช้ได้
39	7	2	0.45	0.50	คุณภาพดี ใช้ได้
40	7	3	0.50	0.40	คุณภาพดี ใช้ได้
รวม			20.35	14.6	คุณภาพดี ใช้ได้
เฉลี่ย			0.50	0.36	

หมายเหตุ

1. H จำนวนนักเรียนที่ทำข้อสอบถูกในกลุ่มสูง
2. L จำนวนนักเรียนที่ทำข้อสอบถูกในกลุ่มต่ำ
3. ค่าความยากง่าย (P) เฉลี่ย = 0.50
ที่ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ คือ มีค่าระหว่าง 0.20 - 0.80
4. ค่าอำนาจจำแนก (B) เฉลี่ย = 0.36
ที่ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ คือ มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

ตารางค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
บทเรียนสำเร็จรูป ชุด กรงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

เลขที่	X_i	X_i^2	$(X_i - c)$	$(X_i - c)^2$
1	28	784	-4	16
2	27	729	-5	25
3	29	841	-3	9
4	30	900	-2	4
5	28	784	-4	16
6	29	841	-3	9
7	32	1024	0	0
8	26	676	-6	36
9	27	729	-5	25
10	25	625	-7	49
11	24	576	-8	64
12	29	841	-3	9
13	25	625	-7	49
14	26	676	-6	36
15	24	576	-8	64
16	26	676	-6	36
17	24	576	-8	64
18	24	576	-8	64
19	29	841	-3	9
20	28	784	-4	16
21	28	784	-4	16
22	26	676	-6	36
23	25	625	-7	49
24	24	576	-8	64
25	26	676	-6	36
26	28	784	-4	16

ตาราง (ต่อ)

เลขที่	X_i	X_i^2	$(X_i - c)$	$(X_i - c)^2$
27	28	784	-4	16
28	29	841	-3	9
รวม	754	20426	-	842

กำหนดเกณฑ์คะแนนมีค่า 80 % ของคะแนนเต็ม

$$\text{ค่าคะแนน } c = \frac{80 \times 40}{100} = 32$$

สูตร

$$\begin{aligned}
 r_{cc} &= \frac{1 - \frac{k \sum x_i - \sum x_i^2}{(k-1) \sum (x_i - c)^2}}{1 - \frac{(40)(754) - 20426}{(39)(842)}} \\
 &= 1 - \frac{30160 - 20426}{32838} \\
 &= 1 - \frac{9734}{32838} \\
 &= 1 - 0.29 \\
 &= 0.71
 \end{aligned}$$

*ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.71

ตารางผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
บทเรียนสำเร็จรูป ชุด กรงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

ข้อที่*	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					Σ	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
12	0	0	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	0.60	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					Σ	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
31	0	0	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	0.60	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
40	0	0	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้

*ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.71

ตารางค่าเฉลี่ยและร้อยละของคะแนนทดสอบหลังเรียน
บทเรียนสำเร็จรูป ชุด ครัวรัตนโกสินทร์ตอนต้น

เลขที่	คะแนนแบบทดสอบย่อย										รวม (50)	ร้อยละ
	เล่มที่		เล่มที่		เล่มที่		เล่มที่		เล่มที่			
	1 (10)	X ²	2 (10)	X ²	3 (10)	X ²	4 (10)	X ²	5 (10)	X ²		
1	8	64	9	81	8	64	9	81	9	81	43	86
2	9	81	9	81	8	64	8	64	9	81	43	86
3	8	64	9	81	8	64	9	81	8	64	42	84
4	9	81	8	64	8	64	8	64	9	81	42	84
5	10	100	9	81	8	64	9	81	10	100	46	92
6	8	64	8	64	9	81	9	81	9	81	43	86
7	7	49	9	81	8	64	8	64	8	64	40	80
8	8	64	9	81	10	100	8	64	9	81	44	88
9	8	64	9	81	8	64	9	81	10	100	44	88
10	8	64	9	81	8	64	9	81	9	81	43	86
11	9	81	8	64	8	64	8	64	9	81	42	84
12	8	64	8	64	9	81	9	81	8	64	42	84
13	9	81	9	81	8	64	8	64	9	81	43	86
14	9	81	9	81	8	64	9	81	10	100	45	90
15	9	81	9	81	8	64	7	49	9	81	41	82
16	8	64	8	64	9	81	8	64	8	64	41	82
17	9	81	9	81	10	100	7	49	9	81	44	88
18	10	100	10	100	10	100	8	64	10	100	48	96
19	9	81	10	100	9	81	8	64	9	81	45	90
20	8	64	10	100	9	81	8	64	9	81	44	88
21	9	81	9	81	9	81	8	64	8	64	43	86
22	10	100	9	81	8	64	9	81	9	81	45	90
23	10	100	9	81	9	81	8	64	10	100	46	92
24	10	100	8	64	9	81	8	64	9	81	44	88

ตาราง (ต่อ)

เลขที่	คะแนนแบบทดสอบย่อย										รวม (50)	ร้อยละ
	เล่มที่		เล่มที่		เล่มที่		เล่มที่		เล่มที่			
	1	X ²	2	X ²	3	X ²	4	X ²	5	X ²		
	(10)		(10)	(10)		(10)		(10)				
25	9	81	10	100	9	81	9	81	8	64	45	90
26	9	81	8	64	8	64	9	81	9	81	43	86
27	9	81	8	64	9	81	8	64	10	100	44	88
28	9	81	8	64	8	64	8	64	8	64	41	82
รวม	246	2178	247	2191	240	2070	233	1949	251	2263	1216	2432
\bar{X}	8.78		8.82		8.57		8.32		8.96		43.42	86.85
S.D.	0.786		0.669		0.690		0.611		0.692			
ร้อยละ	87.85		88.21		85.71		83.21		89.64		86.85	
ละ												

การคำนวณค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

$$\text{ประสิทธิภาพของกระบวนการ } (E_1) = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนที่ได้ระหว่างเรียนของทุกคน}}{\text{ผลรวมของคะแนนเต็มจากทุกคนระหว่างเรียนของทุกคน}} \times 100$$

ผลรวมของคะแนนที่ได้ระหว่างเรียนของทุกคน

$$= 1216$$

ผลรวมของคะแนนเต็มจากทุกคนระหว่างเรียน

$$= 50 \times 28$$

$$= 1400$$

ดังนั้น

$$E_1 = (1216 \div 1400) \times 100$$

$$E_1 = 86.85$$

ตารางค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
และหลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป

นักเรียนคนที่	คะแนนเต็ม (40)	คะแนนก่อนเรียน บทเรียนสำเร็จรูป		คะแนนหลังเรียน บทเรียนสำเร็จรูป	
		คะแนนที่ได้	ร้อยละ	คะแนนที่ได้	ร้อยละ
1	40	28	70.00	32	80.00
2	40	27	67.50	33	82.50
3	40	29	72.50	36	90.00
4	40	30	75.00	32	80.00
5	40	28	70.00	33	82.50
6	40	29	72.50	36	90.00
7	40	32	80.00	33	82.50
8	40	26	65.00	35	87.50
9	40	27	67.50	31	77.50
10	40	25	62.50	33	82.50
11	40	24	48.00	34	85.00
12	40	29	72.50	33	82.50
13	40	25	62.50	32	80.00
14	40	26	65.00	37	92.50
15	40	24	48.00	35	87.50
16	40	26	65.00	32	80.00
17	40	24	48.00	31	77.50
18	40	24	48.00	36	90.00
19	40	29	72.50	32	80.00
20	40	28	70.00	31	77.50
21	40	28	70.00	33	82.50
22	40	26	65.00	34	85.00
23	40	25	62.50	36	90.00
24	40	24	48.00	38	95.00

ตาราง (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนเต็ม (40)	คะแนนก่อนเรียน บทเรียนสำเร็จรูป		คะแนนหลังเรียน บทเรียนสำเร็จรูป	
		คะแนนที่ได้	ร้อยละ	คะแนนที่ได้	ร้อยละ
25	40	26	65.00	34	85.00
26	40	28	70.00	36	90.00
27	40	28	70.00	35	87.50
28	40	29	72.50	34	85.00
รวม	1120	754	1885	947	2367.50
\bar{X}	40	26.92	67.30	33.82	84.55
S.D.		2.12		1.92	
ร้อยละ	100	67.30	67.30	84.55	84.55

การคำนวณหาประสิทธิภาพของผลโดยรวม (E_2)

$$\text{ประสิทธิภาพของผลโดยรวม } (E_2) = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนที่ได้หลังเรียนของทุก}}{\text{ผลรวมของคะแนนเต็มจากทุกคนหลัง}} \times 100$$

$$\text{ผลรวมของคะแนนที่ได้หลังเรียนของทุกคน} = 947$$

$$\text{ผลรวมของคะแนนเต็มจากทุกคนหลังเรียน} = 40 \times 28 = 1120$$

$$\text{ดังนั้น } E_2 = (947 \div 1120) \times 100$$

$$E_2 = 84.55$$

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

ที่ ศบ ๐๕๔๕.๑๓/ ๖๘๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๔ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณทองคูณ หนองพร้าว

ด้วย นางอารดา พลอาษา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง กรงรัตนโกสินทร์ตอนต้นกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดย ดร.สุรชัย ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดีจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๕๔๖๓ ๑๒๒๓, ๐ ๕๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๕๔๖๓ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๘๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๔ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณกรุณา บุชบง

ด้วย นางอารดา พลอาษา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง กรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดย ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่งจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๘๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๔ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณท่านอง วรรณโคตร

ด้วย นางอารดา พลอาษา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง กรงรัตนโกสินทร์ตอนต้นกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดย ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดีจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

250

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๘๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๔ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณปณณภา พลเยี่ยม

ด้วย นางอารดา พลอาษา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง กรรรัตนโกสินทร์ตอนต้นกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดย ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดีจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๑๘๑๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๔ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณอาจันต์ ดีสวัสดิ์

ด้วย นางอารดา พลอาษา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง กรงรัตนโกสินทร์ตอนต้นกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดย ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่งจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๓, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๘๑๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๔ มกราคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมบุรีพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก

ด้วย นางอารดา พลอาษา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง กรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดย ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางอารดา พลอาษา ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ตย ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๔๘